

DLOUHODOBÝ ZÁMĚR VZDĚLÁVÁNÍ

A ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY
MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE 2020

Obsah

Úvod	5
1 Stručná hospodářská a sociodemografická charakteristika Moravskoslezského kraje - hlavní výzvy k řešení	9
2 Strategie rozvoje vzdělávání a sítě škol v kraji	15
2.1 Demografická projekce jako faktor průchodu dětí, žáků a studentů vzdělávací soustavou	15
2.2 Vývoj v jednotlivých oblastech vzdělávací soustavy a kritéria rozvoje sítě škol a školských zařízení	19
2.2.1 Předškolní vzdělávání	19
2.2.2 Základní vzdělávání a povinná školní docházka	21
2.2.3 Střední vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři	24
2.2.4 Vyšší odborné vzdělávání	30
2.2.5 Základní umělecké vzdělávání a jazykové vzdělávání v jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky	32
2.2.6 Školská zařízení	36
2.3 Prioritní směry a cíle rozvoje vzdělávání v MSK.....	40
2.3.1 Předškolní vzdělávání	41
2.3.2 Základní vzdělávání	42
2.3.3 Střední vzdělávání.....	43
2.3.4 Vyšší odborné vzdělávání	46
2.3.5 Jazykové vzdělávání	47
2.3.6 Základní umělecké a zájmové vzdělávání.....	47
2.3.7 Rovné příležitosti ve vzdělávání.....	49
2.3.8 Podpora rozvoje kompetencí pracovníků ve školství	51
2.3.9 Další vzdělávání v rámci celoživotního učení.....	55
2.3.10 Ústavní a ochranná výchova.....	56
2.3.11 Preventivně výchovná péče.....	56
2.3.12 Vzdělávání pro udržitelný rozvoj	57
2.3.13 Řízení školského systému	58
3 Financování regionálního školství	61
3.1 Financování škol a školských zařízení ze státního rozpočtu.....	61
3.2 Financování škol a školských zařízení z rozpočtu kraje.....	64
3.3 Financování škol a školských zařízení z rozpočtu obcí	65
Příloha č. 1 Projekty MSK v oblasti školství.....	67
Příloha č. 2 Vyhodnocení prioritních oblastí a opatření DZ MSK 2016	70
Seznam zkratk	94

Úvod

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje 2020 (dále DZ MSK 2020) je důležitým střednědobým strategickým dokumentem kraje v oblasti vzdělávání pro následující období - do roku 2024, a zároveň rámcem pro tvorbu Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání v Moravskoslezském kraji.

Dlouhodobý záměr je zpracován v souladu s ustanovením § 9 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, a taktéž v souladu s vyhláškou č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv, ve znění pozdějších předpisů.

Rámcem pro tvorbu krajského dlouhodobého záměru je **Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2019-2023** (dále DZ ČR 2019-2023), který zohledňuje cíle Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020, respektuje Programové prohlášení vlády z června 2018, Strategický rámec Česká republika 2030 a věcně navazuje na řadu koncepčních a strategických dokumentů vydávaných na národní a nadnárodní úrovni. Zároveň DZ ČR 2019-2023 sjednocuje přístup státu a jednotlivých krajů zejména v oblasti nastavení parametrů vzdělávací soustavy a cílů vzdělávací politiky ČR. Důležitým východiskem pro tvorbu předkládaného DZ MSK 2020 je také vyhodnocení naplnění strategických směrů - prioritních oblastí definovaných v předchozím dlouhodobém záměru kraje z roku 2016. Dokument je současně zpracován v souladu s dalšími klíčovými krajskými strategickými dokumenty - zejména Strategií rozvoje Moravskoslezského kraje 2009-2020, v prosinci 2019 schválenou Strategií rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027 a integrovanou teritoriální investicí ostravské aglomerace na období 2014-2020.

Kritéria rozvoje sítě škol a školských zařízení a prioritní směry a cíle rozvoje vzdělávání formulované v DZ MSK 2020 plně respektují strategické směry a příslušná opatření DZ ČR 2019-2023, současně však přihlíží ke specifickým Moravskoslezského kraje.

DZ MSK 2020 je strukturován do následujících tematických oblastí:

- **Stručná hospodářská a sociodemografická charakteristika Moravskoslezského kraje - hlavní výzvy k řešení**
- **Strategie rozvoje vzdělávání a sítě škol v kraji**
- **Financování regionálního školství**

V rámci strategie rozvoje vzdělávání a sítě škol jsou vedle kritérií rozvoje na jednotlivých úrovních vzdělávací soustavy formulovány **prioritní směry**, na které klade Moravskoslezský kraj v oblasti školství důraz a také konkrétní **cíle a opatření rozvoje vzdělávání v Moravskoslezském kraji v jednotlivých oblastech vzdělávání**, kterým bude v následujícím období věnována zvýšená pozornost a jejichž realizací by mělo dojít k naplňování prioritních směrů. Naplňování jednotlivých cílů a opatření bude uskutečňováno po celou dobu platnosti dokumentu, tj. v letech 2020-2023.

Prioritní směr 1 – Zvyšování kvality vzdělávání (s důrazem na rozvoj potenciálu každého dítěte, žáka, studenta, rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti, podporu polytechnického vzdělávání, kariérové poradenství apod.)

Prioritní směr 2 – Rozvoj technického a odborného školství (s důrazem na rozvoj spolupráce škol se zaměstnavateli, podporu řemesel, vzdělávání učitelů odborných předmětů a praktického vyučování, rozvoj a modernizaci infrastruktury pro vzdělávání)

Prioritní směr 3 – Rozvoj dovedností pro 21. století (s důrazem na rozvoj jazykových, digitálních a měkkých kompetencí, podporu prevence rizikových forem chování dětí a mládeže)

Všechny cíle v dlouhodobém záměru jsou koncipovány v souladu s principy, metodami a prostředky vzdělávání pro udržitelný rozvoj a rovněž bylo uplatněno hledisko rovného přístupu ke školám a školským zařízením všech zřizovatelů.

Příprava dlouhodobého záměru probíhala ve spolupráci se sociálními partnery z Moravskoslezského kraje, se kterými byl materiál konzultován, návrh dokumentu byl poskytnut k veřejné diskuzi a připomínkování a v souladu s příslušnými právními předpisy byl předložen ke stanovisku Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy.

Dokument je zpracován s využitím dat a údajů zejména Českého statistického úřadu; výkonových statistických výkazů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy; Národního pedagogického institutu České republiky; Odboru školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Moravskoslezského kraje; Ministerstva práce a sociálních věcí; Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ostravě; Krajského zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informačního centra, Nový Jičín, příspěvková organizace.

Dlouhodobý záměr nezahrnuje oblast vzdělávání na vysokých školách, které v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, zpracovávají samostatnou koncepci rozvoje.

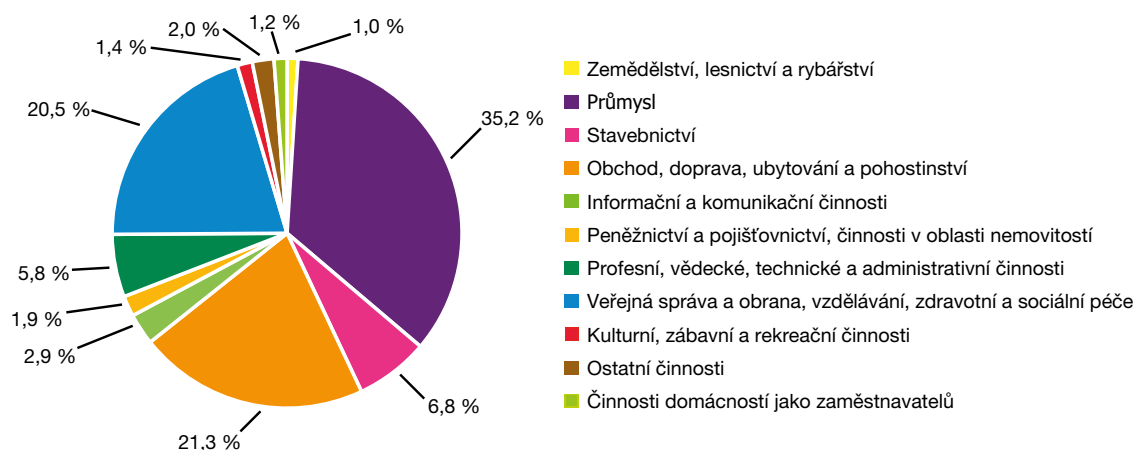
1 Stručná hospodářská a sociodemografická charakteristika Moravskoslezského kraje - hlavní výzvy k řešení

Moravskoslezský kraj je s 1 203 tis. obyvateli třetím nejlidnatějším krajem České republiky. V posledních letech však dochází k výraznému úbytku počtu obyvatel. Za období let 2009–2018 se počet obyvatel kraje snížil o více než 44 000. Největším městem je statutární město Ostrava s 290 tis. obyvateli, což je přibližně čtvrtina obyvatel kraje. Moravskoslezský kraj je vymezen okresy Bruntál, Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín, Opava a Ostrava a je rozdělen na 22 správních obvodů obcí s rozšířenou působností, do kterých spadá celkem 300 obcí, z toho je 42 měst¹.

Více než polovinu území kraje zaujímá zemědělská půda a na dalších více než 35 % se rozprostírají lesní pozemky. Vedle přírodního bohatství a chráněných krajinných oblastí se v kraji vyskytují bohaté zásoby nerostných surovin. Mimo zemního plynu, který je převážně vázán na černouhelné sloje, jde především o zásoby černého uhlí. S tím přirozeně souvisel vznik a rozvoj těžkého průmyslu, primárně soustředěného na těžbu a následné zpracování surovin.

Moravskoslezský kraj patřil a stále patří mezi nejdůležitější průmyslové regiony střední Evropy. Tato odvětvová struktura však v současnosti přináší nemalé problémy související s restrukturalizací regionu, řešením sociálních problémů a vyšší nezaměstnaností. Ačkoliv byla nezaměstnanost v České republice v roce 2019 rekordně nízká, podíl nezaměstnanosti v Moravskoslezském kraji se pohyboval nad republikovým průměrem. V rámci kraje se podíl nezaměstnanosti v jednotlivých okresech liší. K 31. 7. 2019 byly na tom nejlépe okresy Opava, Nový Jičín a Frýdek-Místek. Vysoký podíl nezaměstnaných naopak vykazovaly okresy Ostrava-město a Karviná, které zaujímaly poslední dvě místa mezi všemi okresy v ČR. Jednou z příčin vysokého podílu nezaměstnaných v kraji je, že evidovaní na úřadech práce často nesplňují požadavky zaměstnavatelů na dovednosti a kvalifikaci. Tato zjištění však popisují momentální stav nezaměstnanosti v kraji a její další průběh úzce souvisí s vývojem ekonomiky v příštím období.

Graf č. 1 Struktura zaměstnaných bydlících v kraji podle odvětví hlavní činnosti

Zdroj: ČSÚ, Statistický bulletin za 3. čtvrtletí 2019

Zaměstnanost úzce souvisí se vzdělaností strukturou obyvatelstva. Struktura populace 15letých a starších v MSK podle dosaženého vzdělání se v posledních letech vyznačovala tím, že v případě žen byla nejvíce zastoupena skupina se středoškolským vzděláním s maturitou, kdežto mezi muži převládalo střední vzdělání s výučním listem. V roce 2018 mělo středoškolské vzdělání s maturitou 34,5 % žen (a 30,8 % všech mužů) bydlících v MSK. Vyučeno bez maturity (reprezentováno zejména učebními obory s výučním listem) potom bylo 41,3 % mužů (ale jen 28,7 % žen). Na vysokoškolské vzdělání dosáhlo 18,0 % žen a 16,3 % mužů. Na vyšší než základní vzdělání nedosáhlo 18,7 % žen a 11,6 % mužů.

¹Zdroj: Český statistický úřad

Od počátku 90. let dochází k postupnému zlepšování stavu životního prostředí v našem kraji, především vlivem poklesu průmyslové výroby, používání šetrnějších technologií a investic do ekologických opatření. I přes tato opatření patří kraj i nadále mezi nejzatíženější regiony republiky, neboť v minulosti byly znečištěny všechny složky životního prostředí. Dnes se jako nejzávažnější jeví kontaminace půdy a podzemních vod v důsledku průmyslové činnosti, znečištění povrchových vod a ovzduší a důlní poklesy.

Nízká porodnost je výrazným rysem současné populační situace nejen v kraji, ale v rámci celé České republiky. Kromě pokračujícího přirozeného úbytku obyvatel dochází navíc v Moravskoslezském kraji již od roku 1993 (s výjimkou let 2007 a 2008) k nepřetržitému poklesu počtu obyvatel způsobenému migrací.

Mezi výzvy, před kterými náš kraj stojí, patří i nadále především nedostatek pracovních míst², zhoršené životní prostředí a v porovnání s jinými kraji také nižší podnikatelská aktivita.

Moravskoslezský kraj, spolu s Ústeckým a Karlovarským krajem, patří mezi 3 postižené regiony, ve kterých je potřeba provést hospodářskou restrukturalizaci. Za tímto účelem byl zapojen do vládního programu hospodářské přeměny dlouhodobě ekonomicky a sociálně znevýhodněných regionů RE:START, jehož realizace byla schválena vládou v říjnu 2015. K jeho realizaci se zavázala vláda ve spolupráci s dotčenými kraji. Postupně byl vytvořen Strategický rámec, který vyjadřuje dlouhodobou strategii vlády, jak podpořit a usnadnit restrukturalizaci hospodářství v uvedených regionech a následně byl vytvořen společný akční plán, který již obsahuje jednotlivá opatření, která mají charakter finanční podpory nebo systémových změn. Tento Souhrnný akční plán Strategie restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje je pravidelně každý rok aktualizován.

Specifika Moravskoslezského kraje a demografický vývoj jsou zohledněny v prioritních směrech a opatřeních stanovených v DZ MSK 2020, které jsou rovněž v souladu nejen s Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2019–2023, ale také se strategickými dokumenty Moravskoslezského kraje zaměřenými na oblast vzdělávání.

Zásadním strategickým dokumentem v oblasti vzdělávání je **Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020** (dále také Strategie 2020), která stanovuje základní rámec pro další rozvoj vzdělávacího systému a navazuje tak na Národní program rozvoje vzdělávání z roku 2001. Na základě zhodnocení stavu vzdělávací soustavy ČR stanovuje Strategie 2020 tři průřezové priority:

- snižovat nerovnosti ve vzdělávání,
- podporovat kvalitní výuku a učitele jako její klíčový předpoklad,
- odpovědně a efektivně řídit vzdělávací systém³.

Strategie 2020 vychází z předpokladu, že rozvoj vzdělávací soustavy se musí opírat o obecný strategický rámec, jemuž jsou podřízeny všechny dílčí koncepce, iniciativy a opatření. Jedná se tedy o obecný základ pro tvorbu vzdělávací politiky ČR, který vymezuje priority dalšího rozvoje.

Prioritním cílem vzdělávací politiky je dosáhnout v následujících letech výrazného snížení nerovností ve vzdělávání komplexním posilováním kvality celé vzdělávací soustavy. Pozornost se nezaměřuje pouze na formální rovnost v přístupu ke vzdělávání, ale také na schopnost vzdělávacího systému vytvářet podmínky a uplatňovat účinné postupy pro efektivní prevenci a kompenzaci zdravotních, sociálních, kulturních a jiných znevýhodnění tak, aby nerovnosti v dosahovaných výsledcích byly co nejméně předurčovány faktory, které jedinec nemůže ovlivnit.

Společnou charakteristikou vzdělávacích systémů, které jsou obecně považovány za úspěšné, je významná pozornost věnovaná výběru, počáteční přípravě a průběžné profesní podpoře učitelů. Proto pro zlepšování učení a každodenních výukových a řídicích praktik ve školách je nezbytné modernizovat počáteční přípravu učitelů a přispět ke zlepšování jejich pedagogických dovedností a dalšímu profesnímu rozvoji v průběhu kariéry.

V současné době je připravována nová **Strategie vzdělávací politiky do roku 2030+⁴**. Prvním krokem je příprava výchozího dokumentu Hlavní směry vzdělávací politiky ČR 2030+, který má za úkol definovat vizi, priority a cíle vzdělávací politiky v období přesahujícím rok 2030. Následně budou formulována jednotlivá opatření vedoucí k naplnění vytyčených cílů, a to formou implementačního plánu.

² Zdroj: ČSU, Statistický bulletin za 3. čtvrtletí 2019: Za 3. čtvrtletí roku 2019 bylo v evidenci ÚP ČR v Moravskoslezském kraji 35 596 uchazečů o zaměstnání a k dispozici bylo 17 543 volných pracovních míst. V podobné situaci je kraj Ústecký, Olomoucký, Jihomoravský, v ostatních krajích České republiky mají k dispozici více volných pracovních míst než je v evidenci nezaměstnaných.

³ Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020.

⁴ Zdroj: webové stránky MŠMT

V pracovní verzi připravované strategie jsou momentálně stanoveny dva strategické cíle:

- zaměřit vzdělávání více na získání kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život,
- snížit nerovnosti v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a umožnit maximální rozvoj potenciálu žáků a studentů,

a čtyři strategické linie:

- proměna obsahu a způsobu vzdělávání,
- podpora učitelů a ředitelů a dalších pracovníků ve vzdělávání,
- zvýšení odborných kapacit, důvěry a vzájemné spolupráce,
- zvýšení financování a zajištění jeho stability.

Dalším podstatným materiálem pro tvorbu DZ MSK byla **Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2009–2020**, která není orientována pouze na oblast vzdělávání, ale na Moravskoslezský kraj jako celek a na možnosti jeho dalšího rozvoje. Je postavena na pěti globálních strategických cílech, které jsou dále rozpracovány přes specifické strategické cíle až po konkrétní aktivity a projekty, kterými jsou postupně naplňovány.

Na výše uvedenou strategii navazuje **Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019–2027**, která vznikla pod značkou Hrajem s krajem. Jedná se o střednědobou strategii, která je unikátní v tom, že kromě odborníků, napříč územím i obory, byla do plánování zapojena také široká veřejnost. Byly pořádány debaty, do kterých byli zapojováni např. středoškoláci, ale také členové významných organizací, veřejných i neziskových společností, univerzit a firem v regionech. Zároveň měli lidé možnost sdělit své postoje a názory na život v kraji a na to, co by se mělo změnit, na různých společenských a kulturních akcích a na webových stránkách strategie. V rámci příprav bylo vytvořeno šest pracovních skupin zaměřujících se na jednotlivé aspekty rozvoje kraje: dopravu a bezpečnost, zdravotní a sociální péči, vzdělávání a sport, kulturu a volný čas, životní prostředí a energetiku, podnikání a technologie. Na zasedání konaném dne 12. 12. 2019 byla strategie schválena Zastupitelstvem Moravskoslezského kraje.

Strategie se věnuje šesti prioritním tematickým oblastem, které jsou dále rozpracovány do 28 strategických oblastí změn. Z pohledu tohoto dokumentu je nejdůležitější tematickou oblastí Vzdělanější a zaměstnanější kraj a na ni navazující strategické oblasti: Moderní vzdělávání a kompetence pro život, Atraktivní vysoké školy, Kariérové poradenství, Kvalitní pracovní místa a Inovace při snižování dlouhodobé nezaměstnanosti.

V analytické části jsou jednotlivá témata rozpracována (včetně ekonomických ukazatelů a SWOT analýz) a vyplývají z nich doporučení pro navazující návrhovou část, ve které jsou definovány požadované změny a následně konkrétní opatření a typové aktivity zaměřené na jejich zlepšení.

Dalším důležitým strategickým dokumentem je **Integrovaná teritoriální investice ostravské aglomerace** (dále také ITI) na období 2014–2020, která nezahrnuje pouze Ostravu, jako největší a nejlidnatější město našeho kraje, ale také okolní města a obce. Pro ostravskou aglomeraci jsou typické trendy většiny městských regionů historicky průmyslového zaměření, tedy deindustrializace a restrukturalizace. S tímto se dále pojí např. ztráta pracovních příležitostí, růst sociálních problémů a špatná kvalita životního prostředí. Pokles počtu obyvatel je pak způsoben především migrací obyvatelstva do ekonomicky atraktivnějších měst ČR.

Ostravská aglomerace zaznamenala v posledních letech zlepšení mnoha ekonomických ukazatelů, ale zároveň roste podíl obyvatel žijících pod hranicí životního minima. Právě u této skupiny obyvatel je ochota migrace za prací menší, tudíž její podíl stále dlouhodobě roste.

Mezi největší problémy kraje patří:

- **Postupné vylidňování.** Za posledních 10 let odešlo z kraje více než 76 tis. obyvatel. Odcházejí zejména vzdělaní a mladí lidé, zatímco skupina sociálně slabších a sociálně ohrožených roste.
- **Dlouhodobě podprůměrná zaměstnanost.** Míra nezaměstnanosti v Moravskoslezském kraji k 31. 12. 2018 činila 3,7 %, což je o 1,5 % pod republikovým průměrem.
- **Znečištěné ovzduší.** Tento stav odráží především vysokou koncentraci průmyslu a obyvatelstva v území. Znečištěné ovzduší a neatraktivní pracovní příležitosti jsou obecně vnímány jako hlavní faktory ovlivňující odchod lidí z kraje.

- **Koncentrace těžkého průmyslu.** Pro MSK je specifický malý počet velkých zaměstnavatelů. V případě ekonomických problémů by tak riziko ztráty zaměstnání postihlo značnou část obyvatel.
- **Růst chudoby.** V kraji je obecně nízká ekonomická aktivita obyvatel, roste tak počet sociálně vyloučených lokalit a s tím také související kriminalita. V podílu živnostníků na 1 000 obyvatel je MSK na posledním místě mezi kraji.

ITI formuluje 3 strategické cíle, z nichž první cíl: Zvýšit zaměstnanost a uplatnitelnost obyvatel na trhu práce se mimo jiné soustředí na oblast vzdělávání. Tento je dále rozpracován do specifických cílů a opatření:

- 1.1 Zvýšit uplatnitelnost obyvatel na trhu práce
 - 1.1.1 Vytvoření podmínek pro kvalitní přípravu na zaměstnání v technických, řemeslných a přírodovědných oborech
 - 1.1.2 Rozvoj klíčových přenositelných kompetencí obyvatel pro uplatnění na trhu práce
 - 1.1.3 Aktivní řešení dopadů pokračující restrukturalizace tradičních průmyslových oborů
- 1.2 Zapojit znevýhodněné skupiny obyvatel na trh práce
 - 1.2.1 Zvýšení zaměstnatelnosti dlouhodobě nezaměstnaných a sociálně vyloučených obyvatel
 - 1.2.2 Zvýšení zaměstnatelnosti obyvatel se zdravotním znevýhodněním a osob pečujících o děti a jiné závislé osoby
 - 1.2.3 Podpora sociálního podnikání
- 1.3 Zvýšit efektivitu řízení a vyhodnocování situace na trhu práce
 - 1.3.1 Vznik a rozvoj nástrojů pro vyhodnocení a řízení situace na trhu práce

V současné době je připravována nová verze tohoto dokumentu na další období.

V souladu s DZ MSK 2016 a s výzvou MŠMT v rámci OP VVV v roce 2016 zpracoval realizační tým OŠMS KU MSK **Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Moravskoslezského kraje** (dále také KAP I), který zahrnoval 10 oblastí intervencí se zaměřením převážně na střední a vyšší odborné školy. KAP I stanovil priority a dílčí kroky nezbytné k dosažení cílů vzdělávací politiky v území. Hlavním záměrem bylo přispět ke zlepšení řízení škol, k rozvoji hodnocení kvality vzdělávání a plánování strategických kroků vedoucích ke zvýšení kvality vzdělávací soustavy v kraji a jednotlivých škol. Zároveň umožnil propojení výzev financovaných z OP VVV a IROP se strategickými záměry a potřebami škol.

Témata, na která se KAP zaměřil:

- podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě;
- podpora polytechnického vzdělávání;
- podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů;
- rozvoj kariérového poradenství včetně prevence předčasných odchodů ze vzdělávání;
- rozvoj škol jako center dalšího profesního vzdělávání;
- podpora inkluze;
- infrastruktura středních a vyšších odborných škol;
- rozvoj výuky cizích jazyků;
- digitální kompetence;
- podpora vytváření komplexního systému hodnocení škol.

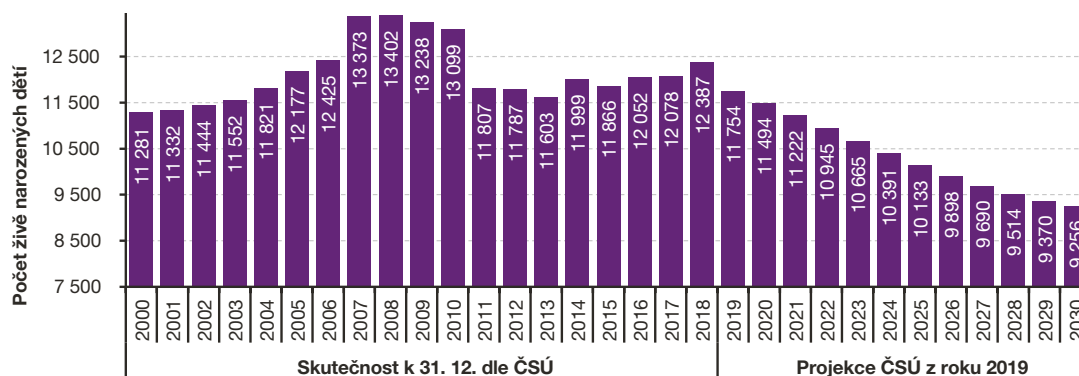
V prosinci 2018 bylo zpracováno vyhodnocení KAP I, které se týkalo všech naplánovaných dílčích cílů a aktivit. Zaměřovalo se především na to, zda jednotlivé cíle byly realizovány v plánovaném rozsahu, případně na popis skutečného stavu a příčin v případech, kdy naplněny nebyly. Součástí byly také SWOT analýzy a slovní hodnocení všech jednotlivých oblastí intervencí, které sloužily jako jeden z podkladů pro tvorbu navazujícího **Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání Moravskoslezského kraje II** (dále také KAP II).

Tento dokument byl postupně tvořen v průběhu roku 2019, obsahuje všech 10 výše uvedených oblastí intervencí a kromě vyhodnocení KAP I vychází také z aktuálních potřeb škol a území.

Graf č. 2 Vývoj počtu živě narozených dětí a jeho projekce v MSK

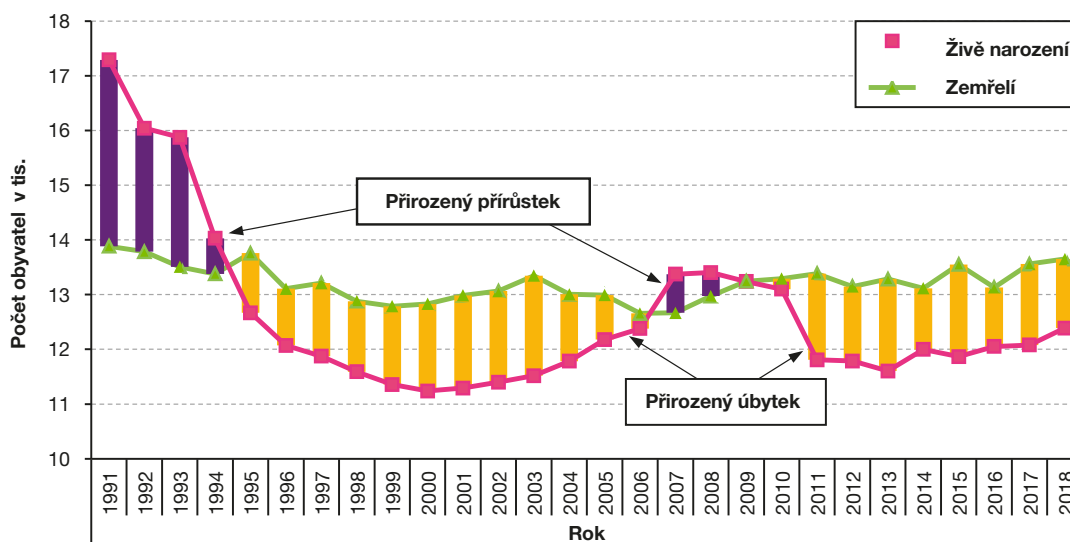
Zdroj: ČSÚ – věkové složení obyvatelstva

Tab. č. 1 Vývoj počtu živě narozených dětí v jednotlivých okresech v MSK

Okres	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bruntál	1 014	1 021	957	867	868	828	944	839	894	896	835
Frydek-Místek	2 207	2 254	2 302	2 027	2 148	2 034	2 159	2 077	2 157	2 189	2 249
Karviná	2 805	2 728	2 765	2 375	2 406	2 262	2 347	2 296	2 315	2 359	2 300
Nový Jičín	1 647	1 727	1 683	1 501	1 485	1 507	1 551	1 584	1 569	1 621	1 689
Opava	1 966	1 893	1 788	1 749	1 685	1 750	1 753	1 795	1 822	1 740	1 869
Ostrava - město	3 763	3 615	3 604	3 288	3 195	3 222	3 245	3 275	3 295	3 273	3 445
Celkem	13 402	13 238	13 099	11 807	11 787	11 603	11 999	11 866	12 052	12 078	12 387

Zdroj: ČSÚ – věkové složení obyvatelstva

Graf č. 3 Přirozený přírůstek (úbytek) obyvatelstva v MSK

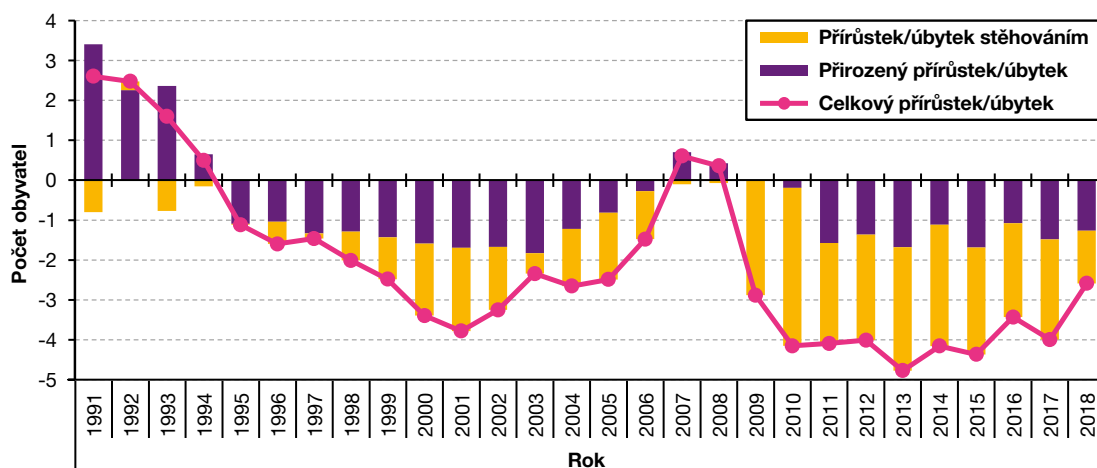

Zdroj: ČSÚ – statistika Obyvatelstvo v Moravskoslezském kraji v roce 2018

Do Moravskoslezského kraje se v roce 2018 přistěhovalo 6 114 osob, což bylo o 564 osob více než za rok 2017. Nejvíce obyvatel se přistěhovalo do okresu Ostrava-město (4 830 osob), a to i relativně (15 osob na 1 000 obyvatel). Nejmenší relativní přírůstek byl zaznamenán v okrese Opava, do kterého se přistěhovalo 10,1 osoby na 1 000 obyvatel. Ve stejném období se však z kraje vystěhovalo 7 439 osob (o 622 méně než v roce 2017). Do ostatních krajů ČR se vystěhovalo 6 206 osob (83,4 % vystěhovalých) a 1 233 osob se odstěhovalo do zahraničí (16,6 % vystěhovalých). Mezi vystěhovalými převažovaly ženy (51,3 %). Nejvíce osob se vystěhovalo z okresů Ostrava-město a Karviná, při přepočtu na 1 000 obyvatel se k těmto dvěma okresům blížil okres Bruntál⁵.

⁵ Zdroj: ČSÚ

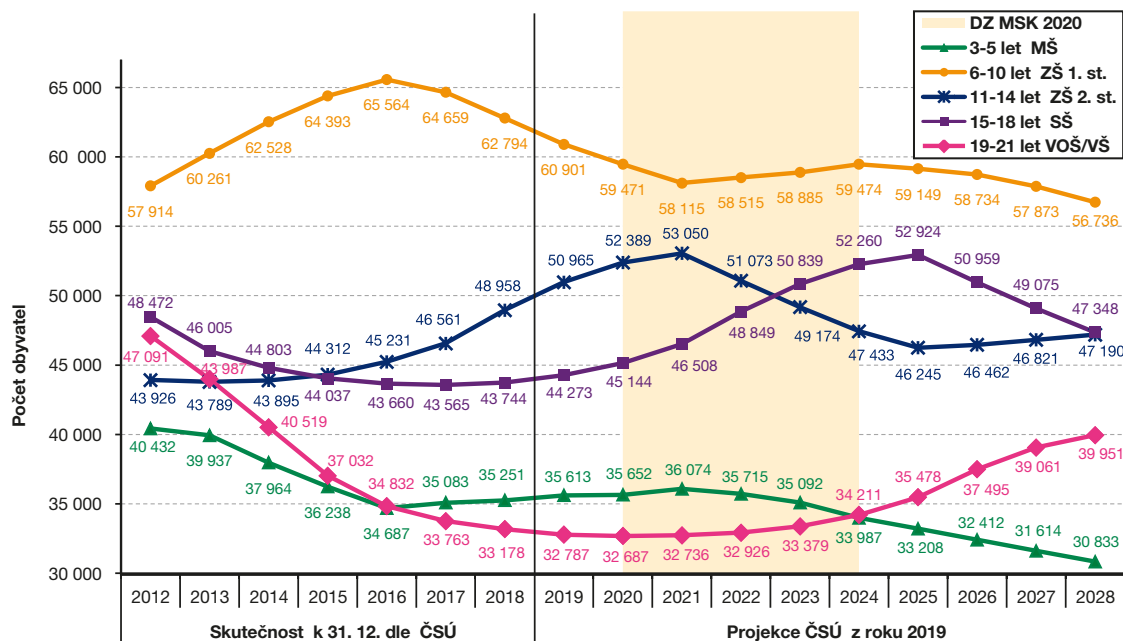
Graf č. 4 Meziroční změny počtu obyvatel v MSK

Zdroj: ČSÚ – statistika Obyvatelstvo v Moravskoslezském kraji v roce 2018

Úbytek stěhováním byl výraznější především v okresech Karviná (-2,8 %) a Ostrava-město (-2,5 %). Jediným okrese kraje, který vykázal kladný přírůstek obyvatel stěhováním, byl Frýdek-Místek (+473 osob, tj. 2,2 %). Výsledné záporné migrační saldo i záporná přirozená změna počtu obyvatel způsobily největší pokles počtu obyvatel mezi všemi kraji ČR jak v absolutním (-2 587 osob), tak i v relativním vyjádření (-2,1 osoby na 1 000 obyvatel).

Graf č. 5 Demografický vývoj a jeho projekce v MSK dle věkových skupin

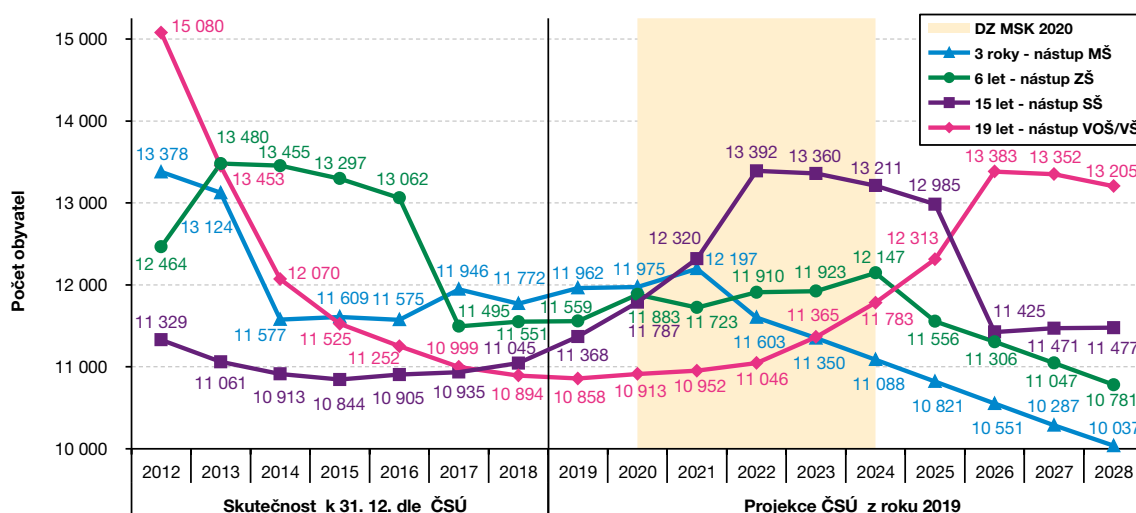
Zdroj: ČSÚ – věkové složení obyvatelstva, Projekce ČSÚ z roku 2019

Hlavní poznatky vyplývající z demografického vývoje dle věkových skupin:

- **živě narození** – navzdory skeptické Projekci ČSÚ 2013 počty narozených dětí poslední tři roky mírně stoupaly, od toho se budou v následujících letech vyvíjet i skutečné počty dětí především nižších věkových skupin; dle Projekce ČSÚ z roku 2019 budou počty živě narozených opět zaznamenávat klesající trend;
- **v oblasti předškolního vzdělávání** (věková skupina 3-5 let) – předpovídaný pokles obyvatel se v této skupině zastavil v roce 2016 a počty osob poslední dva roky mírně rostly, tento rostoucí trend bude dle Projekce ČSÚ z roku 2019 kulminovat v roce 2021;

- **v oblasti základního vzdělávání** (věková skupina 6-14 let) – počty osob celé této skupiny od roku 2012 až do roku 2019 rostly, ovšem pokud si tuto skupinu rozdělíme na I. stupeň ZŠ (6-10 let) a II. stupeň ZŠ (11-14 let), lze sledovat u prvního stupně od roku 2016 pokles, který se dle Projekce ČSÚ z roku 2019 zastaví v roce 2021 a až do roku 2024 se předpokládá mírný nárůst, naopak u druhého stupně od roku 2013 je zaznamenán soustavný nárůst do roku 2021, kdy se přepokládají následné 4 roky výraznějšího poklesu;
- **v oblasti středního vzdělávání** (věková skupina 15-18 let) – byl zaznamenáván od roku 2003, kdy tato skupina dosáhla počtu 69 547 osob, každoroční pokles až do roku 2018, kdy byl zaznamenán mírný nárůst o 179 osob, následný rostoucí trend je očekáván až do roku 2025;
- **v oblasti vyššího odborného vzdělávání/vysokoškolského bakalářského studia** (věková skupina 19-21 let) – po období cca devítileté stagnace od roku 2009 se souhrnem 51 917 osob je zaznamenáván až do roku 2019 pokles počtu obyvatel v této věkové skupině, kdy Projekce ČSÚ z roku 2019 předpokládá v průběhu dalších čtyř let stagnaci počtu obyvatel a následně dlouhodobý mírný nárůst.

Graf č. 6 Demografický vývoj a jeho projekce v MSK dle věku nástupu do jednotlivých druhů škol

Zdroj: ČSÚ – věkové složení obyvatelstva, Projekce ČSÚ z roku 2019

V MSK z pohledu demografického vývoje a jeho projekce dle věku nástupu do jednotlivých druhů škol lze vyvodit tyto závěry:

- **nástup do MŠ** (věk 3 roky) – po tříleté stagnaci v letech 2014–2016 se v roce 2017 počet dětí v této věkové kategorii mírně navýšil, ale v roce 2018 byl opět zaznamenán pokles, do roku 2021 se dále dle Projekce ČSÚ z roku 2019 předpokládá mírný nárůst, který opět bude vystřídán dle prognóz dlouhodobým poklesem;
- **nástup do ZŠ** (věk 6 let) – po velkém propadu v roce 2017, o více než 1,5 tisíce obyvatel, byla zaznamenána stagnace a následně se dle Projekce ČSÚ z roku 2019 předpokládá, že počet 6letých osob bude kolísat až mírně stoupat a následně kulminovat v roce 2024, následně se předpokládá opět klesající trend;
- **nástup do SŠ** (věk 15 let) – od roku 2015, kdy byl zaznamenán nejnížší počet 15letých obyvatel, nastalo období mírného navýšování počtu osob tohoto věku a dle Projekce ČSÚ z roku 2019 lze očekávat navýšování až do roku 2022, poté nastane období mírného snižování počtu, v roce 2026 je pak očekáván velký propad o více než 1,5 tisíce obyvatel a následně cca tříletá stagnace;
- **nástup do VOŠ a VŠ** (věk 19 let) – v této věkové kategorii by měla být dosažena nejnížší hodnota počtu 19letých k 31. 12. 2019, v tomto období by mělo dojít ke zlomu a počet obyvatel ve věku 19 let by měl dle predikce ČSÚ mít až do roku 2026 rostoucí tendenci.

2.2 Vývoj v jednotlivých oblastech vzdělávací soustavy a kritéria rozvoje sítě škol a školských zařízení

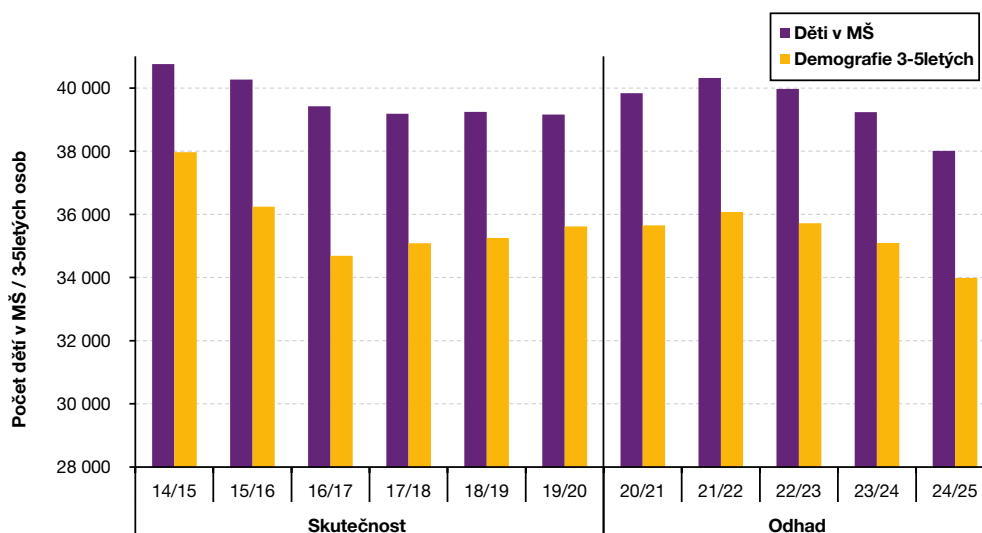
2.2.1 Předškolní vzdělávání

V období let 2014–2018 byl v Moravskoslezském kraji zaznamenán negativní demografický vývoj ve věkové kohortě, která odpovídá majoritnímu věkovému zastoupení účastníků vzdělávání v mateřských školách. Jedinou výjimkou z obecného trendu byl pozitivní rozdíl v počtu 3-5letých dětí mezi léty 2016/2017 a 2017/2018. Kapacity škol pro tento stupeň vzdělávání byly vlivem úprav z předchozích let v obecné rovině dostatečné. V oblastech, v nichž se díky příležitosti výstavby vlastních rodinných domů či příslibu čistšího ovzduší kumuloval větší počet mladých rodin s dětmi, byly kapacity v mateřských školách navyšovány.

Ke snižování kapacit pro předškolní vzdělávání docházelo jen v ojedinělých případech, obce v rámci svého strategického plánování musely brát v potaz avizovanou zákonnou povinnost zajistit dostatečné kapacity pro vzdělávání dvouletých dětí v MŠ a čelit tak možnému nárůstu zájmu o předškolní vzdělávání. Zmíněná legislativní úprava týkající se školského zákona měla vejít v účinnost od 1. 1. 2020. Na nátlak měst, obcí, ale také široké i odborné veřejnosti byla však tato legislativní úprava v polovině roku 2018 zrušena. Některé z obcí v rámci přípravy na zavedení výše uvedené legislativní změny využily dotačního titulu MŠMT na rozšíření kapacit MŠ. Jelikož podmínkou čerpání dotace bylo navýšení kapacity zapsané v rejstříku škol a školských zařízení, došlo v některých případech k navyšování kapacit mateřských škol zřizovaných obcí i z těchto důvodů. Další významnou legislativní změnou v oblasti předškolního vzdělávání, jež ovlivnila politiku obcí v případě zajišťování dostatečných kapacit v mateřských školách v uplynulém období, bylo zavedení povinnosti předškolního vzdělávání, a to od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dovrší věku pěti let, do zahájení povinné školní docházky. Tato změna se poprvé týkala školního roku 2017/2018.

S ohledem na sociálně ekonomické složení obyvatelstva a vysoký podíl obyvatel sociálně znevýhodněných bude důležité pokračovat v meziresortní spolupráci s cílem většího zastoupení dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí v předškolním vzdělávání.

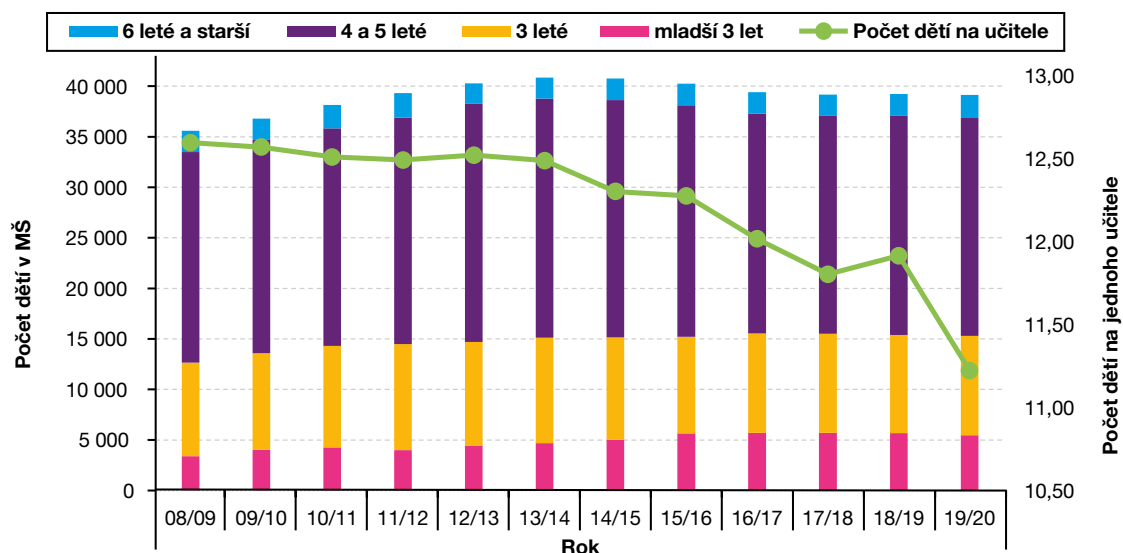
Graf č. 7 Vývoj celkového počtu dětí v mateřských školách v MSK a demografický vývoj populace ve věkové skupině 3-5 letých v MSK

Zdroj: skutečnost – MŠMT, odhad – OŠMS

Z uvedeného grafu vyplývá, že vývoj skutečného počtu dětí vzdělávajících se v MŠ na území MSK měl v posledních 6 letech klesající, popřípadě stagnující tendenci. Dle odhadu počtu dětí v MŠ, který vychází z Predikce ČSÚ z roku 2019, v prvních dvou letech platnosti DZ MSK 2020 předpokládáme spíše mírný nárůst, následně lze očekávat klesající trend.

Graf č. 8 Vývoj počtu dětí v mateřských školách v MSK dle věku

Zdroj: MŠMT

Na základě analýzy vývoje počtu dětí v MŠ z hlediska věkové struktury lze konstatovat, že od roku 2008/2009 se počet dětí mladších 3 let vzdělávajících se v MŠ do školního roku 2015/2016 téměř zdvojnásobil, v posledních 4 letech byla však zaznamenána stagnace a poslední meziroční údaj již vykázal významnější pokles o 203 dětí. V návaznosti na DZ ČR bude podporována snaha eliminovat odklady povinné školní docházky a tím i zastoupení dětí starších 6 let v mateřských školách.

Tab č. 2 Vývoj celkového počtu dětí v mateřských školách

Děti v MŠ	Skutečnost						Odhad				
	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25
běžné třídy	39 262	38 774	38 007	37 851	37 885	37 749	38 445	38 905	38 569	37 861	36 675
speciální třídy	1 493	1 493	1 412	1 335	1 355	1 407	1 394	1 411	1 399	1 373	1 330
Celkem	40 755	40 267	39 419	39 186	39 240	39 156	39 839	40 316	39 968	39 234	38 005

Zdroj: skutečnost – MŠMT, odhad – OŠMS

Z tabulky vyplývá, že počet dětí v běžných i speciálních mateřských školách od školního roku 2014/2015 vlivem negativního demografického vývoje postupně klesal a tento trend lze očekávat i v následujícím období. Navyšování kapacit pro předškolní vzdělávání bude tedy umožněno jen na základě odůvodněné potřeby v rámci posuzované lokality.

Počty dětí ve speciálních třídách MŠ se v jednotlivých letech pohybovaly v rozmezí od 1 335 do 1 493. Od 1. 9. 2016 vstoupila v účinnost vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, která právně zaštitila již delší dobu probíhající trend individuální integrace dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do běžných tříd MŠ. Výraznější odliv dětí ze speciálních tříd MŠ však nenastal. Lze předpokládat, že stávající speciální třídy budou nadále poskytovat speciálně pedagogickou péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami.

K 1. 1. 2020 tvořilo síť mateřských škol v MSK celkem 467 organizací, z toho 412 zřizovaných obcí, 32 soukromými subjekty, 16 krajem a 7 církví. Přičemž k 30. 9. 2019 vykazovalo v MSK činnost celkem 445 mateřských škol běžných, z toho obce zřizovaly 412 MŠ, soukromé subjekty 28 MŠ, církev 4 a 1 MŠ zřizoval kraj. Mateřských škol vzdělávajících děti pouze ve speciálních třídách bylo 15, z tohoto počtu 10 MŠ zřizoval kraj, 2 MŠ soukromý subjekt a 3 MŠ byly zřizované církví. Do celkového počtu MŠ je třeba zahrnout dalších 5 organizací zřizovaných krajem, které vykazovaly činnost MŠ při zdravotnických zařízeních.

Pro posuzování žádostí o zápis změn v údajích ve školském rejstříku byla vytvořena kritéria rozvoje sítě škol. Vzhledem k jinému postavení a potřebě odlišného posuzování rozvoje sítě škol spádových (tzn. veřejných mateřských škol, jejichž kapacita musí umožňovat vzdělávání v mateřské škole všem dětem, které na předškolní vzdělávání mají dle školské legislativy nárok) a škol nespádových (doplňujících vzdělávací nabídku v oblasti předškolního vzdělávání), upravují níže uvedená kritéria zvlášť mateřské školy spádové a nespádové.

Kritéria rozvoje sítě škol:

a) Spádové mateřské školy

- zápis nových mateřských škol nebo zvyšování kapacit mateřských škol pouze za předpokladu nedostatečných volných kapacit stávajících mateřských škol v daném spádovém obvodu, anebo v místech, ve kterých lze vzhledem k demografickému vývoji důvodně předpokládat, že kapacity spádových mateřských škol budou v příštích pěti letech nedostatečné pro přijetí všech dětí ve věku od 3 do 6 let;
- zápis místa poskytovaného vzdělávání na základě odůvodněných aktuálních potřeb v daném spádovém obvodu;
- snižování kapacit mateřských škol v závislosti na konkrétních podmínkách v daném spádovém obvodu.

b) Nespádové mateřské školy

- zápis nové mateřské školy, zápis místa poskytovaného vzdělávání a zvyšování kapacit mateřských škol tohoto typu pouze v případě reálného zájmu v definované lokalitě⁶ (zejména na základě deklarovaného zájmu ze strany zákonných zástupců dětí, zohledněna budou stanoviska místní samosprávy, příp. dalších relevantních subjektů) a zároveň budou-li v přiměřené dojezdové době kapacity nespádových mateřských škol zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení poskytujících vzdělávání obdobným způsobem, nedostatečné a
- pouze v těch lokalitách, v nichž by zápisem těchto kapacit nedošlo k meziročnímu nárůstu kapacit nespádových mateřských škol o více než 1 % z kapacit mateřských škol spádových vedených ve školském rejstříku k 31. 8. roku, který předchází roku, v němž má být rozhodováno o zápisu údajů do rejstříku škol a školských zařízení, s výjimkou lokalit, ve kterých bude v následujících letech trvalý převis poptávky po umístění dětí do mateřských škol.

c) Ostatní mateřské školy

- zápis nové mateřské školy zřízené dle § 16, odst. 9 školského zákona, míst poskytovaného vzdělávání, příp. úprava kapacit takové školy, v závislosti na aktuálních potřebách a s ohledem na dostupnost vzdělávání pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami v dané oblasti;
- zápis nových mateřských škol při zdravotnických zařízeních, míst poskytovaného vzdělávání, případně úprava kapacit stávajících mateřských škol při zdravotnických zařízeních jen ve výjimečných a odůvodněných případech.

d) Další kritéria

- podpora vzniku přípravných tříd v souladu s platnou legislativou;
- podpora zřizování tříd podle § 16, odst. 9 školského zákona v běžných i speciálních mateřských školách v souladu s platnou legislativou a v závislosti na aktuálních potřebách v dané oblasti;
- zřizování nových míst poskytovaného vzdělávání na území MSK u mateřských škol se sídlem mimo území MSK nebude podporováno.

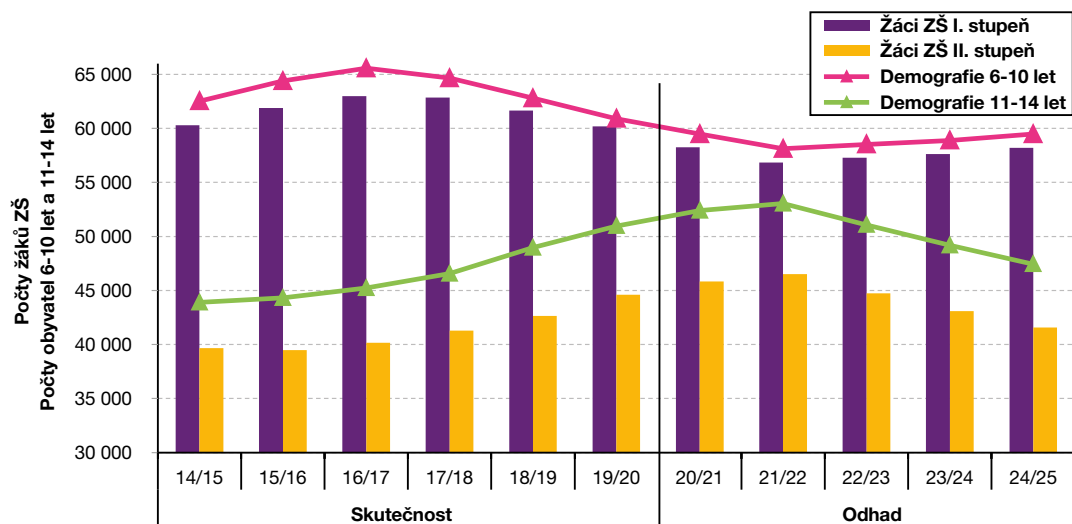
e) Tato kritéria se vztahují na mateřské školy všech zřizovatelů.

2.2.2 Základní vzdělávání a povinná školní docházka

Sít škol poskytujících základní vzdělávání, potažmo i kapacity v nich, jsou dlouhodobě relativně stabilní a v předchozím čtyřletém období (2016–2019) zde nedocházelo k výrazným změnám. Dle předpokladů byly v obcích s pozitivním demografickým vývojem situovaných v aglomeracích větších měst či v podhůří Beskyd navyšovány kapacity základních škol. V několika případech se jednalo o tzv. základní školy neúplné (pouze s 1. stupněm). Ve velkých městech jsou kapacity základních škol běžných zřizovaných obcí spíše naddimenzované, nastavené historicky. Obvykle již neodpovídají prostorové či materiálně-technické vybavenosti školních budov, což mnohdy snižuje vypovídací hodnotu statistických analýz o reálných kapacitních možnostech těchto organizací. I v období let 2016–2019 zahájilo na území MSK svou činnost několik nových základních škol s alternativním vzdělávacím programem zřizovaných soukromými subjekty.

⁶ Pojem „lokalita“ bude v jednotlivých správních řízeních o zápisu údajů do rejstříku škol a školských zařízení určen na základě přiměřené dojezdové doby, a to na úrovni okresu (úroveň LAU 1), případně jako průměr dotčených okresů (okresů v přiměřené dojezdové době).

Graf č. 9 Vývoj počtu žáků na I. a II. stupni ZŠ a demografický vývoj populace ve věkové skupině 6-10letých a 11-14letých v MSK

Zdroj: skutečnost – MŠMT, odhad – OŠMS

Tab č. 3 Vývoj počtu žáků v základních školách

Žáci v ZŠ		Skutečnost						Odhad				
Stupeň ZŠ	Druh třídy	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25
I. stupeň	běžné třídy	58 699	60 209	61 318	61 181	60 001	58 503	58 110	59 389	59 838	59 781	59 200
	speciální třídy	1 602	1 691	1 666	1 662	1 664	1 693	1 682	1 719	1 732	1 730	1 713
I. stupeň celkem		60 301	61 900	62 984	62 843	61 665	60 196	59 792	61 108	61 570	61 511	60 913
II. stupeň	běžné třídy	37 875	37 860	38 572	39 794	41 125	43 048	42 759	43 939	44 314	42 633	41 206
	speciální třídy	1 782	1 625	1 576	1 487	1 523	1 551	1 541	1 583	1 597	1 536	1 485
II. stupeň celkem		39 657	39 485	40 148	41 281	42 648	44 599	44 300	45 552	45 910	44 196	42 691
Celkem		99 958	101 385	103 132	104 124	104 313	104 795	104 091	103 370	102 015	100 719	99 768

Zdroj: skutečnost – MŠMT, odhad – OŠMS

Uvedený graf i tabulka potvrzují nárůst počtu žáků základních škol v předchozím období vlivem nástupu silnějších populačních ročníků do základního vzdělávání. Početnější ročníky prvního stupně se postupně přesunují do rovně druhého stupně. Celkový počet žáků základních škol v Moravskoslezském kraji se však bude postupně snižovat. Od 1. 9. 2016 vstoupila v účinnost vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, která i na úrovni základního vzdělávání nastavila právní rámec pro již po léta probíhající trend individuální integrace dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do běžných tříd základních škol. V některých základních školách zřizovaných krajem vznikly běžné třídy, případně třídy pro žáky s poruchami učení nebo chování, kteří jsou vzdělávání podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Situace v základních školách speciálních je z hlediska počtu žáků vcelku stabilizovaná, v následujícím období se nepředpokládají výrazné změny. Rodiče a zákonní zástupci žáků mají v souladu s trendem inkluzivního vzdělávání možnost vybrat pro své dítě vhodný způsob vzdělávání. Pro žáky s potřebou vyšší míry podpůrných opatření však bude i nadále nutné zachovat síť škol samostatně zřízených pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Stejně jako v minulém období budou vybrané základní a střední školy organizovat kurzy pro získání základního vzdělání v dálkové formě. Tyto kurzy umožňují občanům, kteří nezískali základní vzdělání v době plnění povinné školní docházky, jeho doplnění.

V souvislosti se sociodemografickou charakteristikou našeho kraje je potřeba, obdobně jako na úrovni předškolního vzdělávání, věnovat pozornost také žákům ze socioekonomicky znevýhodněného prostředí. Vlivem globalizace společnosti bude pro příští období výzvou rovněž snaha o maximální začlenění žáků s odlišným mateřským jazykem do českého vzdělávacího systému.

K 1. 1. 2020 tvořilo síť základních škol v MSK celkem 443 organizací, z toho 383 škol zřizovaných obcí, 28 zřizovaných krajem, 20 soukromými subjekty, 7 církví a 5 ministerstvem.

K 30. 9. 2019 vykazovalo činnost celkem 408 základních škol běžných, z toho 382 škol zřizovaných obcí, 16 zřizovaných soukromým subjektem, 4 školy zřizované církví, 3 školy zřizované krajem a 3 školy zřizované MŠMT. Počet základních škol vzdělávajících žáky pouze ve speciálních třídách činil celkem 33, z čehož bylo 23 škol zřizováno krajem, 4 školy soukromými zřizovateli, 3 školy církví, 2 školy MŠMT a jedna škola obcí. Do celkového počtu ZŠ je třeba zahrnout další 2 organizace zřizované krajem, které vykazovaly činnost ZŠ při zdravotnických zařízeních.

Stejně jako v případě mateřských škol je i u škol základních potřeba přistoupit jinak k posuzování žádostí souvisejících se zápisem změn ve školském rejstříku týkajících se základních škol spádových (zajišťujících veřejnou službu pro všechny žáky na daném území) a nespádových (doplňujících vzdělávací nabídku v oblasti základního vzdělávání např. alternativními vzdělávacími programy), proto jsou odlišena kritéria upravující základní školy spádové a nespádové.

Kritéria rozvoje sítě škol:

a) Spádové základní školy

- zápis nových základních škol nebo zvyšování kapacit základních škol pouze za předpokladu nedostatečných volných kapacit stávajících základních škol v daném spádovém obvodu, anebo v místech, ve kterých lze vzhledem k demografickému vývoji důvodně předpokládat, že kapacity spádových základních škol budou v příštích pěti letech nedostatečné pro přijetí celého populačního ročníku v rámci spádového obvodu;
- zápis místa poskytovaného vzdělávání na základě odůvodněných aktuálních potřeb v daném spádovém obvodu;
- snižování kapacit základních škol v závislosti na konkrétních podmínkách v daném spádovém obvodu.

b) Nespádové základní školy

- zápis nové základní školy, místa poskytovaného vzdělávání a zvyšování kapacit základních škol tohoto typu pouze v případě reálného zájmu v definované lokalitě⁷ (zejména na základě deklarovaného zájmu ze strany zákonných zástupců žáků, zohledněna budou stanoviska místní samosprávy, příp. dalších relevantních subjektů) a zároveň budou-li v přiměřené dojezdové době kapacity nespádových základních škol zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení poskytujících vzdělávání obdobným způsobem nedostatečné a
- pouze v těch lokalitách, v nichž by zápisem těchto kapacit nedošlo k meziročnímu nárůstu kapacit nespádových základních škol o více než 1 % z kapacit základních škol spádových vedených ve školském rejstříku k 31. 8. roku, který předchází roku, v němž má být rozhodováno o zápisu údajů do rejstříku škol a školských zařízení.

c) Ostatní základní školy

- zápis nové základní školy zřízené dle § 16, odst. 9 školského zákona, míst poskytovaného vzdělávání, příp. úprava kapacit takové školy, zápis oboru vzdělání 79-01-B/01 Základní škola speciální, příp. úprava kapacit tohoto oboru vzdělání v závislosti na aktuálních potřebách a s ohledem na dostupnost vzdělávání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v dané oblasti, za předpokladu naplnění stanoveného minimálního počtu žáků ve třídě;
- zápis nových základních škol při zdravotnických zařízeních, míst poskytovaného vzdělávání, případně úprava kapacit stávajících základních škol při zdravotnických zařízeních pouze ve výjimečných a odůvodněných případech.

d) Další kritéria

- zřizování nových míst poskytovaného vzdělávání na území MSK u základních škol se sídlem mimo území MSK nebude podporováno.
- podpora zřizování tříd podle § 16, odst. 9 školského zákona v běžných i speciálních základních školách v souladu s platnou legislativou a v závislosti na aktuálních potřebách v dané oblasti.

e) Tato kritéria se vztahují na základní školy všech zřizovatelů.

⁷ Pojem „lokalita“ bude v jednotlivých správních řízeních o zápisu údajů do rejstříku škol a školských zařízení určen na základě přiměřené dojezdové doby, a to na úrovni okresu (úroveň LAU 1), případně jako průměr dotčených okresů (okresů v přiměřené dojezdové době).

2.2.3 Střední vzdělávání a vzdělávání v konzervatořích

V rámci ČR je Moravskoslezský kraj po Hlavním městě Praha druhým krajem s nejvyšším počtem žáků ve středním vzdělávání, i když se v uplynulých letech potýkal s výrazným poklesem jejich počtu souvisejícím s demografickým propadem ve skupině 15letých. Ve školním roce 2019/2020 celkový počet žáků ve středních školách a konzervatořích všech zřizovatelů v denní formě vzdělávání činil 46 236, za posledních 10 let (v porovnání s rokem 2010/2011) však klesl o 14 722, tj. o cca 24,2 %. Školní rok 2018/2019 by podle predikcí měl být rokem zlomu, po kterém se počet žáků ve středním vzdělávání začne opět mírně zvyšovat. Predikce pro školní rok 2024/2025 ve srovnání se skutečností ve školním roce 2019/2020 předpokládá ve středním vzdělávání (v denní formě vzdělávání) nárůst o cca 18 %. Z dlouhodobějšího hlediska lze tedy budoucí vývoj počtu žáků ve středním vzdělávání v Moravskoslezském kraji hodnotit jako příznivý.

Přehled o vývoji počtu žáků ve středním vzdělávání, denní formě, včetně odhadu jeho vývoje podává níže uvedená tabulka. Rozbor uvedených dat dokládá, že v uplynulém období se projevil pokles počtu žáků ve všech stupních středního vzdělávání, přičemž k největšímu relativnímu poklesu počtu žáků došlo u oborů nástavbového studia, a to o 285 žáků, tj. 21,7 %; pokles počtu žáků v nástavbovém studiu byl pravděpodobně ovlivněn rovněž významnou neúspěšností této skupiny žáků u státní maturitní zkoušky. Podíl počtu žáků odcházejících ze základních škol do víceletých gymnázií je v MSK pod republikovým průměrem. Ve školním roce 2018/2019 činil v MSK podíl žáků odcházejících ze ZŠ do 6letých gymnázií 2,5 % (v ČR 2,6 %), do 8letých gymnázií činil tento podíl 6,8 % (v ČR 8,4 %)⁸.

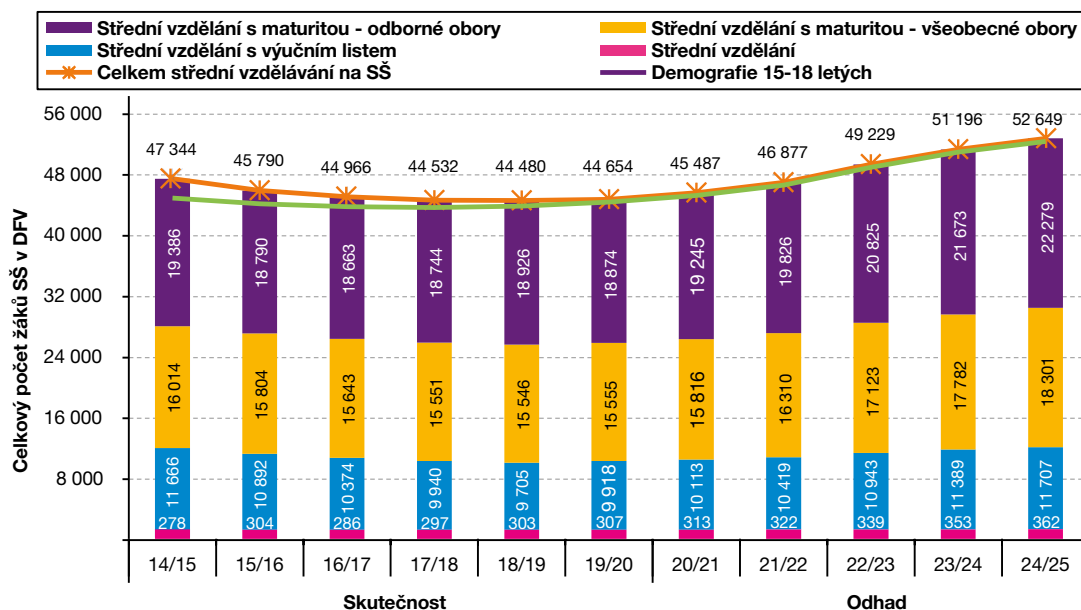
Tab. č. 4 Vývoj počtu žáků v denní formě vzdělávání ve středních školách a konzervatořích, včetně nižšího stupně víceletých gymnázií a osmileté konzervatoře

Žáci SŠ v DFV		Skutečnost						Odhad						
		14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25		
Vzdělávání ve středních školách		48 893	47 194	46 205	45 671	45 589	45 785	46 722	48 151	50 564	52 576	54 067		
Celkem bez maturitní zkoušky		12 136	11 333	10 752	10 330	10 106	10 305	10 518	10 836	11 379	11 833	12 164		
v tom	Střední	278	304	286	297	303	307	313	322	339	353	362		
	Střední s výučním listem	11 666	10 892	10 374	9 940	9 705	9 918	10 113	10 419	10 943	11 389	11 707		
	Zkrácené studium pro získání středního vzdělání s výučním listem	192	137	92	93	98	80	92	95	97	92	94		
Celkem s maturitní zkouškou		36 757	35 861	35 453	35 341	35 483	35 480	36 204	37 315	39 185	40 743	41 904		
v tom	v tom	Střední vzdělání s maturitou bez NS a ZKS	35 400	34 594	34 306	34 295	34 472	34 429	35 061	36 136	37 947	39 454	40 580	
		L bez nástaveb	M	18 271	17 854	17 918	18 017	18 252	18 228	18 395	18 968	19 914	20 687	21 287
			z M lycea	2 212	2 164	2 157	2 156	2 189	2 159	2 160	2 242	2 346	2 403	2 493
			gymnázia	13 802	13 640	13 486	13 395	13 357	13 396	13 656	14 068	14 777	15 378	15 808
		v tom	čtyřletá	6 210	6 186	6 002	5 893	5 814	5 720	5 927	6 107	6 414	6 675	6 862
			šestiletá	1 676	1 642	1 638	1 624	1 596	1 604	1 641	1 690	1 775	1 848	1 899
			osmiletá	5 916	5 812	5 846	5 878	5 947	6 072	6 087	6 271	6 587	6 855	7 047
		Zkrácené studium pro získání středního vzdělání s maturitní zkouškou	44	30	13	12	17	23	18	19	20	21	21	
		Nástavbové studium	1 313	1 237	1 134	1 034	994	1 028	1 125	1 159	1 218	1 267	1 303	
		Vzdělávání v konzervatořích		389	390	388	392	428	451	418	435	463	487	500
v tom	šestiletá	320	323	325	329	364	384	351	368	391	412	423		
	osmiletá	69	67	63	63	64	67	66	69	73	77	79		
Celkový součet		49 282	47 584	46 593	46 063	46 017	46 236	47 140	48 586	51 027	53 063	54 568		

Zdroj: skutečnost – MŠMT, odhad – OŠMS

⁸ Podíl žáků nově přijatých do prim víceletých gymnázií ve školním roce 2018/2019 a celkového počtu žáků v 5. resp. 7. ročníku základních škol ve školním roce 2017/2018.

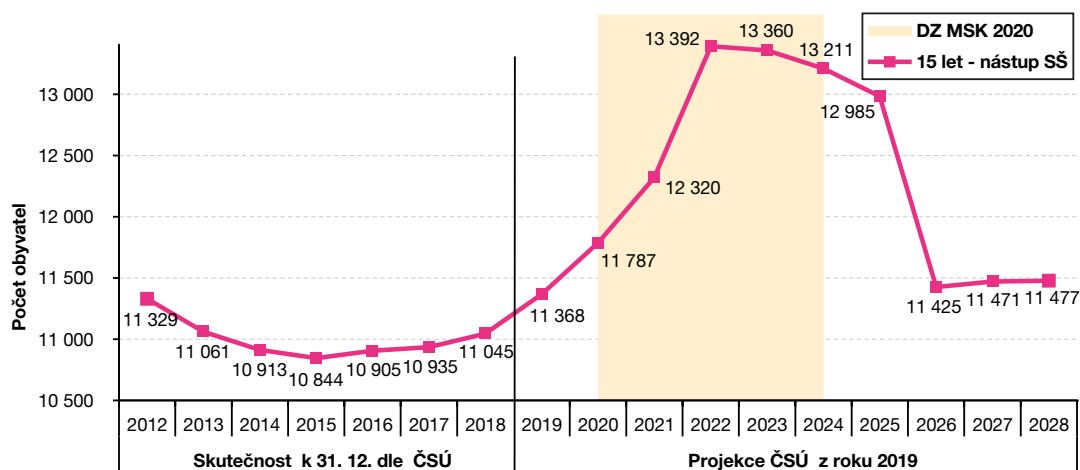
Graf č. 10 Vývoj počtu žáků v denní formě vzdělávání ve středních školách včetně nižšího stupně víceletých gymnázií, bez nástavbového a zkráceného studia

Zdroj: skutečnost – MŠMT, odhad – OŠMS

Vzhledem k negativnímu demografickému vývoji bylo nutné přistoupit k racionalizaci sítě středních škol. Postupně došlo a stále dochází k optimalizaci počtu středních škol zřizovaných krajem o 19 škol. Institucionální optimalizace byla provázána rovněž s optimalizací oborovou, s cílem přizpůsobit oborovou nabídku potřebám trhu práce a udržet kvalitu vzdělávání. V období uplynulých 10 let došlo rovněž ke změnám v oblasti středních škol zřizovaných soukromými subjekty. Došlo k výmazu 5 škol z rejstříku škol a školských zařízení, ale zároveň k zápisu 3 středních škol nových. Mírně pozitivní demografický vývoj počtu žáků v průběhu období platnosti DZ MSK 2020 by měl směřovat zejména k lepší naplněnosti tříd a škol s cílem zajistit efektivnější využití prostorového, materiálního a personálního vybavení stávajících zařízení, bez nutnosti zápisu nových oborů vzdělání či navyšování kapacit středních škol a oborů vzdělání.

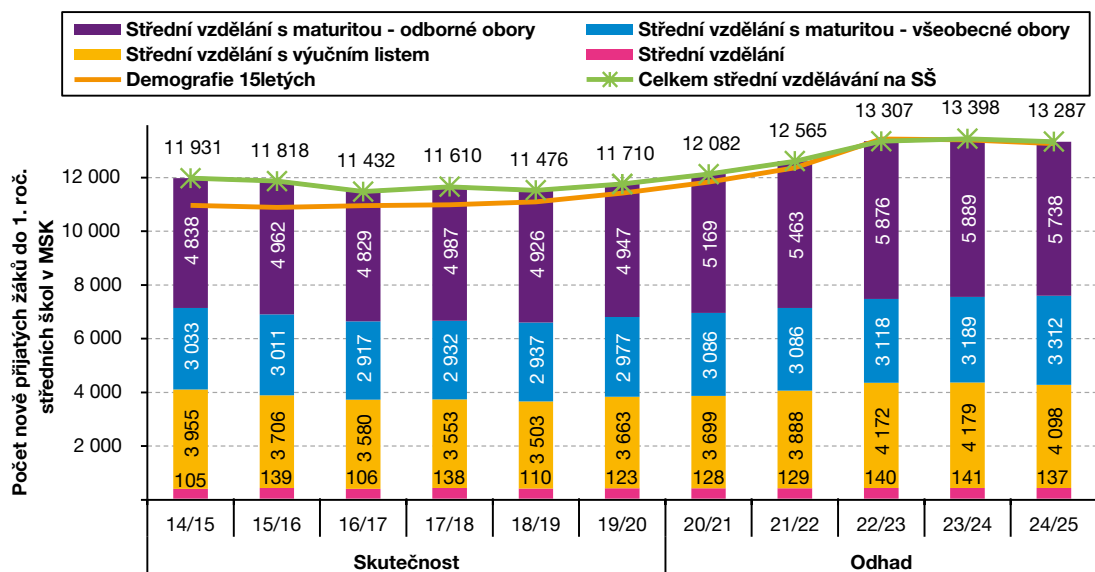
Graf č. 11 Demografický vývoj 15letých a jeho projekce v MSK - obvyklý věk nástupu do SŠ

Zdroj: ČSÚ – věkové složení obyvatelstva

Graf demografického vývoje 15letých žáků, tedy obvyklého věku nástupu do středního vzdělávání, naznačuje pro následující období předpoklad mírného nárůstu počtu žáků, s mírným poklesem ke konci období platnosti DZ MSK 2020. V důsledku zastavení demografického poklesu a již realizovaných optimalizačních opatření se nepředpokládá potřeba razantnějších změn v nastavení vzdělávací nabídky v kraji.

Graf č. 12 Vývoj počtu nově přijatých žáků do 1. ročníků denní formy vzdělávání ve středních školách a konzervatořích včetně příslušných ročníků víceletých gymnázií a osmileté konzervatoře

Zdroj: skutečnost – MŠMT, odhad – OŠMS

Tab. č. 5 Počty žáků ve středním vzdělávání dle jednotlivých skupin oborů - denní forma vzdělávání včetně nástavbového a zkráceného studia

Skupina oborů dle RVP	14/15	zast.* v %	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	zast.** v %
16 Ekologie a ochrana životního prostředí	143	0,3	135	137	107	110	87	0,2
18 Informatické obory	2 164	4,4	2 131	2 146	2 193	2 240	2 253	4,9
21 Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárnictví	174	0,4	173	185	152	110	61	0,1
23 Strojírenství a strojírenská výroba	5 193	10,6	5 119	5 041	4 899	4 629	4 518	9,9
26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	2 706	5,5	2 652	2 571	2 597	2 622	2 625	5,7
28 Technická chemie a chemie silikátů	382	0,8	372	390	387	376	383	0,8
29 Potravinářství a potravinářská chemie	832	1,7	774	747	720	751	795	1,7
31 Textilní výroba a oděvnictví	56	0,1	32	42	41	41	35	0,1
33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	678	1,4	615	556	548	544	563	1,2
34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie	359	0,7	370	352	378	394	382	0,8
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	2 250	4,6	2 044	1 952	1 874	1 889	1 920	4,2
37 Doprava a spoje	358	0,7	343	359	401	457	468	1,0
39 Speciální a interdisciplinární technické obory	592	1,2	548	532	531	554	589	1,3
41 Zemědělství a lesnictví	1 429	2,9	1 394	1 352	1 318	1 293	1 274	2,8
53 Zdravotnictví	1 618	3,3	1 576	1 513	1 623	1 811	2 050	4,5
63 Ekonomika a administrativa	2 993	6,1	2 821	2 663	2 692	2 732	2 731	6,0
64 Podnikání v oborech, odvětví	743	1,5	762	760	706	703	735	1,6
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	4 357	8,9	3 933	3 726	3 461	3 310	3 298	7,2
66 Obchod	839	1,7	744	678	622	599	629	1,4
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost	1 089	2,2	1 131	1 228	1 274	1 254	1 205	2,6
69 Osobní a provozní služby	1 555	3,2	1 430	1 412	1 457	1 398	1 349	2,9
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	1 126	2,3	1 067	1 013	939	979	1 024	2,2
78 Obecně odborná příprava	2 490	5,1	2 461	2 432	2 435	2 477	2 451	5,4
79 Obecná příprava	13 802	28,2	13 640	13 486	13 395	13 357	13 396	29,3
82 Umění a užité umění	965	2,0	927	932	921	959	964	2,1
Celkový součet	48 893	100,0	47 194	46 205	45 671	45 589	45 785	100,0

Poznámka: *Poměrové zastoupení 2014/2015.

** Poměrové zastoupení 2019/2020.

Zdroj: MŠMT

Nejvíce žáků, jak dokládá výše uvedená tabulka, se v MSK vzdělává ve skupinách oborů Obecná příprava (gymnaziální vzdělávání), Strojírenství a strojírenská výroba a Gastronomie, hotelnictví a turismus. Poměrové zastoupení jednotlivých skupin oborů (při porovnání let 2014/2015 a 2019/2020) je víceméně stabilní, s výjimkou skupin oborů Zdravotnictví (nárůst o 1,2 procentního bodu), Obecná příprava (nárůst o 1,1 procentního bodu) a Gastronomie, hotelnictví a turismus (pokles o 1,7 procentního bodu).

Také v příštím období by struktura oborů vzdělání měla reagovat na potřeby trhu práce. Nebude proto podporováno zvyšování kapacit ve skupinách oborů vzdělání, které mají dlouhodobě nezaměstnanost vyšší než průměr nezaměstnaných absolventů v rámci kraje, nebo počet žáků v těchto skupinách je postačující pro dlouhodobé pokrytí potřeb trhu práce (např. skupiny oborů Ekonomika a administrativa, Gastronomie, hotelnictví a turismus).

Následující tabulka zpracovaná NÚV uvádí hodnoty nezaměstnanosti v MSK za duben 2019 v členění podle kategorie vzdělání a skupin oborů vzdělání. Tradičně nejnižší míru nezaměstnanosti vykazují absolventi oborů gymnaziálního vzdělávání, zdravotnických, elektrotechnických a strojírenských oborů vzdělání.

Tab. č. 6 *Nezaměstnanost absolventů škol v MSK za duben 2019*

Moravskoslezský kraj	Střední vzdělání s výučním listem – E, H				Střední odborné vzdělání s MZ a odborným výcvikem – L/0; Nástavbové vzdělání L/5				Střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou - M				Vyšší odborné vzdělání - N			
	Počet absolventů (2018)	Počet nezaměstnaných absolventů	Míra nezaměstnanosti v %	ČR v %	Počet absolventů (2018)	Počet nezaměstnaných absolventů	Míra nezaměstnanosti v %	ČR v %	Počet absolventů (2018)	Počet nezaměstnaných absolventů	Míra nezaměstnanosti v %	ČR v %	Počet absolventů (2018)	Počet nezaměstnaných absolventů	Míra nezaměstnanosti v %	ČR v %
Celkem	2 375	118	5,0 %	4,2 %	636	43	6,8 %	4,7 %	3 288	163	5,0 %	3,8 %	267	8	3,0 %	1,9 %
16. Ekologie a ochrana životního prostředí									22	2	9,1 %	6,4 %				0,0 %
18. Informační technologie									426	31	7,3 %	5,4 %				
21. Hornictví, hutnictví a slévárnictví	15		0,0 %	0,0 %	14	1	7,1 %	5,9 %	12		0,0 %	7,1 %				
23. Strojírenství a strojírenská výroba	610	28	4,6 %	3,0 %	144	9	6,3 %	3,4 %	222	9	4,1 %	2,9 %	6		0,0 %	3,0 %
26. Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	252	7	2,8 %	3,1 %	87	8	9,2 %	3,4 %	192	3	1,6 %	2,5 %				4,4 %
28. Technická chemie a chemie silikátů				2,6 %	28		0,0 %	0,0 %	45	2	4,4 %	1,8 %				0,0 %
29. Potravinářství a potravinářská chemie	158	6	3,8 %	5,2 %				0,0 %	4		0,0 %	2,7 %				0,0 %
31. Textilní výroba a oděvnictví	2	1	50,0 %	11,8 %				0,0 %	5	1	20,0 %	10,0 %				
32. Kožed. a obuv. výroba a zprac. plastů				0,0 %								0,0 %				
33. Zpracování dřeva a výroba hudeb. nástrojů	97	3	3,1 %	4,4 %	9	2	22,2 %	7,6 %	9		0,0 %	3,0 %				12,5 %
34. Polygrafie, zpracování papíru, filmu, fotografie	12	1	8,3 %	9,4 %	24	3	12,5 %	9,9 %	26	1	3,8 %	0,8 %				
36. Stavebnictví, geodézie a kartografie	172	7	4,1 %	4,6 %	7		0,0 %	3,7 %	205	9	4,4 %	3,4 %				2,0 %
37. Doprava a spoje				8,9 %				0,0 %	46	5	10,9 %	4,5 %				0,0 %
39. Speciální a inženýrské obory	5		0,0 %	8,3 %	65	1	1,5 %	2,1 %	17	2	11,8 %	3,0 %				0,0 %
41. Zemědělství a lesnictví	213	9	4,2 %	3,2 %				3,9 %	61	3	4,9 %	3,2 %	4		0,0 %	0,0 %
43. Veterinářství a veterinární prevence												3,3 %				
53. Zdravotnictví	64	1	1,6 %	1,8 %				0,0 %	216	4	1,9 %	2,2 %	72	2	2,8 %	0,9 %
61. Filozofie, teologie																0,0 %
63. Ekonomika a administrativa									501	29	5,8 %	5,1 %	27	2	7,4 %	5,0 %
64. Podnikání v oborech, v odvětvích					154	9	5,8 %	5,2 %					12	1	8,3 %	2,9 %
65. Gastronomie, hotelnictví a turismus	373	22	5,9 %	4,6 %	27	1	3,7 %	4,5 %	272	12	4,4 %	3,9 %	54	2	3,7 %	3,2 %
66. Obchod	150	15	10,0 %	6,4 %				4,5 %				2,4 %	8		0,0 %	0,0 %
68. Právo, právní a veřejnosprávní činnost									216	15	6,9 %	4,8 %	28	1	3,6 %	2,0 %
69. Osobní a provozní služby	225	16	7,1 %	6,3 %	65	7	10,8 %	9,4 %				2,9 %				
72. Publicistika, knihovnictví a informatika												4,2 %	6		0,0 %	4,6 %
75. Pedagogika, učitelství a sociální péče	27	2	7,4 %	5,6 %					169	7	4,1 %	2,8 %	50		0,0 %	1,3 %
78. Obecně odborná příprava									469	17	3,6 %	2,1 %				
82. Umění a užité umění				1,9 %	12	2	16,7 %	5,6 %	153	11	7,2 %	5,3 %				0,5 %
Gymnazijní vzdělání - K									2 368	48	2,0 %	1,4 %				

Zdroj: NUV – http://www.nuv.cz/uploads/Vzdelavani_a_TP/Krajaky_web/Nezamestnanost/14_Moravskoslezsky-NZ_2019.pdf

K 1. 1. 2020 tvořilo síť středních škol a konzervatoří v MSK celkem 138 právnických osob, z toho 91 zřizovaných krajem, 39 zřizovaných soukromými subjekty, 5 církví, 2 ministerstvy a 1 obcí.

K 30. 9. 2019 vykazovalo činnost celkem 137 středních škol a konzervatoří, z toho 92 škol zřizovaných krajem, 38 zřizovaných soukromým subjektem, 5 škol zřizovaných církví, 1 škola zřizovaná MŠMT a 1 škola obcí.

Kritéria rozvoje sítě škol:

- a) Zápis nových středních škol, nových míst poskytování vzdělávání nebo navyšování kapacit středních škol (vyjma středních škol poskytujících vzdělávání v oborech vzdělání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami):
- vzhledem k dostatečným kapacitám a nabídce širokého spektra oborů vzdělání se nepředpokládá zápis nových středních škol ani míst poskytovaného vzdělávání; pouze zcela výjimečně, na základě potřeb trhu práce, jednoznačně prokázané společenské potřeby⁹ a s ohledem na dostupnost stávajících kapacit. Žádost o zápis nové střední školy nebo nového místa poskytování vzdělávání musí být zároveň v souladu s kritérii uvedenými v části b);
 - nepředpokládá se zvyšování kapacit stávajících středních škol v kraji; pouze ve zcela výjimečných případech, s ohledem na stávající naplněnost dané školy a s přihlédnutím k uplatnitelnosti absolventů školy na trhu práce, potřebám trhu práce a kvalitě školy (hodnocení školy ČŠI, úspěchy žáků školy, spolupráce se zaměstnavateli, podpora místních samospráv);
 - zřizování nových míst poskytovaného vzdělávání na území Moravskoslezského kraje u středních škol se sídlem mimo území Moravskoslezského kraje nebude podporováno.
- b) Zápis nových oborů vzdělání, navyšování kapacit stávajících oborů vzdělání (vyjma středních škol poskytujících vzdělávání v oborech vzdělání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami):
- obor 4letého gymnázia může být do rejstříku škol a školských zařízení zapsán v návaznosti na demografický vývoj, naplněnost a dostupnost stávajících kapacit, vzhledem k dostatečné celkové kapacitě tohoto oboru bude v případě zápisu uvedeného oboru vzdělání požadováno reciproční snížení kapacit oboru 4letého gymnázia v jiné škole;
 - v oblasti oborů 6letých a 8letých gymnázií nebude podporován zápis oboru ani navyšování stávající kapacity; zápis oboru vzdělání Gymnázium se sportovní přípravou ani navyšování kapacit tohoto oboru vzdělání nebude podporováno;
 - do struktury oborů vzdělání s maturitní zkouškou bude nově zařazen nebo kapacitně posílen jen obor vzdělání, u něhož míra nezaměstnanosti absolventů nepřevyšuje průměr míry nezaměstnanosti absolventů v rámci kraje, který bude odpovídat předpokládaným dlouhodobým potřebám trhu práce a který bude, ve stejné kapacitě a stejné formě, nahrazovat jiný aktivní obor¹⁰ vzdělání s maturitní zkouškou v rámci kraje;
 - v oblasti oborů vzdělání s výučním listem nebudou zapisovány obory vzdělání ani zvyšována kapacita stávajících oborů ve skupinách oborů vzdělání, u nichž je dlouhodobě vykazována míra nezaměstnanosti vyšší, než je průměr míry nezaměstnanosti absolventů v rámci kraje, nebo tendence míry nezaměstnanosti rostoucí a stávající kapacita těchto oborů je postačující pro dlouhodobé pokrytí potřeb trhu práce;
 - v oborech nástavbového studia, v nichž míra dlouhodobé nezaměstnanosti absolventů v kraji přesahuje průměr míry nezaměstnanosti absolventů, nebudou zvyšovány oborové kapacity¹¹;
 - zápis, příp. zvýšení kapacity, oboru vzdělání s unikátním obsahem nebo oboru vzdělání jedinečného v rámci ČR¹², bude podpořen pouze zcela výjimečně, na základě prokázaných potřeb trhu práce (doložení volných pracovních míst pro absolventy za poslední 2 roky – údaje Úřadu práce ČR, doložení předpokládaných potřeb min. 2 zaměstnavatelů v následujících 5 letech) a s ohledem na naplněnost a dostupnost stávajících kapacit;
 - zápis oborů vzdělání skupiny 82, které jsou již v kraji zastoupeny, příp. kapacitní posílení těchto oborů, nebude vzhledem ke stávající nabídce a kapacitám podporován;
 - záměry směřující ke zvýšení nabídky zkráceného studia pro získání středního vzdělání s výučním listem nebo maturitní zkouškou budou podpořeny.

⁹ Za společenskou potřebu je v tomto ohledu považována potřeba úzkého propojení a spolupráce středoškolského vzdělávání v oborech technického nebo přírodovědného zaměření s inovativními firmami a s vysokými školami, s provázaností na celoživotní vzdělávání a další vzdělávání pedagogických pracovníků.

¹⁰ Aktivním oborem vzdělání je myšlen takový obor vzdělání, v němž v předchozích třech letech byli vykazováni žáci.

¹¹ Pojem „oborová kapacita“ označuje nejvyšší povolený počet žáků a studentů v jednotlivých oborech vzdělání a formách vzdělávání.

¹² Seznam těchto oborů vzdělání zveřejní MŠMT na svých webových stránkách a ve Věstníku MŠMT.

- c) Rozvoj sítě středních škol poskytujících vzdělávání v oborech vzdělání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami:
- zápis nové střední školy, nových míst poskytování vzdělávání nebo navyšování kapacit středních škol určených pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami lze podpořit ve výjimečných a odůvodněných případech, v závislosti na dostupnosti stávajících škol a jejich kapacitách;
 - zápis nebo kapacitní posílení oborů vzdělání určených zejména pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (obory kategorie C - Praktická škola jednoletá a Praktická škola dvouletá, E - dvouleté a tříleté obory vzdělání poskytující střední vzdělání s výučním listem určené zejména pro vzdělávání žáků se zdravotním postižením nebo zdravotním znevýhodněním) lze podpořit v závislosti na aktuálních potřebách a s ohledem na dostupnost těchto oborů vzdělání v dané oblasti.
- d) V oblasti konzervatoří nebude, vzhledem k dostatečným kapacitám, podpořen zápis nové školy, místa poskytování vzdělávání ani navýšení kapacit stávajících škol.
- e) Tato kritéria se vztahují na školy všech zřizovatelů.

Parametry průchodu vzdělávací soustavou

1. Zachování, příp. nezvyšování poměru nově přijatých do oborů středního vzdělání s maturitní zkouškou k nově přijatým do oborů vzdělání bez maturitní zkoušky (v denní formě vzdělávání, bez nástavbového studia, bez zkráceného studia, včetně příslušných ročníků víceletých gymnázií). Ve školním roce 2019/2020 poměr činil 67,7 % : 32,3 %.

2. Udržení poměru mezi počty nově přijatých do oborů vzdělání s maturitní zkouškou všeobecného vzdělávání a oborů vzdělání s maturitní zkouškou odborného vzdělávání (v denní formě vzdělávání, bez nástavbového studia, bez zkráceného studia, včetně příslušných ročníků víceletých gymnázií) v rozmezí 24–27 % : 40,5–43,5 %. Ve školním roce 2019/2020 činil tento poměr 25,4 % : 42,3 %.

3. Nezvyšování podílu počtu nově přijatých žáků do 1. ročníku 4letého gymnaziálního vzdělávání v denní formě vzdělávání z celkového počtu nově přijatých do oborů středního vzdělávání v denní formě vzdělávání (bez nástavbového studia a bez příslušných ročníků víceletých gymnázií). Ve školním roce 2019/2020 tento podíl činil 13,1 %.

4. Nezvyšování podílu počtu žáků odcházejících ze základních škol do víceletých gymnázií nad 10 %. Ve školním roce 2019/2020 byl v MSK podíl počtu žáků 5. ročníků základních škol odcházejících do 8letých gymnázií 6,7 % a podíl počtu žáků 7. ročníků základních škol odcházejících do 6letých gymnázií 2,4 %.

2.2.4 Vyšší odborné vzdělávání

V Moravskoslezském kraji, obdobně jako v celé České republice, je vyšší odborné vzdělávání již dlouhodobě negativně ovlivněno demografickým poklesem v příslušné věkové kategorii, významný vliv na počet studentů a nově přijímaných má rovněž snadno dostupná a stále se rozšiřující nabídka vysokoškolského vzdělávání. Klesající celkový počet studentů ve VOŠ se zastavil ve školním roce 2017/2018 a od školního roku 2018/2019 byl zaznamenán mírný nárůst, který pokračoval rovněž v roce 2019/2020. Tento nepatrný nárůst počtu studentů ve VOŠ lze s největší pravděpodobností připsat jak zápisu nových vzdělávacích oborů ze skupiny oborů 53 Zdravotnictví a dále 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče, tak společenské poptávce po těchto oborech. Odhad vývoje počtu studentů VOŠ v MSK dle predikce demografického vývoje¹³ nepředpokládá výrazné změny v celkovém počtu studentů VOŠ.

¹³ Predikce demografického vývoje dle Projekce ČSÚ z roku 2019, odhad výpočtu vývoje žáků vlastní zpracování OŠMS KÚ MSK.

Tab. č. 7 Vývoj celkového počtu studentů vyšších odborných škol ve všech formách vzdělávání

Studenti VOŠ		Skutečnost						Odhad				
		14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25
Celkový počet studentů		2 629	2 362	2 236	2 095	2 129	2 346	2 141	2 155	2 198	2 250	2 270
v denní formě vzdělávání	Studenti DFV	1 774	1 637	1 569	1 431	1 423	1 478	1 433	1 426	1 444	1 471	1 499
	Absolventi předešlého školního roku	384	363	340	349	267	272	214	213	216	220	224
	Nově přijatí do 1. ročníku	779	674	676	631	668	683	659	663	677	696	717
	v tom											
	ihned po maturitě	458	372	349	337	357	359	348	350	358	368	379
později	321	302	327	294	311	324	311	313	319	329	338	
v ostatních formách vzdělávání	Studenti OFV	855	725	667	664	706	868	707	729	755	779	771
	Absolventi předešlého školního roku	166	195	163	151	180	95	168	173	180	185	183
	Nově přijatí do 1. ročníku	329	272	273	273	307	415	315	329	346	365	360
	Podíl z celkového počtu studentů (v %)	32,5	30,7	29,8	31,7	33,2	37,0	33,0	33,8	34,3	34,6	34,0

Poznámka: tabulka neobsahuje údaje o VOŠ zřizovaných MV ČR

Zdroj: skutečnost – MŠMT; odhad – OŠMS

VOŠ zřizované krajem, na rozdíl od VOŠ jiných zřizovatelů, jsou ve všech případech součástí příspěvkových organizací kraje, které vykonávají činnost střední školy a pokrývají svou nabídkou vzdělávacích programů širší portfolio oborů vzdělání než VOŠ zřizované jinými zřizovateli.

Největší podíl studentů ve vyšších odborných školách v MSK se vzdělává zejména ve skupinách oborů: 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče, 53 Zdravotnictví a dále 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost. Nejméně studentů pak ve skupinách oborů: 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, 72 Publicistika, knihovnictví a informatika, 66 Obchod, 41 Zemědělství a lesnictví a 23 Strojírnoství a strojírenská výroba. Technické obory vzdělání nejsou ve VOŠ v kraji téměř zastoupeny.

K 1. 1. 2020 tvořilo síť VOŠ v MSK celkem 14 škol, z tohoto počtu 5 škol zřizovaných krajem, 8 škol zřizovaných soukromým zřizovatelem a 1 škola zřizovaná Ministerstvem vnitra. Celková naplněnost VOŠ ve školním roce 2019/2020 činila 39,2 %¹⁴. K 31. 10. 2019 vykazovalo činnost 13 VOŠ.

Kritéria rozvoje sítě škol:

a) Zápis nové vyšší odborné školy, místa poskytovaného vzdělávání nebo navyšování kapacit stávajících VOŠ bude podpořeno jen ve zcela výjimečných a ojedinělých případech, zejména v oborech regulovaných povolání (skupiny oborů vzdělání 53 Zdravotnictví a 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče) a s ohledem na demografický nárůst, naplněnost a dostupnost stávajících kapacit a současně také s ohledem na budoucí potřeby trhu práce,

nebo

b) Zápis nové vyšší odborné školy nebo navýšení kapacity stávajících VOŠ bude podpořeno v případech, pokud bude zachována stávající kapacita škol, a současně pokud bude zachována stávající kapacita oborů vzdělání v rámci kraje.

c) Zápis nového perspektivního vzdělávacího programu oboru vzdělání nebo kapacitní posílení stávajícího oboru vzdělání jen v případě, že bude nahrazovat jiný aktivní obor o stejné kapacitě (zejména obor s vysokou mírou nezaměstnanosti absolventů – míra nezaměstnanosti vyšší než průměrná míra nezaměstnanosti absolventů VOŠ v kraji), má v kraji ojedinělý charakter (zejména obory technického charakteru, které v současné době nejsou v kraji v rámci vyššího odborného vzdělávání zastoupeny), jeho koncepce vznikla na základě prokazatelné a předpokládané dlouhodobé společenské potřeby příslušně vzdělaných absolventů na

¹⁴ Nejsou zahrnuty údaje o VOŠ zřizované MV ČR

trhu práce a bude doložena stanovisky k oboru relevantních zástupců sociálních partnerů, včetně aktuálního stanoviska Úřadu práce ČR.

- d) Obory vyššího odborného vzdělávání s unikátním obsahem nebo obory vyššího odborného vzdělávání jedinečné v rámci ČR, jejichž oborová kapacita není postačující pro dlouhodobé pokrytí potřeb trhu práce, budou v rámci navyšování stávajících kapacit nebo zápisu nové vyšší odborné školy nebo nového místa poskytování vzdělávání do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány s ohledem na naplněnost a dostupnost stávajících kapacit, s přihlédnutím k nadregionální povaze těchto oborů. Seznam těchto oborů vzdělání zveřejní MŠMT na svých webových stránkách a ve Věstníku MŠMT.
- e) Tato kritéria se vztahují na všechny formy vyššího odborného vzdělávání a na vyšší odborné školy všech zřizovatelů.

2.2.5 Základní umělecké vzdělávání a jazykové vzdělávání v jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky

Základní umělecké vzdělávání

K 1. 1. 2020 v MSK tvořilo síť základních uměleckých škol 50 právnických osob, přičemž z tohoto počtu bylo 36 zřizováno krajem, 7 obcemi, 6 soukromými subjekty a 1 církví. K 30. 9. 2019 vykazovaly v MSK činnost všechny ZUŠ. Vývoj počtu žáků v základním uměleckém vzdělávání v Moravskoslezském kraji v letech 2014/2015 až 2024/2025 zachycuje níže uvedená tabulka.

Hlavním cílem základního uměleckého vzdělávání je rozvoj uměleckého talentu v hudebním, výtvarném, literárně dramatickém či tanečním oboru.

Tab. č. 8 Vývoj počtu žáků v ZUŠ

Žáci v oborech ZUŠ	Skutečnost						Odhad				
	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25
hudební	18 367	18 447	18 552	18 427	18 377	18 362	18 409	18 425	18 451	18 493	18 511
výtvarný	4 934	5 008	4 990	5 003	5 072	5 123	5 009	5 028	5 042	5 040	5 048
taneční	2 447	2 480	2 405	2 441	2 436	2 369	2 425	2 437	2 439	2 443	2 445
literárně dramatický	899	868	871	910	880	850	884	889	886	888	890
Celkem	26 647	26 803	26 818	26 781	26 765	26 704	26 728	26 780	26 817	26 864	26 894

Zdroj: skutečnost – MŠMT, odhad – OŠMS

Celková kapacita ZUŠ v Moravskoslezském kraji k datu 1. 9. 2019 činila 30 390 žáků. Rozdělení kapacit mezi jednotlivé okresy v Moravskoslezském kraji zachycuje tabulka níže.

Tab. č. 9 Počet a kapacita ZUŠ v jednotlivých okresech v Moravskoslezském kraji, stav k 1. 9. 2019

Okres	Počet ZUŠ	Kapacita ZUŠ v okrese (počet žáků)	Podíl kapacity okres/MSK (% podíl)
Bruntál	5	2 910	9,58
Frydek-Místek	7	4 405	14,49
Karviná	9	6 312	20,77
Nový Jičín	9	4 680	15,40
Opava	6	4 010	13,20
Ostrava	14	8 073	26,56
Celkem	50	30 390	100,00

Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení MŠMT

Demografická křivka ve věkové skupině 6-18letých od roku 2014 až do posledního známého skutečného stavu k 31. 12. 2018 měla rostoucí trend, v tomto mezidobí se jednalo o celkový nárůst o 4 270 osob. Počet žáků v základním uměleckém vzdělávání v MSK se od roku 2014 téměř nezměnil, pohyboval se mezi 26,6–26,8 tis. žáků. Kapacita základních uměleckých škol v MSK zůstala až do roku 2017/2018 taktéž beze změny, k mírnému poklesu došlo ve školním roce 2018/2019, kdy v důsledku sloučení byla snížena kapacita nástupnické organizace. Průměrná naplněnost ZUŠ činila 88 %, zásadní změny se, vzhledem k nenavyšování absolutního

počtu žáků v základním uměleckém vzdělávání v kraji, neudály. Vývoj počtu osob ve věku 6-18 let, kapacity ZUŠ v kraji a podíl kapacity na populaci v uvedené kohortě v letech 2014/2015–2024/2025 v MSK zachycuje tabulka č. 10.

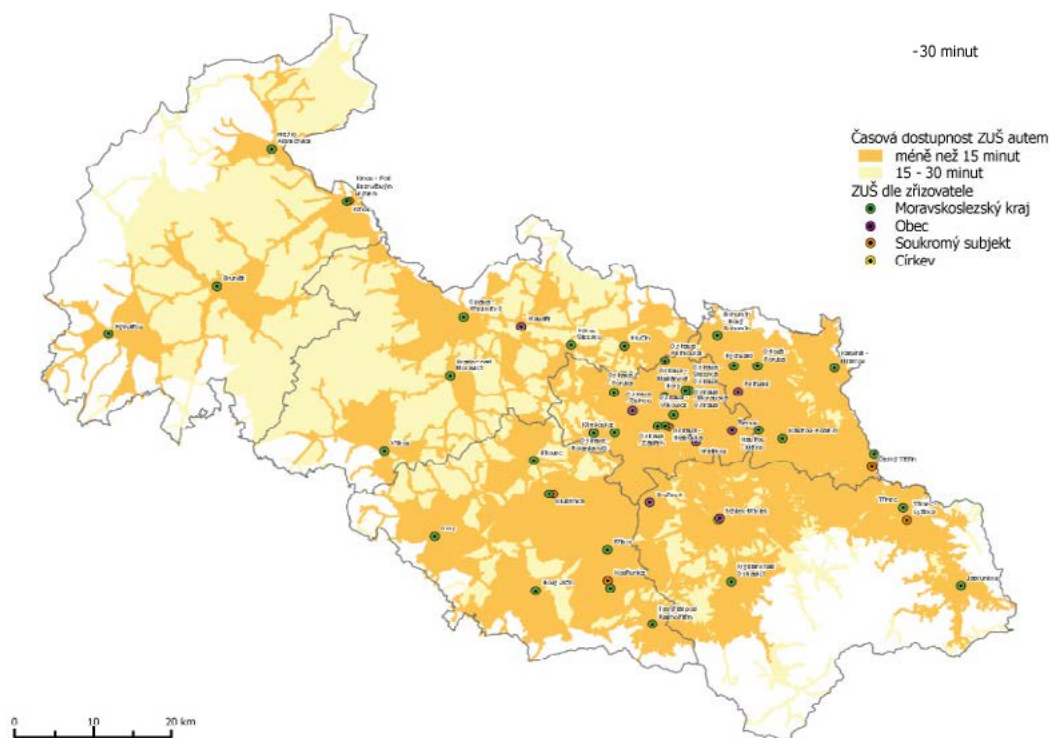
Tab. č. 10 Vývoj kapacit ZUŠ a vývoj počtu osob ve věkové skupině 6–18 let v kraji

Školní rok	Skutečnost						Odhad				
	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25
Počet ve věku 6-18 let osob	151 226	152 742	154 455	154 785	155 496	156 140	157 004	157 673	158 437	158 898	159 167
Počty žáků ZUŠ	26 647	26 803	26 818	26 781	26 765	26 704	26 728	26 780	26 817	26 864	26 894
Kapacita ZUŠ	30 588	30 588	30 588	30 588	30 390	30 390	30 390	30 390	30 390	30 390	30 390
Podíl kapacit ZUŠ na populaci ve věku 6-18 let	20,2	20,0	19,8	19,8	19,5	19,5	19,4	19,3	19,2	19,1	19,1

Zdroj: MŠMT, odhad – OŠMS, Rejstřík škol a školských zařízení MŠMT

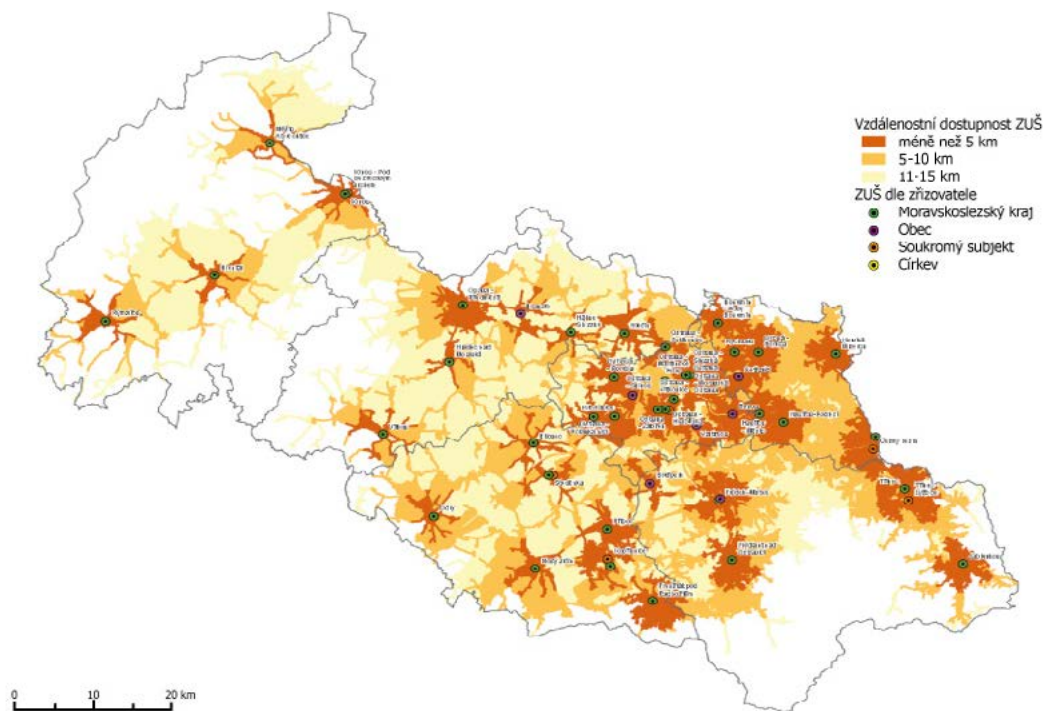
V Moravskoslezském kraji je 243 míst poskytovaného vzdělávání základních uměleckých škol se sídlem v kraji, 50 z tohoto počtu tvoří samotná sídla ZUŠ. Dostupnost sídel ZUŠ v MSK je zobrazena na níže uvedeném obrázku. Znázorněná sídla základních uměleckých škol doplňuje rozsáhlá síť poboček, které jsou situovány v celkem 103 obcích kraje, přičemž v některých obcích je poboček více. Rozdělení míst mezi jednotlivými okresy má vazbu na hustotu osídlení a počet obcí v okresech.

Obr. č. 1 Časová dostupnost sídel základních uměleckých škol v MSK v roce 2019

Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení MŠMT, ČÚZK, KÚ MSK

Obr. č. 2 Vzdálenostní dostupnost sídel základních uměleckých škol v MSK v roce 2019

Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení MŠMT, ČÚZK, KÚ MSK

Kritéria rozvoje sítě škol:

- a) Zápis nových základních uměleckých škol nebude podporován.
- b) Vzhledem ke stávajícímu vývoji a dlouhodobě stabilní situaci v Moravskoslezském kraji je žádoucí kapacity ZUŠ za celý Moravskoslezský kraj zachovat na stávající úrovni. Kapacitu ZUŠ lze navýšit pouze ve výjimečných a odůvodněných případech, pokud v době rozhodování o žádosti podíl celkových kapacit ZUŠ v kraji na populaci ve věku 6-18 let nepřekročí 20 %, se zohledněním dlouhodobého vývoje naplněnosti ZUŠ (využití její kapacity v posledních min. 5 letech), a ve vazbě na demografický vývoj v kraji a příslušném okrese;
 - v případě, že podíl kapacit ZUŠ v kraji na populaci ve věku 6-18 let překročí 20 % nebo je 20 % roven, je možno kapacitu konkrétní ZUŠ zvýšit pouze za současného recipročního snížení kapacity jiné/jiných ZUŠ se sídlem v Moravskoslezském kraji, a to ve stejném nebo vyšším rozsahu, ve vazbě na demografický vývoj v kraji a příslušném okrese;
 - kapacity ZUŠ je možno s ohledem na demografický vývoj a podíl kapacit ZUŠ na populaci ve věku 6-18 let v jednotlivých okresech a v kraji snížit.
- c) Vzhledem k aktuálnímu rozmístění míst poskytovaného vzdělávání jednotlivých základních uměleckých škol a pokrytí území kraje je zřizování nových míst poskytovaného vzdělávání možné pouze výjimečně, z jasně uvedených objektivních důvodů¹⁵, při prokázání reálného zájmu zejména ze strany zákonných zástupců stávajících či potenciálních žáků s bydlištěm v přiměřené dojezdové vzdálenosti (zohledněna budou také stanoviska dalších subjektů, např. místní samosprávy, relevantních subjektů v oblasti vzdělávání atp.), dále při zajištění, resp. zachování odpovídajících podmínek pro základní umělecké vzdělávání. Bude zohledňována spádovost ZUŠ v rámci okresů a dostupnost stávajících míst poskytovaného vzdělávání základních uměleckých škol v kraji.
- d) Zápis místa poskytovaného vzdělávání v jiném okrese, než ve kterém je sídlo ZUŠ v Moravskoslezském kraji, nebude podporován.
- e) Tato kritéria se vztahují na základní umělecké školy všech zřizovatelů.

¹⁵ Např. náhrada prostor při výmazu či omezení možnosti využívání jiného místa poskytovaného vzdělávání (např. stavební úpravy), zápis/výmaz místa na hraničních územích okresů/ORP (hranice spádovosti více ZUŠ) atp.; vždy ve vazbě na konkrétní situaci.

Jazykové vzdělávání v jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky

Jazykové vzdělávání podle školského zákona se uskutečňuje v jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky, která poskytuje jazykové vzdělání v cizích jazycích. V případě vzdělávání cizinců se za cizí jazyk považuje také jazyk český.

K 1. 1. 2020 v MSK působily a zároveň vykazovaly k 30. 9. 2019 činnost 4 jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky, z toho 2 organizace byly zřizovány MSK a 2 soukromými subjekty.

Již od školního roku 2011/2012 je naplněnost jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky velmi nízká, pohybovala se v rozmezí 13-30 %. V posledním desetiletí se na poli jazykového vzdělávání vytvořilo velké konkurenční prostředí vlivem bohaté nabídky soukromých jazykových agentur či nabídky mezinárodních organizací, jako je např. British Council, Alliance Française a dalších. Síť jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky a kapacity v nich se jeví i pro příští čtyřleté období jako dostačující, nebudou tedy z výše uvedených důvodů navyšovány.

Kritéria rozvoje sítě škol:

- a) Nebude podpořen zápis nové jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky ani zápis nových míst poskytovaného vzdělávání.
- b) Nebude podpořeno navyšování kapacit stávajících jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky.
- c) Tato kritéria se vztahují na jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky všech zřizovatelů.

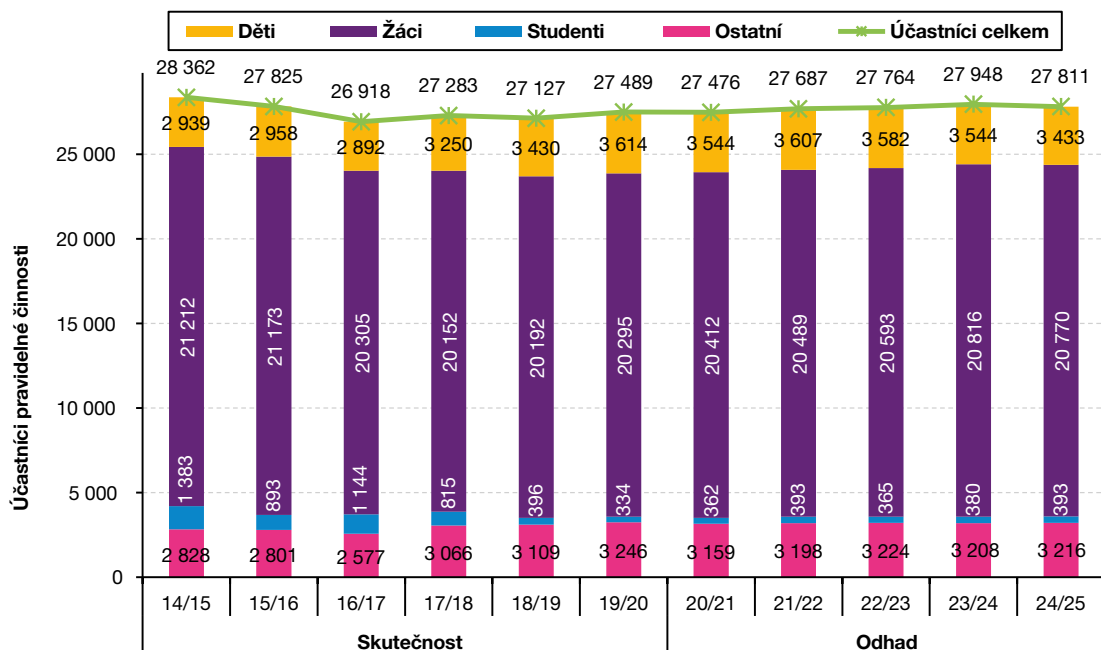

2.2.6 Školská zařízení

Sít zařízení pro zájmové vzdělávání

Zájmové vzdělávání poskytuje účastníkům naplnění volného času zájmovou činností se zaměřením na různé oblasti a je realizováno ve střediscích volného času, školních družinách a školních klubech. V souladu s pozitivním demografickým vývojem v uplynulém období vzrostl počet žáků mladšího školního věku v základních školách a byl rovněž zaznamenán vyšší zájem o umístění dětí zejména do školních družin. Vývoj počtu účastníků pravidelné činnosti ve střediscích volného času znázorňuje následující graf.

Graf. č. 13 Vývoj počtu účastníků pravidelné činnosti ve střediscích volného času

Zdroj: skutečnost – MŠMT, odhad – OŠMS

K 1. 1. 2020 v MSK tvořilo síť zařízení pro zájmové vzdělávání 33 středisek volného času, z tohoto počtu bylo 29 SVC zřizovaných obcemi, 3 církví a 1 soukromým subjektem. Dále síť tvořilo 438 školních družin, z tohoto počtu 383 zřizovaných obcemi, 28 krajem, 20 soukromými subjekty, 6 církví a 1 MŠMT (z celkového počtu jich k 31. 10. 2019 vykazovalo činnost 437). K 1. 1. 2020 v MSK rovněž tvořilo síť zařízení pro zájmové vzdělávání 42 školních klubů, z nichž 33 zřizovaly obce, 6 kraj, 2 soukromý subjekt a 1 církev (k 31. 10. 2019 z celkového počtu vykazovalo činnost 40 školních klubů).

Kritéria rozvoje:

- Zápis nového zařízení pro zájmové vzdělávání jen zcela výjimečně, na základě jednoznačně prokázané potřeby, v míře přiměřené nárůstu počtu dětí a žáků, při zohlednění stávající sítě zařízení pro zájmové vzdělávání v dané oblasti a její naplněnosti a při zachování odpovídajících podmínek pro zájmové vzdělávání; nebude zapisován nový školní klub/středisko volného času ani nebude rozšiřována kapacita stávajícího školního klubu tam, kde působí středisko volného času/školní klub zajišťující v dostatečné míře zájmové vzdělávání.
- Případné zvyšování nejvyššího povoleného počtu žáků školních družin a školních klubů na základě jednoznačně prokázané potřeby, v míře přiměřené nárůstu počtu dětí a žáků, při zohlednění kapacity a stávající naplněnosti školy, stávající sítě zařízení zájmového vzdělávání v dané oblasti a její naplněnosti, a při zachování odpovídajících podmínek pro zájmové vzdělávání.
- Meziroční zvýšení kapacit školních družin v rámci kraje je dáno koeficientem 1,03 násobku nejvyššího meziročního zvýšení kapacit školních družin zapsaných v období od školního roku 2015/2016 do školního roku 2018/2019.
- Tato kritéria se vztahují na zařízení pro zájmové vzdělávání všech zřizovatelů.

Sít školských poradenských zařízení

V Moravskoslezském kraji poskytuje služby pedagogicko-psychologického a odborného speciálně pedagogického poradenství, dále speciálně-pedagogickou a psychologickou pomoc při výchově či vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami šest pedagogicko-psychologických poraden (PPP), jejichž zřizovatelem je kraj.

Kromě PPP jsou zajišťovány poradenské služby zejména při výchově a vzdělávání dětí a žáků se zdravotním postižením také v deseti speciálně pedagogických centrech (SPC), z nichž 9 je zřizovaných krajem a jedno SPC má soukromého zřizovatele.

Sít školských poradenských zařízení (PPP i SPC) je dlouhodobě stabilní, pedagogicko-psychologické poradny jsou rovnoměrně rozmístěny v rámci jednotlivých okresů Moravskoslezského kraje. Speciálně pedagogická centra zřizovaná krajem mají určeno zaměření dle jednotlivých druhů postižení klientů a určenu spádovost. Pro zajištění lepší dostupnosti služeb SPC pro klienty se mírně zvýšil pouze počet jejich odloučených pracovišť.

Kritéria rozvoje:

- a) Nebude podpořen zápis nového školského poradenského zařízení.
- b) Zápis nových míst poskytování školských poradenských služeb v odůvodněných případech, s ohledem na demografický nárůst a dostupnost stávajících školských poradenských zařízení.
- c) Tato kritéria se vztahují na školská poradenská zařízení všech zřizovatelů.

Sít školských výchovných a ubytovacích zařízení

Školské výchovné a ubytovací služby poskytují:

- domovy mládeže žákům středních škol a studentům vyšších odborných škol;
- internáty pro žáky se zdravotním handicapem a pro děti přípravného stupně základní školy speciální.

V současné době je síť těchto zařízení rovnoměrně rozmístěna po celém území kraje, vyskytují se však oblasti s velmi nízkou naplněností těchto zařízení. Snížený zájem o ubytovací služby je způsoben především nižším počtem žáků vzdělávajících se ve středních školách v MSK.

K 1. 1. 2020 v MSK tvořilo síť školských výchovných a ubytovacích zařízení 34 domovů mládeže, z tohoto počtu bylo 27 zřizovaných krajem, 5 soukromými subjekty a 2 církví (k 31. 10. 2019 z celkového počtu vykazovalo činnost 30 domovů mládeže). Dále tuto síť v MSK tvořily 4 internáty zřizované krajem, z nichž všechny k 31. 10. 2019 vykazovaly činnost.

Kritéria rozvoje:

- a) Síť a kapacitu školských výchovných a ubytovacích zařízení upravovat v jednotlivých oblastech s ohledem na reálné potřeby zajištění školských výchovných a ubytovacích služeb a demografický vývoj.
- b) Pro zajištění školských výchovných a ubytovacích služeb maximálně využívat kapacitu stávajících zařízení.
- c) Tato kritéria se vztahují na školská výchovná a ubytovací zařízení všech zřizovatelů.

Sít školských zařízení poskytujících školní stravování

Sít zařízení školního stravování a kapacity těchto zařízení nevykazovaly v předchozím čtyřletém období nijak dynamické změny. Výrazné změny neočekáváme ani v následujícím období. K úpravám kapacit pro školní stravování docházelo v předchozím období vždy v odůvodněných případech, buď v souvislosti s navyšujícím se počtem dětí/žáků v příslušné organizaci, či se zvýšenou poptávkou po školním stravování v jednotlivých školách. Ojedinele docházelo ke snižování kapacit v důsledku jejich dlouhodobé nízké naplněnosti. Návrhy na úpravu sítě či kapacit zařízení školního stravování budou i nadále vždy individuálně posuzovány vzhledem k aktuálním potřebám a kapacitám škol/školských zařízení.

K 1. 1. 2020 v MSK tvořilo síť školských zařízení poskytujících školní stravování 832 zařízení, přičemž k 31. 10. 2019 jich vykazovalo činnost 819.

Kritéria rozvoje:

- a) Zápis nového zařízení školního stravování jen ve výjimečných a odůvodněných případech.
- b) Síť a kapacitu zařízení školního stravování v jednotlivých oblastech upravovat podle skutečných potřeb zajištění školního stravování a za předpokladu odpovídající stavebně technické kapacity zařízení; posuzováno bude rovněž využití kapacit stávajících zařízení školního stravování v dané oblasti.
- c) Tato kritéria se vztahují na zařízení školního stravování všech zřizovatelů.

Sít' školských zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovnou péči

V Moravskoslezském kraji k 1. 1. 2020 tvořilo síť dětských domovů celkem 18 zařízení, z nichž bylo 17 zřizovaných krajem, jeden dětský domov zřizovala církev, přičemž všechna zařízení vykazovala k 31. 10. 2019 činnost. Celková kapacita dětských domovů v MSK je 669 lůžek, naplněnost se průběžně mění v závislosti na aktuálních potřebách umístování dětí, dlouhodobě je však stávající kapacita dětských domovů nastavena s dostatečnou rezervou.

Na území MSK působí v oblasti ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče rovněž organizace zřizované MŠMT, kterými jsou tři dětské domovy se školou, dva výchovné ústavy, diagnostický ústav pro děti, diagnostický ústav pro mládež a dvě střediska výchovné péče. Tyto organizace jsou určeny pro děti se závažnými poruchami chování.

Kritéria rozvoje:

- a) Přizpůsobovat síť dětských domovů v MSK aktuálním potřebám, bez rozšiřování stávající sítě.
- b) Případné úpravy lůžkových kapacit realizovat v závislosti na reálných potřebách.

Školská účelová zařízení

Mezi školská účelová zařízení patří školní hospodářství, která jsou určena k zajišťování praktického vyučování žáků středních škol v oblasti zemědělství, zahradnictví, lesnictví a rybářství podle školních vzdělávacích programů příslušných škol a dále střediska praktického vyučování, která zajišťují praktické vyučování žáků SŠ podle ŠVP.

Na území MSK k 1. 1. 2020 tvořila síť školských účelových zařízení celkem dvě střediska praktického vyučování zřizovaná soukromými zřizovateli a dvě školní hospodářství, obě zřizovaná krajem, a to Školní statek, Opava, příspěvková organizace, a školní zahradnictví, které je součástí organizace Střední zahradnická škola, Ostrava, příspěvková organizace.

Činnost školních hospodářství v Moravskoslezském kraji bude přizpůsobována aktuálním potřebám vzdělávání s důrazem na efektivitu této činnosti. Zápis nového školního hospodářství nebo střediska praktického vyučování bude podpořen jen výjimečně, v odůvodněných případech a za předpokladu prokazatelné provázanosti na činnost příslušně zaměřené školy.

Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků

V Moravskoslezském kraji působí dvě zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, jejichž úkolem je zajišťovat další vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení, poskytovat školám a školským zařízením poradenství v otázkách metodiky a řízení škol a školských zařízení a dále zprostředkovávat informace o nových směrech a postupech ve vzdělávání a zajišťovat koordinaci podpůrných činností pro školy a školská zařízení a dalších akcí. Jedná se o Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum, Nový Jičín, příspěvková organizace (KVIC), jehož zřizovatelem je Moravskoslezský kraj a Národní pedagogický institut České republiky (NPI ČR, dříve NIDV), Krajské pracoviště Ostrava, jehož zřizovatelem je MŠMT.

Působnost organizace KVIC je na celém území Moravskoslezského kraje. Vedle sídla organizace v Novém Jičíně je DVPP realizováno na odložených pracovištích, a to ve městech Frýdek Místek, Ostrava (zde je zajišťována územní působnost také pro region Karviná), Opava (zde je zajišťována územní působnost také pro region Bruntál). Aktivity DVPP v městech Krnov a Karviná a jejich okolí jsou zabezpečovány v krátkodobě pronajímaných učebnách škol.

Výše uvedená zařízení pro DVPP adekvátně pokrývají potřeby klientů. V období platnosti DZ MSK 2020 nebude podporován zápis nových zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků ani rozšiřování počtu míst poskytování vzdělávání.

2.3 Prioritní směry a cíle rozvoje vzdělávání v MSK

Součástí strategie rozvoje vzdělávání a sítě škol v kraji jsou, vedle charakteristiky vývoje v jednotlivých oblastech vzdělávací soustavy a definovaných kritérií rozvoje sítě škol a školských zařízení, stanovené prioritní směry, na které klade Moravskoslezský kraj v oblasti školství důraz a dále konkrétní cíle a opatření v jednotlivých oblastech vzdělávání, které povedou k naplňování těchto prioritních směrů.

Prioritní směr 1 Zvyšování kvality vzdělávání

Moravskoslezský kraj dlouhodobě usiluje o zvyšování kvality vzdělávání a také v dalším období bude zvyšování kvality podmínek a procesu vzdělávání v širokém spektru vzdělávacích oblastí jasnou prioritou. Důraz bude kladen především na rozvoj potenciálu každého dítěte, žáka a studenta, rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti, podporu polytechnického vzdělávání ve snaze motivovat žáky a popularizovat u nich přírodovědné, technické a environmentální vzdělávání, i nadále bude cílem rozvíjet kariérové poradenství na školách a snahou maximalizovat soulad oborové nabídky s potřebami trhu práce. Ke zvyšování kvality vzdělávání a především kvality škol by mělo rovněž přispět zavedení hodnocení škol zřizovatelem ve školách a školských zařízeních zřizovaných krajem.

Prioritní směr 2 Rozvoj technického a odborného školství

Vzhledem k historicky nastavené hospodářské struktuře regionu patří k hlavním směrům v oblasti vzdělávání v Moravskoslezském kraji rozvoj technického a odborného školství, který musí reagovat na současný překotný vývoj v oblasti technologií, trend digitalizace a automatizace výroby a s tím související rychle se měnící podmínky na trhu práce. V minulém období bylo v našem kraji realizováno mnoho aktivit na podporu technického a odborného školství, na které navážeme v následujícím období. Zaměříme se zejména na další rozvoj spolupráce škol a zaměstnavatelů, podporu řemesel, vzdělávání učitelů odborných předmětů a praktického vyučování, pozornost bude věnována rovněž dalšímu rozvoji a modernizaci infrastruktury pro vzdělávání.

Prioritní směr 3 Rozvoj dovedností pro 21. století

Budoucí absolventi škol budou vstupovat na trh práce ovlivněni změnami v rámci Průmyslu 4.0. Aby v průběhu svého profesního života našli odpovídající uplatnění, musí disponovat příslušnými kompetencemi. V rámci tohoto prioritního směru se proto zaměříme na další rozvoj jazykových kompetencí, podporu rozvoje digitálních kompetencí, podnikavosti, měkkých kompetencí a jedním z cílů bude rovněž systematická podpora prevence rizikových forem chování dětí a mládeže.

Prostředkem k realizaci cílů v období platnosti DZ MSK 2020 mimo jiné bude vlastní projektová činnost kraje a realizace individuálních projektů jednotlivých škol a školských zařízení, a to projektů investičních a neinvestičních realizovaných v rámci příslušných operačních programů. Významnou součástí budou tvořit rovněž projekty přeshraniční spolupráce např. v rámci programu Erasmus+. Moravskoslezský kraj má bohatou zkušenost s realizací vlastních projektů, dlouhodobě plní roli předkladatele a realizátora projektů a současně poskytuje informační a metodickou pomoc školám a školským zařízením na svém území.

Cíle rozvoje vzdělávání v Moravskoslezském kraji v jednotlivých oblastech vzdělávání

2.3.1 Předškolní vzdělávání

Segment předškolního vzdělávání byl jednou z oblastí, kterou za poslední čtyřletí významně ovlivnily legislativní změny. Jednalo se zejména o zavedení povinné předškolní docházky pro 5leté děti, stanovení pevné hranice pro přijímání dětí do předškolního vzdělávání už od 2 let a změnu pravidel pro zařazování dětí do přípravných tříd. Analogicky k systému spádovosti základních škol byl také vytvořen systém spádových obvodů mateřských škol, který zajišťuje přednostní přijímání dětí starších 3 let s trvalým bydlištěm či místem pobytu (v případě cizinců) v daném území.

Regionální strategické cíle formulované pro předškolní vzdělávání se na základě vydefinovaných potřeb v území soustřeďují na posílení účasti dětí v předškolním vzdělávání, nastavení vhodných podmínek pro integraci dětí s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka a také na rozvíjení kvality poskytovaného předškolního vzdělávání, především formou podpory využívání moderních metod vyučování.

Zvyšování podílu dětí zapojených v předškolním vzdělávání

Z důvodu socioekonomické charakteristiky regionu, kdy podíl obyvatel se sociálním znevýhodněním je vyšší, než je tomu u většiny ostatních krajů, je potřeba zaměřit se na posilování informovanosti a motivace těchto obyvatel s cílem zvýšit v rámci této skupiny podíl dětí zapojených do předškolního vzdělávání, alespoň v posledním ročníku povinného předškolního vzdělávání. Prostřednictvím aktivit Místních akčních plánů, osvětové činnosti České školní inspekce, činnosti neziskových organizací působících v oblasti sociálního začleňování, popřípadě dalších odborníků působících v sociální oblasti, bude i nadále vyvíjena snaha ke splnění formulovaného cíle.

Rozvoj potenciálu každého dítěte v průběhu vzdělávání v mateřské škole

V období následujících 4 let považujeme za důležité zaměřit se na kvalitu a efektivitu předškolního vzdělávání v obecnější rovině, tzn. rozvoj potenciálu každého dítěte v souvislosti s jeho potřebami, osobnostním nastavením, preferencemi a dalšími faktory osobnosti, které ovlivní jeho budoucí život. K dosažení tohoto cíle může nesporně přispět i využívání moderních metod a forem výuky s větší intenzitou, než tomu bylo doposud. Podpora využívání moderních metod a forem výuky bude realizována jednak zachováním široké nabídky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků za účelem zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků při implementaci moderního stylu vyučování, jednak podporou aktivit postavených na spolupráci nejrozličnějších sociálních partnerů, kteří mají v této oblasti mateřským školám co nabídnout. Namátkou lze zmínit organizace typu science center, zoologické zahrady, organizace aktivní v oblasti EVVO, firmy, veřejné instituce atd. Podporována bude také spolupráce napříč vzdělávacími úrovněmi, tzn. spolupráce mateřských škol se základními, popřípadě se středními i vysokými školami. Významně může větší snahu o zařazování moderních vyučovacích metod v MŠ ovlivnit aktivní přístup zřizovatelů. K dosažení navrženého cíle vytváří velký prostor rovněž aktivity zakomponované do krajských projektů. V následujícím období bude na úrovni mateřských škol akcentována rovněž oblast polytechnického vzdělávání, která u dětí předškolního věku pomáhá rozvíjet a upevňovat správné pracovní návyky a postupy, posiluje zájem o technické obory a touhu tvořit, rozvíjí smyslové vnímání, fantazii a senzomotorické dovednosti a podporuje všestranný rozvoj dětí. Další oblastí, která bude v následujícím období akcentována, je zvyšování digitálních kompetencí s vazbou na kybernetickou bezpečnost dětí v předškolním věku.

Cíl	Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace
Zvyšování podílu dětí zapojených v předškolním vzdělávání	Podpora zvyšování podílu dětí se sociálním znevýhodněním zapojených v předškolním vzdělávání	ČŠI, NNO, odborníci v sociální oblasti, MSK, ORP/MAS	běžná činnost NNO a sociálních pracovníků, aktivity MAP, osvětová činnost ČŠI, spolupráce MSK a ČŠI; rozpočty uvedených organizací, OP VVV, OP JAK	výše podílu dětí v předškolním vzdělávání
Rozvoj potenciálu každého dítěte v průběhu vzdělávání v mateřské škole	Podpora využívání moderních forem a metod výuky v předškolním vzdělávání	KVIC, MSK, ČŠI, zřizovatelé MŠ, sociální partneři, ORP/MAS	zajištění nabídky DVPP, projektová činnost MSK, běžná činnost ČŠI, podpora ze strany zřizovatelů (zejména obcí); rozpočty organizací, OP VVV, OP JAK	realizované aktivity, realizované projekty
	Popularizace a zavádění prvků polytechnického vzdělávání	školy, zřizovatelé MŠ, MSK, sociální partneři (DOV), ORP/MAS	běžná činnost, projektová činnost; rozpočet MSK, rozpočet zřizovatelů škol, OP VVV, OP JAK, IROP	realizované aktivity, realizované projekty
	Zvyšování digitálních kompetencí dětí v MŠ	školy, zřizovatelé MŠ, ORP/MAS	běžná činnost, projektová činnost; OP VVV, OP JAK, rozpočet zřizovatelů	realizované aktivity, realizované projekty

2.3.2 Základní vzdělávání

Regionální strategické cíle na úrovni základního vzdělávání vycházejí z prioritních cílů stanovených na národní úrovni v DZ ČR 2019–2023, ze škály národních cílů se však DZ MSK zaměřuje pouze na ty, k jejichž naplňování existují z pozice regionální vzdělávací politiky potřebné podmínky a nástroje.

Na úrovni základního vzdělávání byl v předešlém období kladen důraz na rozvoj polytechnického vzdělávání, dále na rozvoj jazykového vzdělávání, na podporu badatelského vyučování, posilování klíčových gramotností (především čtenářské a matematické) a rozvoj kompetencí. Jmenovaná témata budou stěžejními pro oblast základního vzdělávání i pro další období spolu s digitální gramotností ve vazbě na zvyšování povědomí o kybernetické bezpečnosti.

Dalším z úkolů bude pokračovat v realizaci společného vzdělávání v souladu s platnou legislativou. Na významu nabývá rovněž oblast integrace žáků cizinců do českého vzdělávacího systému.

Důležitá je také spolupráce rodičů, mateřských škol, základních škol a poradenských zařízení s cílem snižování odkladů povinné školní docházky.

Rozvoj potenciálu každého žáka v průběhu vzdělávání v základní škole

Směřovat k tomu, aby základní vzdělávání v maximální možné míře pozitivně ovlivnilo rozvoj potenciálu každého žáka, je jednou z krajských priorit v segmentu základního vzdělávání. Druhý stupeň základních škol negativně poznamenává odliv talentovaných žáků na víceletá gymnázia a v příštím období budou navíc základní školy v souladu s obecným trendem čelit zvyšujícímu se nedostatku kvalifikovaných pedagogů, ačkoliv situace v MSK není v tomto ohledu natolik špatná, jako je tomu v jiných krajích. Rozvoji potenciálu každého žáka nesporně brání mimo jiné i přetrvávající rezervy ve využívání moderních forem a metod výuky v základních školách. Posun k lepšímu by měly zajistit zejména podpůrné aktivity k plošnějšímu rozšíření způsobu moderního vyučování, tzn. v prvé řadě zachovat dostupnost nabídky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků při implementaci moderního stylu vyučování a dále také podpora spolupráce sociálních partnerů, kteří mohou přispět k realizaci moderního a atraktivního způsobu vyučování žáků základních škol (např. science centra, průmyslové firmy, organizace činné v oblasti EVVO). I v případě základního vzdělávání bude věnována pozornost podpoře spolupráce napříč stupni vzdělání, zejména spolupráci základních škol s mateřskými, středními i vysokými školami. K realizaci obou pilířů vedoucích k rozvoji potenciálu každého žáka (metodická podpora a partnerská spolupráce) budou v následujícím období využívány aktivity krajských projektů. Snahu o plošnější zařazení moderních vyučovacích metod v ZŠ může kladně ovlivnit rovněž aktivní přístup zřizovatelů.

Konkrétně v oblasti polytechnického vzdělávání bude i v tomto období věnována pozornost rozvoji, popularizaci a zatraktivnění přírodovědného, technického a environmentálního vzdělávání a realizaci aktivit, které rozvíjí znalosti z oblasti techniky a pomáhají dále vytvářet a fixovat správné pracovní postupy a návyky, rozvíjí technické dovednosti a posilují zájem žáků o technické a přírodovědné obory. Předpokladem pro rozvoj polytechnického vzdělávání v základních školách je rovněž zvýšení odborné způsobilosti pedagogických pracovníků v této oblasti a také podpora vzájemné spolupráce mezi mateřskými a základními školami a základními a středními školami.

Problematika vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně žáků nadaných, zůstává i nadále předmětem přednostního zájmu regionální vzdělávací politiky. Tomuto tématu je věnována samostatná kapitola (Rovné příležitosti ve vzdělávání).

Rozvoj školního kariérového poradenství

V dnešní době chybí žákům reálnější povědomí o trhu práce a pracovním světě. Ve školách je kariérové poradenství zaměřeno z velké části na oblast „kam po škole“. Správná volba povolání má však velký vliv na kvalitu a spokojenost dalšího života. První zásadní rozhodování o budoucí profesi probíhá už na základní škole. Proto je potřeba rozvíjet komplexní služby kariérového poradenství a pomoci v rámci vzdělávacího systému již na tomto stupni vzdělání. Je nutné vytvořit koncepci kariérového poradenství, která bude jasně vymezovat kompetence a role pedagogických pracovníků a nastavit propojenost mezi jednotlivými oblastmi vzdělávací soustavy. Úkolem v oblasti kariérového poradenství bude dále rozvíjet a podporovat spolupráci s Informačními a poradenskými středisky při Úřadu práce ČR, realizovat stáže ve firmách, účastnit se workshopů a exkurzí, systematicky spolupracovat se zaměstnavateli.

Snižování disparit v průběhu a podmínkách základního vzdělávání

Moravskoslezský kraj se potýká s velkým zastoupením obyvatel s nižším sociálním statusem, který je často spojen s laxním postojem vůči hodnotě dosaženého vzdělání. I nadále budou podporovány aktivity v základních školách umístěných v blízkosti sociálně vyloučených lokalit vedoucí ke snižování negativních vlivů neuspokojivého rodinného zázemí na vzdělávací a později profesní dráhu žáků. V této souvislosti bude i nadále nezbytná spolupráce hlavních aktérů v této oblasti, tzn. zejména škol, rodičů žáků, OSPOD a NNO. Pro snižování disparit v základním vzdělávání je předpokladem rovněž metodická podpora pedagogických pracovníků.

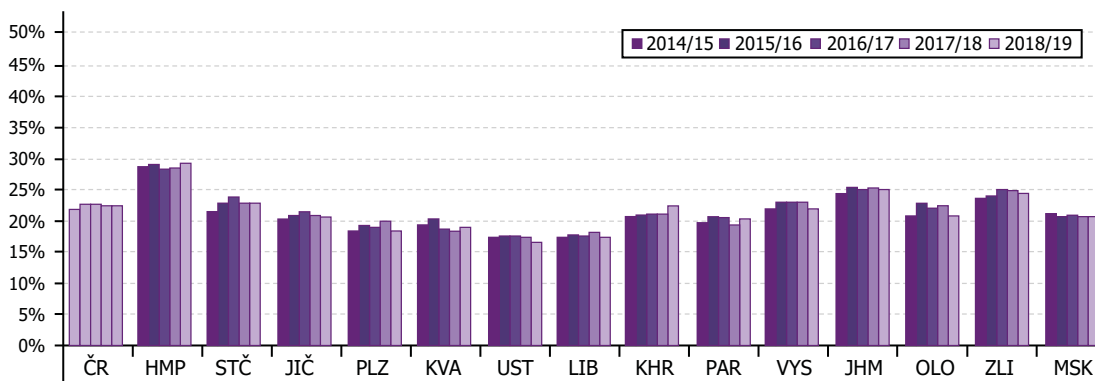
Cíl	Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace
Rozvoj potenciálu každého žáka v průběhu vzdělávání v základní škole	Podpora využívání moderních forem a metod výuky v základním vzdělávání	školy, KVIC, MSK, ČŠI, zřizovatelé škol, sociální partneři, ORP/MAS	běžná činnost, projektová činnost; rozpočty organizací, OP VVV, OP JAK	realizované vzdělávací akce, realizované projekty
	Popularizace a zatraktivnění polytechnického vzdělávání	školy, zřizovatelé škol, MSK, sociální partneři, ORP/MAS	běžná činnost, projektová činnost; rozpočet zřizovatelů škol, OP VVV, OP JAK, IROP	realizované projekty, realizované aktivity
	Rozvoj ICT kompetencí	školy, zřizovatelé škol, MSK, ORP/MAS	běžná činnost, projektová činnost; rozpočet zřizovatelů škol, OP VVV, OP JAK, IROP	realizované projekty, realizované aktivity
Rozvoj školního kariérového poradenství	Podpora týmu kariérového poradenství ve školách (vzdělávání, metodická podpora)	školy, PPP, NNO, MSMT, IPS při ÚP ČR	běžná činnost, projektová činnost; rozpočet zřizovatelů škol, OP VVV, OP JAK, IROP	realizované projekty, realizované aktivity
Snižování disparit v průběhu a podmínkách základního vzdělávání	Podpora aktivit vedoucích k odstraňování disparit v rámci základního vzdělávání se zaměřením na sociálně znevýhodněné	MŠMT, MPSV, ČŠI, OSPOD, MSK, KVIC, NNO, poskytovatelé sociálních služeb, ORP/MAS	podpůrné programy MŠMT a MPSV; běžná činnost ČŠI, OSPOD; OP VVV, OP JAK, rozpočty organizací, státní rozpočet	realizované aktivity

2.3.3 Střední vzdělávání

Situace ve středním školství v Moravskoslezském kraji je v současné době relativně ustálená. Po období dlouhodobého poklesu počtu žáků v letech 2008-2016, které se podařilo překlenout díky oborové a institucionální optimalizaci středních škol zřizovaných krajem, nejsou předpokládány další výrazné výkyvy, které by ovlivňovaly síť středních škol.

Všeobecné vzdělávání v MSK je poskytováno v oborech gymnázií a lyceí. Oborová optimalizace v letech 2012-2014 řešila také počty tříd v gymnáziích zřizovaných krajem, přes výrazný demografický pokles se podíl počtu nově přijatých žáků do 1. ročníku 4letého gymnaziálního vzdělávání udržel na cca 13 %. Zároveň se v MSK dlouhodobě daří držet stejný poměr nově přijatých žáků do maturitních oborů vzdělání všeobecného a odborného zaměření a nedochází tak k nárůstu podílu žáků v oborech gymnázií na úkor oborů s odborným zaměřením. Celkově je podíl nově přijatých žáků do gymnaziálního vzdělávání v MSK nižší než celostátní průměr¹⁶. I z tohoto důvodu se snižování počtu nabízených tříd v gymnáziích zřizovaných krajem nepředpokládá.

Graf. č. 14 Vývoj podílů nově přijatých do gymnaziálního vzdělávání v krajích ČR

Zdroj: NÚV, MŠMT

¹⁶ Zdroj: http://www.nuv.cz/uploads/Vzdelavani_a_TP/Krajsky_web/CR/a_CR_zaci_abs_19_pro_krajsky_web.pdf

Odborné vzdělávání v MSK je poskytováno v celkem 93 středních školách, z toho je 61 zřizovaných krajem a 32 středních škol jiným subjektem. Rozhodující část středního odborného vzdělávání se uskutečňuje v denní formě vzdělávání, v této formě se vzdělává 70 % všech žáků středních škol¹⁷.

Propojení vzdělávání s trhem práce

Odbornému vzdělávání v kraji je dlouhodobě věnována značná pozornost, jednou z priorit kraje je podpora technického odborného vzdělávání, rozvoj spolupráce se zaměstnavateli se zapojením institucí trhu práce, vysokých škol a dalších organizací. Důraz bude rovněž kladen na spolupráci škol s inovativními firmami a institucemi, které pomohou zajistit provázanost škol a firemního prostředí, např. Moravskoslezské inovační centrum Ostrava, a.s. (MSIC), Moravskoslezský pakt zaměstnanosti, z. s. (MS Pakt). Spolupráce zaměstnavatelů a škol je nezbytná pro zajišťování praktického vyučování a rovněž k lepšímu propojení vzdělávání poskytovaného ve školách s rychle se měnícími potřebami zaměstnavatelů a trhu práce.

Moravskoslezský kraj aktivně přispívá k podpoře odborného vzdělávání především realizací projektů modernizace středních škol, aktivit v rámci realizace projektu Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Moravskoslezského kraje (KAP MSK) a Odborné, kariérové a polytechnické vzdělávání v Moravskoslezském kraji (OKAP), které nastavily systémovou podporu spolupráce se zaměstnavateli a sladování odborného vzdělávání s požadavky trhu práce.

V rámci pilotního projektu úspěšně probíhá v MSK zavádění prvků duálního vzdělávání, a to jak ve spolupráci s externími organizacemi, tak v rámci projektu OKAP. Do budoucna lze očekávat rozšiřování této spolupráce do dalších škol a firem, současně je připravováno systémové uchopení uvedené problematiky, na celostátní úrovni.

Kvalitnější absolventi škol

Jak již bylo zmíněno výše, školy musí průběžně reagovat na měnící se potřeby trhu práce a rychlý vývoj společnosti, s tím souvisí nutnost využívání moderních vzdělávacích metod a přizpůsobování vzdělávání potřebám žáků.

Stále více nabývá na významu podpora vzdělávání žáků v kompetencích důležitých pro uplatnění na trhu práce a život v 21. století (jazykové, digitální, měkké kompetence), které jsou mnohdy rozhodujícím faktorem pro přijetí či nepřijetí do zaměstnání, ale i pro další kariéru postup.

Další oblastí, která by neměla být opomíjena pro zvýšení kompetencí žáků středních škol a jejich připravenosti na trh práce, je podpora polytechnického vzdělávání, která zahrnuje prvky přírodovědného, technického a environmentálního vzdělávání. Podpora polytechnického vzdělávání byla zahrnuta do aktivit projektu OKAP, jehož realizace bude pokračovat také v období platnosti DZ MSK 2020. Při zvyšování motivace žáků k polytechnickému vzdělávání sehrávají důležitou roli pedagogičtí pracovníci, u kterých je rovněž potřebné podporovat a rozvíjet odbornou způsobilost a kompetence.

Kraj se dlouhodobě zabývá také podporou řemesel, která jsou ohrožena zánikem, jejich zvýšenou propagační a motivací např. formou krajských stipendií.

Důležité je zaměřit se rovněž na zkvalitňování procesu vzdělávání ve středních školách, protože se již delší dobu potýkáme s problémem vysoké neúspěšnosti žáků u maturitních zkoušek, případně u jednotných závěrečných zkoušek. V Moravskoslezském kraji 17,3 % žáků posledních ročníků středních škol neukončilo úspěšně vzdělávání a 10,1 % přihlášených k maturitní zkoušce bylo absolutně¹⁸, příp. potenciálně¹⁹ neúspěšných. Analýza příčin neúspěšnosti žáků a vhodná opatření k zlepšení jejich výsledků by mohla zmírnit snižující se úspěšnost žáků při ukončování vzdělávání²⁰. Podpurnými opatřeními, která by mohla tuto neúspěšnost eliminovat, jsou například aktivity na zlepšování jazykových kompetencí formou individuálního přístupu k potřebám jednotlivých žáků, případně podobné aktivity v dalších předmětech.

Nepřímým opatřením ke zvýšení kvality absolventů škol je dlouhodobý monitoring výsledků přijímacích zkoušek a maturitních zkoušek.

¹⁷ Celkový počet žáků ve středních školách všech zřizovatelů v Moravskoslezském kraji v denní formě vzdělávání k 30. 9. 2019 je 45 785, z toho počet bez oborů K – gymnázium a C – Praktická škola jednoletá nebo dvouletá je 32 097 žáků.

¹⁸ Absolutní neúspěšnost zahrnuje maturanty, kteří již vyčerpali 3 pokusy pro složení MZ, nebo jim uplynula 5letá lhůta pro její dokončení od uzavření posledního ročníku SŠ.

¹⁹ Potenciální neúspěšnost zahrnuje maturanty, kteří stále mají šanci MZ dokončit. Důvodem, proč nemají MZ zdárně ukončenou, může být fakt, že neukončili poslední ročník SŠ a maturovat ani nezačali, nebo začali maturovat a aspoň jeden pokus zkoušku vykonat byl neúspěšný.

²⁰ Zdroj: <https://www.csicr.cz/cz/Aktuality/Tematicka-zprava-Vzdelavani-ve-strednich-skolach-s>

Rozvoj kariérového poradenství ve středních školách

Jednou z priorit MSK, definovanou již ve Strategii rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009-2020, je rozvoj kariérového poradenství. Mění se společnost a návazně také trh práce přináší rostoucí potřebu rozvoje kariérového poradenství. Ve školách většinou chybí jasně nastavený ucelený program kariérového poradenství, který by nebyl pouze v kompetenci výchovného poradce, ale byl součástí společné činnosti většího počtu pedagogů (školní psycholog, třídní učitel, učitel občanské nauky apod.). Chybí rovněž legislativní ukotvení funkce kariérového poradce, nabídka vzdělávání pro tuto pozici je omezená. Pro další rozvoj středních škol a jejich vzdělávací nabídku je stěžejní spolupráce se ZŠ a užší spolupráce se zaměstnavateli, která umožňuje kontakt s reálným světem práce, zejména povědomí o profilu absolventů nabízených oborů vzdělání a následném uplatnění na trhu práce.

Moravskoslezský kraj patří v Evropě k regionům, které mají nejnižší míru podílu mladých lidí předčasně opouštějících školní docházku (pozn. podíl studentů ve věku 18–24 let, kteří předčasně opustili vzdělávací systém, činí v zemích EU průměrně 10,6 %²¹, v Moravskoslezském kraji v roce 2017 dosáhl tento podíl 6,4 %, což téměř odpovídá průměru České republiky²²), přesto je nutné se tomuto tématu věnovat. Dalším problémem jsou žáci, kteří si na začátku středního vzdělávání nevyberou obor dle svých předpokladů a preferencí a svůj výběr průběžně mění. K 30. 9. 2019 nastoupilo do 1. ročníků středních škol 714 žáků s neukončeným stupněm středního vzdělání.

Podpora zkvalitňování materiálního zázemí škol

Nejdůležitějším determinantem kvality výuky a vzdělanosti je kvalitní personální a materiální zázemí škol. Většina středních škol má v současné době adekvátní materiálně technické zázemí, které je však nutno průběžně obnovovat a modernizovat. MSK i školy proto i v dalším období budou realizovat aktivity vedoucí ke zhodnocení materiálního vybavení.

Cíl	Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace
Propojení vzdělávání s trhem práce	Spolupráce se zaměstnavateli na zkvalitnění praktického vyučování	školy, MSK, MŠMT, MSIC, MS Pakt	běžná činnost, projektová činnost; rozpočet MSK, OP VVV, OP JAK	realizované aktivity, realizované projekty
	Implementace prvků duálního vzdělávání	školy, MSK, MŠMT, MS Pakt	běžná činnost, projektová činnost; rozpočet MSK, OP VVV, OP JAK	realizované aktivity, realizované projekty, počet zapojených SŠ
Kvalitnější absolventi škol	Modernizace vzdělávacích metod s důrazem na žáka	školy, KVIC, Mensa ČR, MSK, MŠMT	běžná činnost, projektová činnost; rozpočet MSK, OP VVV, OP JAK	realizované aktivity, realizované projekty
	Podpora vzdělávání v kompetencích důležitých pro uplatnění na trhu práce (jazykové, digitální, měkké kompetence)	školy, KVIC, NNO, MSK, MŠMT	běžná činnost, projektová činnost; rozpočet MSK, OP VVV, OP JAK	realizované aktivity, realizované projekty
	Podpora polytechnického vzdělávání, podpora řemesel	školy, zřizovatelé, MSK, NNO	běžná činnost, projektová činnost; rozpočty škol, zřizovatelů a MSK, OP VVV, OP JAK	realizované aktivity, realizované projekty
	Podpora a zvyšování motivace žáků k dosahování lepších studijních výsledků	školy, NNO, MSK, MŠMT	běžná činnost, projektová činnost; rozpočet MSK, OP VVV, OP JAK	realizované aktivity, realizované projekty
	Monitoring výsledků přijímacích zkoušek a maturitních zkoušek	školy, MSK	běžná činnost	vyhodnocení výsledků přijímacích a maturitních zkoušek
	Podpora týmu kariérového poradenství ve školách (vzdělávání, metodická podpora)	školy, MSK, PPP, NNO, MŠMT	běžná činnost, projektová činnost; rozpočet MSK, OP VVV, OP JAK, Erasmus+	realizované aktivity, realizované projekty
Rozvoj kariérového poradenství ve středních školách	Zapojení zaměstnavatelů do kariérového poradenství	školy, MSK, MŠMT, zaměstnavatelé, NNO	běžná činnost, projektová činnost; rozpočet MSK, OP VVV, OP JAK	realizované aktivity, realizované projekty
	Snižování předčasných odchodů ze vzdělávání	školy, MSK, PPP, NNO, MŠMT	běžná činnost, projektová činnost; rozpočty škol, zřizovatelů a MSK, OP VVV, OP JAK	realizované aktivity, realizované projekty
Podpora zkvalitňování materiálního zázemí škol	Zlepšování vybavenosti škol jako prostředek pro kvalitní vzdělávání ve školách	školy, MSK, MŠMT	běžná činnost, projektová činnost; rozpočet MŠMT, rozpočet MSK, IROP, OP VVV, OP JAK	realizované aktivity, realizované projekty

²¹ Zdroj: https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=t2020_40

²² Zdroj: https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=edat_ifse_16&lang=en

2.3.4 Vyšší odborné vzdělávání

Vzdělávání ve vyšších odborných školách je určeno absolventům všech typů středních škol, kteří získali střední vzdělání s maturitní zkouškou a chtějí se nadále vzdělávat, ale nevyhovuje jim příliš teoreticky zaměřené vzdělávání na vysoké škole. Snahou posledních let je ukotvit postavení vyššího odborného vzdělávání v rámci školského systému ČR a prohloubit jeho spolupráci s vysokými školami.

V roce 2017 byla vyhlášena v rámci OP VVV výzva pro vyšší odborné školy (realizace projektů musí být ukončena do 31. 12. 2022), jejímž cílem je připravit koncepční projekty zaměřené na inovaci vzdělávacích programů vyššího odborného vzdělávání v souladu s požadavky trhu práce prostřednictvím modularizace kreditního systému hodnocení, rozšiřováním nabídky kombinované a distanční formy vzdělávání, realizace výuky v cizích jazycích, podpory podnikatelského přístupu, inovace odborných praxí, tvorby otevřených digitálních odborných učebních zdrojů a vytvoření minimálního vědomostního standardu pro obory vyššího odborného vzdělávání. V této výzvě uspěly dvě VOŠ z MSK, Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Ostrava, příspěvková organizace pro oblast zdravotnictví a Vyšší odborná škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky PRIGO, s.r.o. pro oblast humanitní. Tyto dvě školy se tak podílejí na tvorbě koncepce pro další vývoj vyššího odborného vzdělávání.

V roce 2017 byla rovněž zahájena diskuse o zlepšení prostupnosti vyššího odborného vzdělávání a vysokoškolského vzdělávání přijímáním absolventů vyššího odborného vzdělávání do vyšších ročníků bakalářských studijních programů, v provázanosti na projekt OP VVV by mělo dojít rovněž k zintenzivnění diskuse zástupců vyššího odborného vzdělávání se zástupci vysokoškolského vzdělávání.

Taktéž v roce 2017 se jedna z VOŠ zřizovaných krajem zapojila do pokusného ověřování organizace vzdělávání studentů VOŠ po přijetí do vyššího ročníku než prvního, jež bylo vyhlášeno MŠMT k 1. 9. 2017²³.

Inovace vzdělávacích programů vyššího odborného vzdělávání v souladu s požadavky trhu práce

V období platnosti DZ MSK 2020 bude důležité pokračování a dokončení realizace koncepčních projektů v oblasti zdravotnictví a humanitní oblasti v rámci výzvy OP VVV z roku 2017 zaměřených na inovaci vzdělávacích programů vyššího odborného vzdělávání v souladu s požadavky trhu práce.

Rozvoj kompetencí studentů VOŠ

V oblasti VOV i nadále zůstává stěžejním úkolem rozvíjet kompetence studentů VOŠ zejména v oblasti jazykových kompetencí, digitální gramotnosti a měkkých kompetencí. S tím souvisí rovněž nutnost profesního rozvoje pedagogů VOŠ (především formou DVPP – viz kapitola Podpora rozvoje kompetencí pracovníků ve školství).

Rozvoj spolupráce VOŠ se zaměstnavateli

Vzhledem k praktickému zaměření vyššího odborného vzdělávání je nezbytné úzké propojení vyšších odborných škol s praxí, které bude podpořeno možností vytvoření pozice koordinátora spolupráce školy a zaměstnavatele a pozice kariérového poradce.

²³ V návaznosti na **novelizaci** §5, odst. 1, písm. c), **zákona č. 96/2004 Sb.** o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotnické péče a o změně některých souvisejících zákonů (**zákona o nelékařských zdravotnických povoláních**). Ta umožňuje od 1. 9. 2017 získat odbornou způsobilost k výkonu povolání Všeobecná sestra studiem v oboru Diplomovaná všeobecná sestra v délce nejméně jeden rok, jde-li o zdravotnického pracovníka, který získal odbornou způsobilost k výkonu povolání praktické sestry, zdravotnického záchranáře, porodní asistentky nebo dětské sestry podle §5, odst. 1, písm. a) nebo b) zákona č. 96/2004 Sb., byl-li přijat do vyššího než prvního ročníku vzdělávání, a s tím související **vyhlášení pokusného ověřování organizace vzdělávání studentů ve vyšší odborné škole (dne 1. 9. 2017) ve vzdělávacím programu Diplomovaná všeobecná sestra po přijetí do vyššího než prvního ročníku**. Toto ověřování se s účinností od 1. 9. 2019 rozšiřuje i na kombinovanou formu vzdělávání. Do tohoto pokusného ověřování je v MSK zapojena Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Ostrava, příspěvková organizace.

Cíl	Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace
Inovace vzdělávacích programů vyššího odborného vzdělávání v souladu s požadavky trhu práce	Dokončení aktivit projektů realizovaných v rámci OP VVV	VOŠ	projektová činnost; OP VVV	realizované projekty, výstupy realizovaných projektů
Rozvoj kompetencí studentů VOŠ	Podpora vzdělávání v kompetencích důležitých pro uplatnění na trhu práce (jazykové, digitální, měkké kompetence)	VQŠ, KVIC, NNO, MSK, MSMT	běžná činnost, projektová činnost; rozpočet MSK, OP VVV, OP JAK	realizované projekty, další realizované aktivity
Rozvoj spolupráce VOŠ se zaměstnavateli	Podpora propojování škol s praxí	VOŠ, zaměstnavatelé	běžná činnost, projektová činnost; rozpočty organizací, OP VVV	realizované aktivity, realizované projekty

2.3.5 Jazykové vzdělávání

Jazykové vzdělávání v současné době reflektuje především nezbytnost aktivní znalosti cizích jazyků, která usnadňuje přístup k informacím a přispívá k účinnější komunikaci. Globalizační změny kladou požadavky na funkční znalost cizích jazyků jako jeden ze zásadních předpokladů celoživotní uplatnitelnosti jednotlivce i konkurenceschopnosti celé ekonomiky (optimální znalost jednoho cizího jazyka je v dnešní době nezbytným předpokladem dobré uplatnitelnosti absolventa, v případě některých profesí se lze setkat s požadavky zaměstnavatelů na znalost dvou cizích jazyků). Nedostatečná jazyková vybavenost je jedním ze zásadních nedostatků absolventů škol, který jim komplikuje vstup a následné uplatnění na trhu práce.

Nemůžeme se tedy orientovat pouze na základní znalost jazyka (poslech, čtení, psaní, mluvený projev). Stále větší důraz je kladen také na znalost odborné slovní zásoby a především na aktivní znalost cizího jazyka, tedy schopnost plynule komunikovat.

Základem musí být především kvalitní pedagogové se znalostí jak obecného, tak odborného cizího jazyka, kteří dokáží žáky zaujmout, předat jim své znalosti a motivovat je. Zároveň je důležité zajistit pro žáky kvalitní technické a materiální zázemí ve školách a dostatek výukových materiálů (obecně i odborně zaměřených), ale také zajistit dostatek možností pro procvičování, aby zvládli gramatickou stránku cizího jazyka a naučili se jej běžně používat.

Podpora rozvoje jazykových kompetencí

Kraj dlouhodobě podporuje jazykové vzdělávání a realizoval v této oblasti řadu aktivit, např. zahraniční výjezdy pedagogů s výukou cizího jazyka, další vzdělávání pedagogických pracovníků se zaměřením na metodu CLIL, vzdělávání pedagogů a žáků v odborné angličtině (program YES, I DO!)

Oblast jazykového vzdělávání považuje Moravskoslezský kraj i nadále za svou prioritu.

Cíl	Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace
Podpora rozvoje jazykových kompetencí	Podpora rozvoje komunikačních dovedností žáků a pedagogických pracovníků	školy, KVIC, MSK, zřizovatelé škol	běžná, příp. projektová činnost; rozpočty organizací, rozpočet MSK, OP VVV, OP JAK, Erasmus+	projekty a aktivity orientované na mezinárodní mobility žáků a pedagogických pracovníků, zapojení rodilých mluvčích do výuky

2.3.6 Základní umělecké a zájmové vzdělávání

Základní umělecké vzdělávání

Základní umělecké vzdělávání je nedílnou součástí vzdělávacího systému. Poskytuje základy vzdělávání v jednotlivých uměleckých oborech – v hudebním, výtvarném, tanečním a literárně-dramatickém, podporuje talent a rozvíjí nadání žáků. Role ZUŠ je však důležitá nejen v oblasti vzdělávání žáků, ale svým intenzivním působením na žáky v rámci vzdělávání i aktivit mimo něj doplňuje také oblast prevence rizikového chování.

Počet žáků v základních uměleckých školách se v posledních pěti letech v Moravskoslezském kraji pohyboval na úrovni 26,6 tisíc. Podíl žáků ZUŠ na populaci ve věku 6-18 let činil v posledních pěti letech v průměru do 20 %. Podíl žáků v jednotlivých uměleckých oborech na celkovém počtu žáků byl v průběhu sledovaného období téměř beze změny. Největší podíl tvořili žáci v hudebním oboru (cca 18,4 tisíc žáků, tj. 69 % z celkového počtu), druhé největší zastoupení měl výtvarný obor (cca 5 tisíc žáků, tj. téměř 19 % z celkového počtu), následoval obor taneční (cca 2,4 tis. žáků, tj. 9 % z celkového počtu), nejmenší podíl tvořili žáci literárně-dramatického oboru (cca 800 žáků v celém MSK, cca 3 % z celkového počtu).

Modernizace vybavení a zkvalitňování podmínek pro výuku v ZUŠ

V dalším období bude důležité spolupodílet se na vytváření a zajištění vhodných podmínek pro činnost ZUŠ, a to jak v oblasti modernizace vybavení a výukových metod, vč. využívání a začleňování digitálních technologií do výuky, tak v oblasti podpory rozvoje kompetencí pedagogických pracovníků ZUŠ.

Rozvoj potenciálu ZUŠ

Významným úkolem bude podporovat a rozvíjet potenciál ZUŠ, jejich vzájemnou spolupráci i spolupráci ZUŠ na místní, regionální i nadregionální úrovni. Důležitou roli v této oblasti plní Sdružení základních uměleckých škol Moravskoslezského kraje (MÚZA), které sdružuje většinu základních uměleckých škol se sídlem na území Moravskoslezského kraje a zaměřuje se zejména na podporu rozvoje základního uměleckého vzdělávání, spolupráci a sdílení příkladů dobré praxe ZUŠ.

Cíl	Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace
Modernizace vybavení a zkvalitňování podmínek pro výuku v ZUŠ	Podpora modernizace vybavení ZUŠ, včetně vybavení novými technologiemi (vč. digitálních) do výuky	ZUŠ, zřizovatelé ZUŠ	běžná činnost, projektová činnost; rozpočet ZUŠ, rozpočet zřizovatelů ZUŠ, OP VVV, OP JAK, IROP	realizované aktivity, realizované projekty
Rozvoj potenciálu ZUŠ	Podpora a rozvoj vzájemné spolupráce ZUŠ a spolupráce s partnery na místní, celokrajské i mezinárodní úrovni	školy, zřizovatelé ZUŠ, MÚZA	běžná činnost, projektová činnost; rozpočet ZUŠ, rozpočet zřizovatelů škol, OP VVV, OP JAK, Erasmus+	realizované aktivity, realizované projekty

Zájmové vzdělávání

Zájmové vzdělávání nabízí možnosti ke smysluplnému naplňování volného času dětí, žáků a studentů, rozvíjí znalosti, dovednosti, talent a upevňuje sociální vztahy, přispívá ke komplexnímu osobnostnímu rozvoji. Je uskutečňováno ve školních družinách, školních klubech a ve střediscích volného času.

Podpora rozvoje zájmového a neformálního vzdělávání

Školská zařízení působící v oblasti zájmového a neformálního vzdělávání a zřizovatelé těchto zařízení by se měli v dalším období zaměřit zejména na rozvoj a zkvalitňování zájmového vzdělávání – vytvářet lepší podmínky pro činnost těchto zařízení, podpořit kvalitní personální zajištění, včetně dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků působících v těchto zařízeních, podporovat adekvátní nabídku zájmových aktivit, včetně aktivit pro rozvoj nadání. Vzhledem k charakteru regionu by nabídka zájmových činností měla být zaměřena rovněž na oblast technického a přírodovědného zájmového vzdělávání.

Cíl	Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace
Podpora rozvoje zájmového a neformálního vzdělávání	Podpora spolupráce škol, školských zařízení a ostatních organizací v oblasti zájmového a neformálního vzdělávání	SVČ, školy, školská zařízení, zřizovatelé škol a školských zařízení, ORP/MAS	běžná činnost, projektová činnost; rozpočet zřizovatelů škol a školských zařízení, OP VVV, OP JAK	realizované akce, realizované projekty
	Podpora aktivního využívání volného času mladých lidí ve věku 14-24 let	SVČ, školy, školská zařízení, zřizovatelé škol a školských zařízení, ORP/MAS	běžná činnost, projektová činnost; rozpočet zřizovatelů škol a školských zařízení, program DofE, OP VVV, OP JAK	realizované akce, realizované projekty

2.3.7 Rovné příležitosti ve vzdělávání

Napříč všemi úrovněmi vzdělávání je již dlouhodobě v Moravskoslezském kraji podporováno společné vzdělávání. Školy v rámci svých běžných aktivit i v rámci projektové činnosti věnují péči všem dětem, žákům a studentům, včetně dětí, žáků a studentů s různými druhy znevýhodnění, tzn. se zdravotním nebo sociálním znevýhodněním, příp. dětem a žákům cizojazyčným a nadaným.

Důležitou roli v této oblasti plní školská poradenská zařízení (ŠPZ). Činnost ŠPZ v našem kraji již dlouhodobě vhodně doplňuje činnost školních poradenských pracovišť v jednotlivých školách, v nichž jsou zastoupeni školní psychologové, případně speciální pedagogové. Tito pracovníci ve školním roce 2019/2020 působili ve 197 organizacích v MSK.

Specifikem školství v Moravskoslezském kraji je polské národnostní školství.

Podpora rovnosti v přístupu ke vzdělávání na všech stupních vzdělávání

V následujícím období se MSK bude nadále zaměřovat na rozvoj potenciálu pedagogických pracovníků v této oblasti a bude kladen důraz na rovné příležitosti ve vzdělávání všech dětí, žáků a studentů.

Velmi důležitým předpokladem pro zajištění vzdělávacích potřeb dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami (včetně nadaných) je kvalitní činnost školských poradenských zařízení, proto bude kraj v dalším období pokračovat v podpoře zkvalitňování poradenských služeb prostřednictvím vzdělávání pracovníků ŠPZ a zlepšováním materiálního vybavení ŠPZ.

V souladu s Metodikou rovných příležitostí ve vzdělávání pro prioritní osu 3 OP VVV byla zpracována Školská inkluzivní koncepce kraje, v níž jsou stanoveny krátkodobé, dlouhodobé a systémové cíle, které budou v průběhu dvou let naplňovány prostřednictvím opatření vedoucích k uplatnění rovných příležitostí pro všechny děti a žáky.

Kraj se v této oblasti zaměří také na metodickou podporu školních poradenských pracovišť a asistentů pedagoga, spolupráci s rodinami a všemi zainteresovanými subjekty, školy budou využívat možnosti posílení odborných pozic (školní asistent, školní speciální pedagog, školní psycholog, sociální pedagog, kariérový poradce) v rámci projektů zjednodušeného vykazování, tzv. šablon.

Integrace žáků s neznalostí českého vyučovacího jazyka

Ve všech segmentech vzdělávání roste podíl dětí či žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka (českého jazyka). Nedílnou součástí cíle věnovaného podpoře rovných příležitostí je tedy i problematika integrace žáků s neznalostí českého jazyka. Konkrétní prioritní témata v této oblasti jsou uvedena v rámci jednotlivých úrovní vzdělávání. Na všech úrovních vzdělávacího systému představuje základní formu podpory v první řadě metodická podpora pedagogických pracovníků zahrnující jednak dostatečnou a místně dostupnou nabídku DVPP zaměřenou na zmíněnou oblast (KVIC, NPI, popř. další subjekty), jednak konzultační a poradenská činnost, kterou zprostředkovávají krajská centra podpory NPI, ale i další spolupracující organizace jako je krajský úřad nebo Centrum na podporu integrace cizinců. Do integračního procesu stále více vstupují žádoucím způsobem i instituty školského poradenského systému jako jsou PPP a školní poradenská pracoviště. Všechny zmíněné subjekty budou v osvědčené spolupráci pokračovat a dle potřeb ji i rozvíjet také v nadcházejícím strategickém období.

Rovné příležitosti ve vzdělávání jsou zaručeny i příslušníkům národnostních menšin. Vzdělávání národnostních menšin ve vlastním jazyce je zakotveno jednak v Listině základních práv a svobod, jednak v zákoně č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a také v § 14 školského zákona. Na území MSK uplatňuje tento nárok polská národnostní menšina. Největší část obyvatel hlásících se k polské národnostní menšině na území ČR se koncentruje zejména na území dvou okresů Moravskoslezského kraje - Karviná a Frýdek-Místek. Z tohoto důvodu na území těchto dvou okresů působí všechny mateřské, základní a střední školy s polským jazykem vyučovacím. K 30. 9. 2019 poskytovalo výuku v polském vyučovacím jazyce 41 druhů škol s polským vyučovacím jazykem (19 mateřských škol, 21 základních škol, 1 střední škola) a 5 mateřských škol s polským i českým vyučovacím jazykem. Seznam těchto škol je k dispozici na webových stránkách MSK. Metodickou podporu těmto školám zajišťuje Pedagogické centrum pro polské národnostní školství Český Těšín - příspěvková organizace, přímo řízená MŠMT. Hlavní náplní centra je organizování vzdělávacích akcí v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti polského národnostního školství a také projektová činnost zaměřená na rozvoj česko-polského soužití v příhraničních oblastech.

Podpora nadaných dětí, žáků a studentů

I nadaní a mimořádně nadaní mají své specifické vzdělávací potřeby, které se odlišují od vzdělávacích potřeb ostatních dětí. Je potřeba podporovat jejich maximální rozvoj a snažit se o plné využití jejich potenciálu. Diagnostiku a mapování jejich individuálních potřeb zajišťují školská poradenská zařízení, která pak dále úzce spolupracují se školou a rodinou. Kraj bude pokračovat v realizaci vzdělávacích aktivit pro pedagogické pracovníky zaměřených na identifikaci nadání u dětí a žáků a práci s nadanými. Tyto děti jsou nejčastěji vzdělávány formou individuální integrace v běžné třídě, zpravidla prostřednictvím akcelerované výuky, kdy žák postupuje ve výuce rychleji nebo se vzdělává ve vyšším ročníku, často se také účastní různých soutěží.

V souvislosti s negativním trendem odlivu vzdělaných lidí z našeho kraje se bude kraj zaměřovat na realizaci aktivit ke zmírnění tohoto trendu a mimo jiné se zaměří na podporu nadaných dětí již od předškolního věku. Byla zahájena spolupráce s Ostravskou univerzitou – Centrem pro výzkum vzdělávání v přírodovědných oborech a talentmanagement (CVVPT) ve vědecko-výzkumných aktivitách zaměřených na práci s nadanými žáky.

Cíl	Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace
Podpora rovnosti v přístupu ke vzdělávání na všech stupních vzdělávání	Podpora zkvalitňování poradenských služeb	MSK, ŠPZ	běžná činnost, projektová činnost; rozpočet MSK, OP VVV, OP JAK	realizované aktivity, realizované projekty
	Metodická podpora ŠPP a AP	MSK, ŠPZ, KVIC	běžná činnost, projektová činnost; rozpočet MSK, OP VVV, OP JAK	realizované aktivity
	Spolupráce s rodinou a dalšími aktéry	školy, ŠPZ, MSK, NNO, poskytovatelé soc. služeb	běžná činnost, projektová činnost; rozpočet MSK, OP VVV, OP JAK	realizované aktivity
	Posílení odborných pozic ve školách (např. školních asistentů, školních speciálních pedagogů, školních psychologů apod.)	školy, zřizovatelé škol	běžná činnost, projektová činnost; rozpočet MSK, OP VVV, OP JAK	počet nově podpořených odborných pozic
Integrace žáků s neznalostí českého vyučovacího jazyka	Metodické vedení škol v oblasti integrace žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka	KVIC, NPI, MSK, NNO	běžná činnost; rozpočet MŠMT, rozpočet MSK, vlastní zdroje NNO	realizované aktivity
	Spolupráce zasíťovaných subjektů v oblasti vzdělávání žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka	MSK, NPI, Centrum na podporu integrace cizinců, PPP	běžná činnost; rozpočet MŠMT, rozpočet MV, rozpočet MSK	realizované aktivity
Podpora nadaných dětí, žáků a studentů	Podpora činnosti ŠPZ a ŠPP v oblasti vzdělávání dětí, žáků, studentů nadaných a mimořádně nadaných	školy, MSK, ŠPZ, ŠPP, MSMT	běžná činnost, projektová činnost; rozpočet MSK, rozpočet MŠMT, OP VVV, OP JAK	realizované aktivity, realizované projekty
	Podpora organizací a aktivit zaměřujících se na rozvoj potenciálu nadaných a mimořádně nadaných	školy, MSK, ŠPZ, ŠPP, OU, NPI, KVIC	běžná činnost, projektová činnost; rozpočet MSK, OP VVV, OP JAK	realizované aktivity, realizované projekty, počet podpořených nadaných a mimořádně nadaných žáků

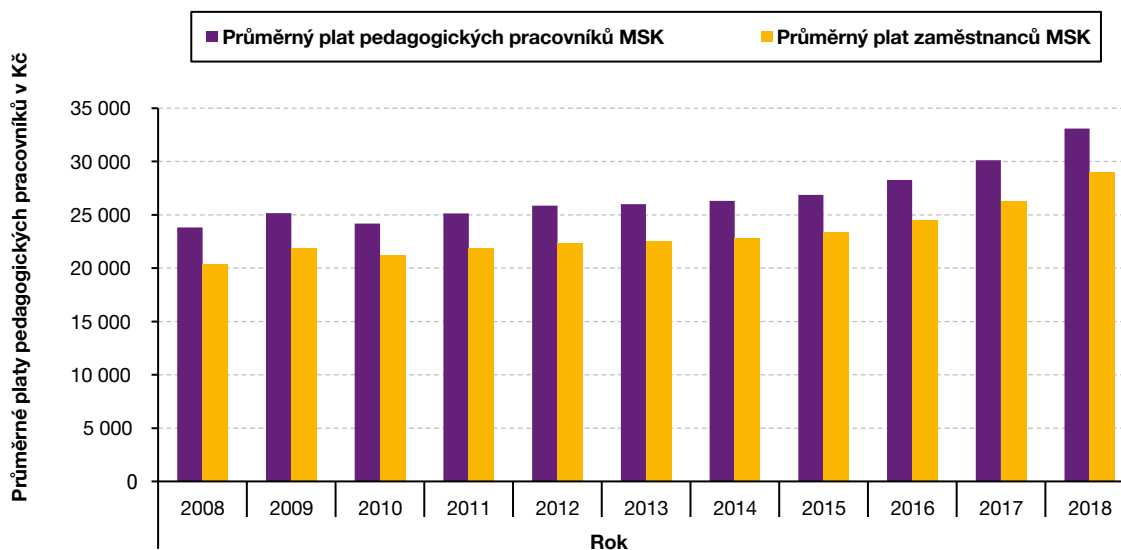
2.3.8 Podpora rozvoje kompetencí pracovníků ve školství

Další vzdělávání pedagogických pracovníků a jejich podpora jsou nezbytnou podmínkou fungování vzdělávacího systému a prolínají se proto všemi cíli dlouhodobého záměru. Zvláště v současné rychle se rozvíjející společnosti je motivovaný a dobře připravený učitel nezbytným předpokladem pro kvalitní výuku na všech stupních vzdělávání.

Ze závěrů šetření MŠMT²⁴ vyplynulo, že v ČR v budoucnu může nastat problém s nedostatkem odborně kvalifikovaných a především aprobovaných pedagogických pracovníků. Konkrétní výsledky za Moravskoslezský kraj dokládají, že věkový průměr učitelů v MSK (v MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ) je na republikovém průměru (47,4 let). Nejvyšší průměrný věk učitelů v MSK je ve středních (49,4 let) a vyšších odborných školách (49,3 let). MSK má v porovnání s ostatními kraji nejvyšší podíl vysokoškolsky vzdělaných učitelů (82,5 %) a zároveň má nejvyšší podíl učitelů, kteří jsou absolventy učitelských oborů (81,5 %). Podíl učitelů bez pedagogického vzdělání je v MSK jeden z nejnižších (2,1 %). Podíl neaprobované výuky v MSK patří rovněž mezi nejnižší v ČR. Situace v MSK z hlediska potřeby nových pedagogů pro zajištění výuky není tak kritická jako v jiných krajích a je mezi kraji nejnižší. Situace se liší podle předmětů, resp. oblastí výuky. Jako největší problém označilo 80,8 % škol z MSK najít učitele fyziky na 2. st. ZŠ, dále učitele informatiky na 2. st. ZŠ a na SŠ a na středních školách v odborných předmětech především ve skupině oborů Informatické obory a ve skupině oborů Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika. Z výše uvedených závěrů vyplývá, že v MSK je ve srovnání s jinými kraji ČR situace prozatím uspokojivá. Přesto je však nutné také v našem kraji pedagogy neustále podporovat a motivovat, udržet je ve školství, zvyšovat prestiž učitelské profese a podněcovat k zájmu o tuto profesi mladou generaci.

Jedním z motivačních nástrojů pro pedagogické pracovníky a zaměstnance škol jsou bezesporu jejich platy. Následující graf uvádí vývoj průměrných platů PP ve srovnání s vývojem platů všech zaměstnanců (tedy i nepedagogů) škol a školských zařízení zřizovaných krajem a obcemi v MSK hrazených ze státního rozpočtu. Z grafu je patrné, že za posledních 10 let vzrostly průměrné platy PP o více než 9 tis. Kč a průměrné platy včetně nepedagogických pracovníků o více než 8,5 tis. Kč.

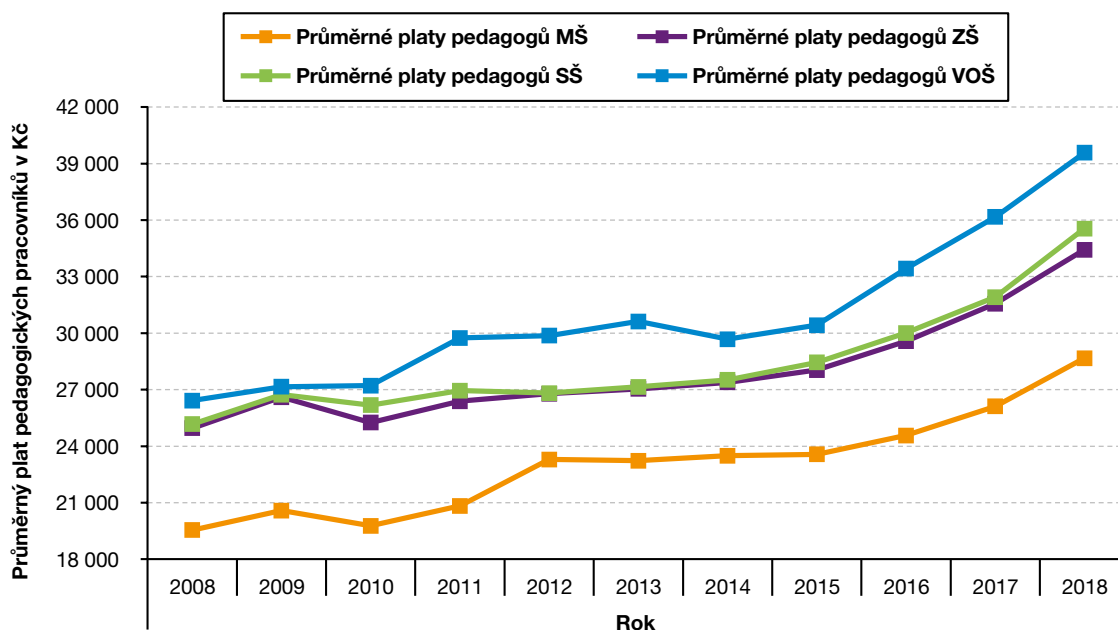
Graf. č. 15 Srovnání vývoje průměrných platů pedagogických pracovníků s průměrnými platy všech zaměstnanců ve školách a školských zařízeních zřizovaných krajem a obcemi v MSK

Zdroj: MŠMT, OŠMS

²⁴ Zdrojem je materiál Hlavní výstupy z Mimořádného šetření ke stavu zajištění výuky učitelů v MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ, které vydalo MŠMT v květnu 2019.

Graf. č. 16 Vývoj průměrných platů pedagogických pracovníků v MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ

Zdroj: MŠMT, OŠMS

Z výše uvedeného grafu lze vysledovat, že nejvyšší průměrné platy mají pedagogové ve vyšších odborných školách a nejnižší ve školách mateřských. Přesto se platy PP v roce 2018 zejména v ZŠ, SŠ a VOŠ pohybovaly nad průměrnou měsíční mzdou v ČR²⁵ (v roce 2018 činila 31 885 Kč) a rovněž nad průměrnou měsíční mzdou v MSK (v roce 2018 činila 28 801 Kč).

Podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků byla v minulém období jedním z cílů DZ MSK 2016 a byla zaměřena především na oblast formování nabídky vzdělávání PP škol a školských zařízení v závislosti na struktuře poptávky a zajištění dostupnosti DVPP; na podporu efektivních forem vzájemné spolupráce a sdílení zkušeností mezi školami, pedagogy a zaměstnavateli v oblasti odborného vzdělávání; na nabídku vzdělávání v oblasti zvyšování odborných, metodických a poradenských dovedností mentorů, lektorů a metodiků v rámci DVPP; dále na nabídku vzdělávání v oblasti systematické podpory managementu škol a školských zařízení a také na zajištění nabídky vzdělávání pro nepedagogické pracovníky.

Převážná většina aktivit přispívajících k plnění opatření DZ MSK 2016 byla realizována prostřednictvím projektové i běžné činnosti organizace Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum, Nový Jičín, příspěvková organizace, opatření se dařila plnit rovněž díky dalším cca 150 poskytovatelům DVPP se sídlem v MSK, kteří nabízeli akreditované kurzy DVPP a také díky organizacím s celorepublikovou působností.

Celou řadu aktivit realizovaly také samotné školy v rámci projektové činnosti, především pak zapojením se do projektů zjednodušeného vykazování, tzv. šablon, o které si zažádala většina mateřských, základních a středních škol v MSK. MŠ a ZŠ si mohly v rámci výzvy Šablony pro MŠ a ZŠ podat žádost zejména v oblasti podpory osobnostně sociálního a profesního rozvoje pedagogů, vzájemného setkávání a sdílení zkušeností pedagogů. Témata profesního rozvoje pedagogů byla zaměřena na oblasti čtenářské a matematické pregramotnosti a gramotnosti, inkluze, cizí jazyky a mentoring. Střední a vyšší odborné školy si mohly v rámci výzvy Šablony pro SŠ a VOŠ I podat kromě shodných témat jako byly v šablonách pro MŠ a ZŠ navíc také žádosti podporující aktivity stáží, nových metod výuky a v oblasti profesního rozvoje PP také aktivity na výchovu k podnikavosti, kariérové poradenství, projektovou výuku, polytechnické vzdělávání a ICT.

Také Moravskoslezský kraj významně přispěl k naplnění cíle podpory PP realizací krajských projektů, např. projektem Krajský akční plán rozvoje vzdělávání v Moravskoslezském kraji, zejména pak jeho implementačním projektem Odborné, kariérové a polytechnické vzdělávání v MSK (OKAP) a dále např. projektem Podpora inkluze v Moravskoslezském kraji.

Aktivít a možností na podporu pedagogických pracovníků bylo v minulém období nepřehledné množství, velkým rizikem pro úspěšnou realizaci všech projektových aktivit se stává přesycení pedagogů širokou nabídkou vzdělávání.

Také v dalším období bude Moravskoslezský kraj pokračovat v aktivitách podporujících rozvoj kompetencí pracovníků ve školství, bude však ještě více usilovat o přiblížení nabídky vzdělávacích aktivit skutečným potřebám škol a školských zařízení.

²⁵ Zdroj: ČSÚ

Vzdělávání a metodická podpora pedagogických a vedoucích pracovníků škol a školských zařízení

Zajištění nabídky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení především k prohlubování odbornosti učitelů bude realizováno na základě aktuálních potřeb a požadavků ze strany škol a pedagogických pracovníků, ale také na základě aktuálních potřeb, které mohou vyvstat v souvislosti s případnými změnami legislativy. V MSK bude tuto nabídku zajišťovat zejména Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum, Nový Jičín, příspěvková organizace (KVIC), ale také další poskytovatelé DVPP. Rovněž bude podporováno vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřené na odborné vzdělávání s důrazem na lepší propojování teoretických a praktických složek výuky, motivaci učitelů ke sledování aktuálních trendů v didaktice i odbornostech. Právě v těchto oblastech by do budoucna mohlo pomoci zřízení organizace kraje zaměřené zejména na odborné vzdělávání pedagogů se silným propojením na aktivní a inovační firmy působící v regionu a také na vysokoškolské prostředí, nebo na organizace sdružující inovační firmy, např. MSIC.

V souvislosti s velmi rychlým vývojem společnosti a technologií vzniká také potřeba zajištění vzdělávání a metodické podpory pedagogických a vedoucích pracovníků škol a školských zařízení prolínající se všemi oblastmi vzdělávání. Již v minulém období proběhla řada vzdělávacích i metodických akcí pro pedagogické i vedoucí pracovníky škol a školských zařízení. V následujícím období bude pokračovat systematická podpora pedagogických a vedoucích pracovníků škol zejména v oblastech odborného, jazykového, polytechnického vzdělávání, kariérového poradenství, moderních vyučovacích metod včetně ICT kompetencí, matematické a čtenářské gramotnosti a dalších kompetencí, které jsou nezbytné pro život ve společnosti ve 21. století. Součástí vzdělávacích aktivit bude rovněž vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti formativního hodnocení a jeho využívání v praxi.

Vzdělávací aktivity a metodická podpora pro školský management budou směřovány především do oblastí vedení a motivace učitelů, klima školy a efektivita výuky. Významným tématem bude rovněž leadership (vyhledávání a podpora leaderů, mentoring a koučink). Důraz bude kladen i na sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe mezi učiteli a vedoucími pracovníky ve školách.

Podpora vzdělávání nepedagogických pracovníků škol a školských zařízení

Rovněž nepedagogičtí pracovníci škol a školských zařízení si zaslouží podporu v oblastech jejich působení. V následujícím období bude pokračovat zajištění nabídky např. vzdělávání pracovníků zařízení školního stravování. V závislosti na aktuálních potřebách bude podporováno zajištění nabídky vzdělávání také v dalších oblastech týkajících se nepedagogických pracovníků ve školství.

Cíl	Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace
Vzdělávání a metodická podpora pedagogických a vedoucích pracovníků škol a školských zařízení	Zajištění nabídky DVPP škol a školských zařízení k prohlubování odbornosti učitelů v závislosti na struktuře poptávky a aktuálních potřebách	KVIC, školy, MSK, další poskytovatelé DVPP	běžná činnost, projektová činnost; rozpočty organizací, rozpočet MŠK, OP VVV, OP JAK	nabídka DVPP; projekty zaměřené na oblast DVPP; počet realizovaných vzdělávacích akcí KVIC, počet účastníků
	Zajištění nabídky vzdělávání a metodické podpory pro efektivní výuku ve 21. století (zejména v oblastech odborného; jazykového, polytechnického vzdělávání; kariérového poradenství; ICT kompetencí; matematické a čtenářské gramotnosti; metod hodnocení)	školy, zřizovatelé škol, MSK, KVIC, NPI, ORP/MAS, další poskytovatelé DVPP	běžná činnost, projektová činnost; rozpočty organizací, rozpočet MŠK, rozpočet MŠMT, OP VVV, OP JAK	nabídka DVPP, realizované aktivity, realizované projekty, počet podpořených PP
	Nabídka vzdělávání a zajištění metodické podpory pro vedoucí pracovníky škol a školských zařízení	KVIC, školy, školská zařízení, NPI, MSK	běžná činnost, projektová činnost; rozpočet MŠMT, rozpočet MSK, rozpočty organizací, OP VVV, OP JAK	realizované aktivity, realizované projekty, počet podpořených pracovníků
Podpora vzdělávání nepedagogických pracovníků škol a školských zařízení	Zajištění nabídky vzdělávání pro nepedagogické pracovníky dle aktuálních potřeb	KVIC, MSK, školy, školská zařízení, ostatní poskytovatelé dalšího vzdělávání	běžná činnost, projektová činnost; rozpočty organizací, rozpočet MSK	realizované akce, realizované projekty, počet podpořených pracovníků

2.3.9 Další vzdělávání v rámci celoživotního učení

Další vzdělávání představuje v konceptu celoživotního učení nezbytnou, dynamicky se vyvíjející část. S neustále zvyšujícím se tempem rozvoje informačních a komunikačních technologií je potřeba, aby si dospělí jedinci rozšiřovali své spektrum znalostí a dovedností o nové v rámci adaptace na měnící se životní podmínky. Je nutné nadále pokračovat v rozvoji kvality dalšího vzdělávání především s ohledem na potřeby zaměstnavatelů, kteří hledají na trhu práce vhodnou kvalifikovanou sílu. Kvůli zmíněným změnám v různých oblastech společnosti již jedincům mnohdy nestačí znalosti a dovednosti získané v rámci počátečního formálního vzdělávání, ale naopak pro udržení si své pozice a konkurenceschopnosti na trhu práce je nutné vzdělávat se a zvyšovat si kvalifikaci v průběhu celého profesního života, což předpokládá efektivní celoživotní vzdělávání.

Co se týče účasti dospělých na celoživotním vzdělávání v České republice, naše země přijala strategický rámec Vzdělávání a odborné přípravy 2020 (ET 2020) k dosažení evropské referenční úrovně 15 % dospělých, kteří se mají v roce 2020 účastnit dalšího vzdělávání. Následující tabulka uvádí informace o účasti dospělé populace v dalším vzdělávání v České republice a v MSK a porovnává tyto údaje s průměrem zemí EU-28 prostřednictvím indikátoru, který představuje podíl osob ve věku 25 až 64 let na dalším vzdělávání, tj. osoby, které se vzdělávaly v posledních čtyřech týdnech před realizací šetření. Evropská unie stabilně vykazuje od roku 2014 v průměru 11 % dospělé populace účastnící se dalšího vzdělávání. V rámci MSK se hodnota účasti dospělé populace na vzdělávání pohybovala nad hodnotami ČR. Z uvedené tabulky vyplývá, že hodnota v ČR zatím nedosahuje evropské referenční úrovně, tj. 15 % dospělých účastnících se dalšího vzdělávání, ke které se ČR s výhledem do roku 2020 přihlásila. Je potřeba zmínit, že systém celoživotního vzdělávání v České republice využívá především populace s vyšším vzděláním (16,1 % osob s dokončeným vysokoškolským vzděláním v roce 2018) a pouze 2,4 % osob, které nedosáhly ani středního vzdělání.

Tab. č. 11 Účast dospělé populace na vzdělávání (v %)

Země, kraj/rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
EU-28	9,3	9,3	9,3	9,1	8,9	9,0	10,5	10,7	10,8	10,8	11,0	11,1
ČR	5,7	7,8	7,1	7,8	11,6	11,1	9,7	10,0	8,5	8,8	9,8	8,5
MSK	4,5	5,5	6,0	5,6	12,1	11,3	11,8	10,0	9,2	10,8	11,2	8,9

Poznámka: Podíl osob, které se v uplynulých čtyřech týdnech účastnily jakékoli formy dalšího vzdělávání (formálního nebo neformálního), na populaci ve věku 25-64 let. Je zavedeným a nejčastěji používaným ukazatelem informujícím o rozsahu účasti na dalším vzdělávání v dospělé populaci.

Zdroj: Databáze Eurostatu

Zvýšení motivace k dalšímu vzdělávání v rámci celoživotního učení

MSK hodlá stejně jako v uplynulém období pokračovat v naplňování opatření vedoucích k podpoře a rozvoji dalšího vzdělávání. Pro následující období si nadále klade za cíl rozvíjet činnost škol jako center celoživotního učení a zlepšovat jejich kvalitu a dostupnost. Dosahování uvedeného záměru bude zohledňováno v rámci hodnocení práce ředitelů krajských škol. Aktivity v rámci celoživotního učení budou zaměřeny rovněž na oblast vzdělávání seniorů a podporu mezigeneračního učení. Nedílnou součástí bude také vzdělávání pedagogických pracovníků jako lektorů dalšího vzdělávání.

Úkolem MSK bude realizace činností zvyšujících motivaci dospělých k celoživotním vzdělávacím aktivitám. V této oblasti bude rovněž nezbytná širší spolupráce subjektů zabývajících se realizací kariérového poradenství ve vztahu k veřejnosti (ÚP, MS Pakt) se zaměstnavateli.

Podpora dalšího vzdělávání v rámci celoživotního učení

Cílem Moravskoslezského kraje bude také dále průběžně podporovat větší míru informovanosti veřejnosti o využití Národní soustavy kvalifikací, bude nezbytné rovněž vyvinout aktivity zajišťující vyšší míru informovanosti veřejnosti o možnosti složit zkoušky z profesních kvalifikací.

Cíl	Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace
Zvýšení motivace k dalšímu vzdělávání v rámci celoživotního učení	Motivace škol k realizaci dalšího vzdělávání	školy, MSK, KVIC, zřizovatelé škol	běžná činnost, projektová činnost; rozpočty škol, rozpočet MSK, OP VVV, OP JAK	realizované projekty, realizované aktivity
	Motivace dospělých k celoživotním vzdělávacím aktivitám	MSK, NNO, ÚP ČR, zaměstnavatelé	běžná činnost, projektová činnost; OP VVV, OP JAK	realizované projekty, realizované aktivity, účast dospělé populace na DV
Podpora dalšího vzdělávání v rámci celoživotního učení	Zvýšení míry informovanosti veřejnosti o fungování NSK	školy, MSK, NNO	běžná činnost, projektová činnost; rozpočty škol, rozpočet MSK, OP VVV, OP JAK	realizované projekty, realizované aktivity
	Zvýšení míry informovanosti veřejnosti o možnosti složit zkoušky z profesních kvalifikací	školy, MSK, NNO	běžná činnost, projektová činnost; rozpočet škol, rozpočet MSK, OP VVV, OP JAK	realizované projekty, realizované aktivity

2.3.10 Ústavní a ochranná výchova

Všechny dětské domovy zřizované krajem prošly v souladu se zákonem č. 109/2002 Sb. stavebními úpravami, aby dispozičně umožňovaly uspořádání na rodinné skupiny. Stávající objekty umožňují zajišťovat činnost dětských domovů v rámci rodinných skupin, s počtem 6-8 dětí v jedné rodinné skupině. Na základě požadavků vedení dětských domovů a finančních možností kraje jako jejich zřizovatele dochází průběžně k údržbě a opravám budov.

Dětské domovy při své činnosti postupují v souladu se Standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče. Velký důraz je kladen na mezirezortní spolupráci. Pracovníci v dětských domovech splňují kvalifikační předpoklady dle své odbornosti, průběžně se dále vzdělávají. Kraj bude i nadále podporovat vzdělávání odborných pracovníků v ústavní péči a provádět monitoring činnosti dětských domovů.

Dětské domovy v rámci své činnosti spolupracují rovněž se zařízeními pro výkon ústavní a ochranné výchovy zřizovanými MŠMT na území MSK (diagnostické ústavy, výchovné ústavy a dětské domovy se školou).

Snižování počtu dětí umístěných v ústavní péči

V souvislosti s naplňováním Národní strategie ochrany práv dítěte bude, za předpokladu posílení preventivní složky práce s ohroženými dětmi a jejich rodinami, spolu s podporou dostupnosti a rozvoje služeb, kladen důraz na postupné snižování počtu dlouhodobě umístěných dětí v dětských domovech.

Cíl	Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace
Snižování počtu dětí umístěných v ústavní péči	Rozšíření spolupráce s rodinami a pracovníky Orgánu sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD)	Dětské domovy, MSK, OSPOD	běžná činnost, monitoring KÚ MSK (OŠMS), činnost OSPOD	realizované aktivity dětských domovů pro biologické rodiny dětí umístěných v ústavní péči; případové konference; počet dětí se zrušenou ústavní výchovou

2.3.11 Preventivně výchovná péče

Preventivně výchovná péče o děti a mládež v oblasti prevence rizikového chování zahrnuje mnoho průřezových aktivit, které Moravskoslezský kraj realizuje či se na nich podílí. Tématem prevence se zabývá samostatný krajský dokument Strategie primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže v Moravskoslezském kraji na období 2019-2027, který podrobně rozpracovává opatření včetně měřitelných aktivit.

Problematika prevence je řešena napříč všemi stupni vzdělávání. Primární prevence má nejen rizikovému chování dětí a mládeže předcházet, ale také minimalizovat, případně eliminovat jejich rozvoj. Jak v základním, tak středním vzdělávání se realizují intervenční programy. Mezi nejčastější témata jak na poli prevence, tak i intervence, patří především záškoláctví, agresivní formy chování - šikana a kyberšikana, a dále závislostní chování - nyní nejčastěji v podobě netolismu a gamblingu. S ohledem na častost výskytu těchto jevů je velmi důležité zaměřit pozornost na zvyšování kompetencí zejména poradenských pracovníků škol v této problematice, dále pak vytvoření podmínek pro preventivní činnost.

Snižování výskytu sociálně-patologických jevů (rizikového chování)

Hlavním úkolem v této oblasti je prostřednictvím efektivního systému primární prevence, fungujícího na základě komplexního působení všech na sebe vzájemně navazujících subjektů, minimalizovat vznik a snížit míru rizikového chování u dětí a mládeže. Řadu aktivit se daří realizovat díky finanční podpoře ze strany Moravskoslezského kraje a MŠMT.

Cíl	Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace
Snižování výskytu sociálně-patologických jevů (rizikového chování)	Prevence a včasné intervence výskytu rizikového chování a problémů výchovného rázu	ŠPZ, ŠPP	běžná činnost PPP a ŠPP; rozpočty ŠPZ, rozpočty škol	monitoring aktivit PPP, počet školních poradenských pracovišť (se školním psychologem případně speciálním pedagogem) na základních školách v kraji
	Finanční podpora v oblasti prevence rizikových forem chování ve školách a školských zařízeních	MSK, MŠMT	dotační programy MŠMT a MSK; rozpočet MŠMT, rozpočet MSK	počet podpořených škol a školských zařízení
	Metodická podpora preventivních programů škol	Preventivní tým MSK, MSK	běžná činnost; rozpočet MSK, rozpočet MŠMT	realizované aktivity preventivního týmu, realizace krajské konference

2.3.12 Vzdělávání pro udržitelný rozvoj

Udržitelný rozvoj představuje kombinaci ekonomických, sociálních a environmentálních aspektů, které mají vést k dosažení vyšší kvality života jednotlivce i společnosti. Jedna ze zmiňovaných složek - Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO) má v Moravskoslezském kraji dlouholetou tradici. Vznik komplexního regionálního systému EVVO v Moravskoslezském kraji je zdůrazněn také v krajské Koncepti EVVO MSK, která je v souladu se Státním programem EVVO ČR. Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty je považována za prioritní podmínku udržitelného rozvoje Moravskoslezského kraje.

Realizace aktivit na podporu EVVO

Cílem je podpořit systém výchovy a vzdělávání k udržitelnému rozvoji u dětí a mládeže ve všech druzích a typech škol a školských zařízeních. Podpora probíhá převážně formou jednorázových akcí, které připravují školy a školská zařízení, školních projektů a konkrétních akcí na ochranu přírody, ale také formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Pro oblast školství je každoročně vyhlašován krajský dotační program „Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy, osvěty a poradenství“, který je určen na podporu školních projektů v oblasti badatelsky orientovaného vyučování, aktivit na školních zahradách a přírodních učebnách a vzdělávacích a osvětových akcí zaměřených na EVVO, současně také rozvíjí environmentální vzdělávání, výchovu, osvětu a poradenství ve vztahu k veřejnosti a usiluje o podporu osvěty a vzdělávání dětí a mládeže ve vztahu k zemědělství a včelařství.

Mnoholetou tradici má rovněž soutěž Ekologická škola Moravskoslezského kraje, která je vyhlašována od roku 2007. Organizace, které dosáhly mimořádných výsledků v oblasti environmentálního vzdělávání a souvisejících aktivit přispívajících ke vzdělávání pro udržitelný rozvoj, jsou každoročně oceňovány a stávají se příkladem dobré praxe pro ostatní školy a školská zařízení.

Mezi významné aktivity probíhající v oblasti EVVO v našem kraji patří celokrajská konference EVVO, setkání koordinátorů EVVO, letní škola koordinátorů EVVO, soutěžní přehlídka žákovských a studentských filmů ENVOFILM, Mezinárodní ekologická studentské sympozium, konference prezentace žákovských projektů EVVO pro ZŠ a SŠ, soutěž EkoEnergie – Chytrý region, projekt EMISE aj. Nově také vzniklo Centrum managementu pro udržitelný rozvoj při Obchodní akademii a Vyšší odborné škole sociální, Ostrava-Mariánské Hory, příspěvkové organizaci.

Daří se tak postupně rozvíjet zájem nejmladších generací o životní prostředí, ale také motivovat pedagogy pro jejich další práci, rozvíjet partnerství mezi školami navzájem, ale také dalšími subjekty. Všechny výše uvedené aktivity budou realizovány také v dalším období.

Cíl	Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace
Realizace aktivit na podporu EVVO	Podpora školních projektů zaměřených na EVVO a VUR	MSK, školy	běžná činnost, projektová činnost; rozpočty organizací, rozpočet MSK	počet podpořených školních projektů, realizované aktivity (semináře, workshopy, soutěže apod.)
	Podpora rozvoje dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti EVVO a VUR	MSK, školy, organizace zabývající se problematikou EVVO a VUR (např. Centrum managementu pro udržitelný rozvoj, Klub ekologické výchovy)	běžná činnost; rozpočet škol, rozpočet MSK	počet realizovaných vzdělávacích aktivit
	Podpora škol aktivních v oblasti EVVO	MSK, školy	rozpočet MSK	realizace soutěže Ekologická škola v MSK
	Rozvoj spolupráce se ZOO a botanickým parkem Ostrava, p.o. v oblasti EVVO a VUR	MSK, Zoologická zahrada a botanický park Ostrava, p.o.	memorandum o spolupráci v oblasti EVVO se Zoologickou zahradou a botanickým parkem Ostrava, p.o.; rozpočet MSK	realizované výukové programy, realizované aktivity
	Podpora EVVO a VUR ve vztahu k veřejnosti	MSK	běžná činnost; rozpočet MSK	dotiční program v oblasti EVVO

2.3.13 Řízení školského systému

Předpokladem úspěšného řízení školského systému je nastavení priorit, cílů a opatření vzdělávací politiky na republikové úrovni, které je nutné následně promítnout také do strategií na úrovni krajů a obcí.

Důležitým předpokladem v této souvislosti je úzká spolupráce kraje s MŠMT nejen při realizaci strategických cílů vzdělávací politiky ČR. Na regionální úrovni je významná také spolupráce kraje s obcemi na jeho území, která, při současném nastavení OP VVV, probíhá v oblasti školství i v rámci naplňování Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání Moravskoslezského kraje a Místních akčních plánů jednotlivých obcí s rozšířenou působností.

Podpora kvality školského systému

Jedním z významných cílů Moravskoslezského kraje v rámci výkonu samostatné a přenesené působnosti je podpora kvality školského systému, která je zakotvena ve všech strategických dokumentech kraje.

Moravskoslezský kraj bude také v dalším období usilovat o optimalizaci krajského vzdělávacího systému v souladu s nastavenými kritérii rozvoje sítě škol a školských zařízení. Současně bude i nadále pokračovat v poskytování metodické podpory školám a školským zařízením a jejich zřizovatelům.

Velmi důležitým úkolem zřizovatelů všech škol a školských zařízení je podpora soustavného zvyšování kvality vzdělávání. Nezbytným nástrojem v této oblasti je monitorování výsledků vzdělávání a jejich analýza, možností získání reálného obrazu o celkovém stavu škol je nastavení systému hodnocení škol jejich zřizovatelem.

Výsledky prováděných šetření poukázaly na velkou a zvyšující se administrativní zátěž škol a školských zařízení. Moravskoslezský kraj se v této souvislosti snaží dlouhodobě maximálně využívat výstupy ze sběru statistických dat MŠMT prostřednictvím vytvořeného datového tržiště školství a omezovat tak opakované zjišťování již získaných dat na školách a školských zařízeních. Jedná se však o dlouhodobý proces, proto je snižování administrativní náročnosti výzvou pro další období. Součástí aktivit v této oblasti bude zapojení krajského úřadu do činnosti pracovní skupiny ustanovené MŠMT k nastavení procesů vzájemného sdílení dat a zamezení duplicitních zjišťování.

Cíl	Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace
Podpora kvality školského systému	Metodická podpora školám, školským zařízením a jejich zřizovatelům	MSK	běžná činnost; rozpočet MSK	realizované aktivity
	Monitorování výsledků vzdělávání	MSK, školy	běžná činnost, projektová činnost; rozpočet MSK, OP VVV	aplikace výstupů výsledků národních a mezinárodních šetření, vytvoření a aplikace modelu hodnocení škol zřizovatelem
	Snižování administrativní náročnosti pro školy a školská zařízení	MSK	běžná činnost; rozpočet MSK	koordinace činností v oblasti plnění a využívání datových zdrojů v rámci KU MSK, využívání výstupů z datového skladu MSK v oblasti školství; využívání dostupných zdrojů dat a šetření MSMT, CSI, případně dalších subjektů

3 Financování regionálního školství

3.1 Financování škol a školských zařízení ze státního rozpočtu

Závazné ukazatele pro oblast regionálního školství stanovuje zákon o státním rozpočtu České republiky na příslušný kalendářní rok.

Finanční prostředky státního rozpočtu, jimiž právnické osoby vykonávající činnost škol a školských zařízení zřizované krajem, obcemi nebo dobrovolnými svazky obcí financují vzdělávání a školské služby v regionu, jsou Moravskoslezskému kraji poskytovány z kapitoly 333 Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky (dále jen MŠMT). Výše prostředků je odvozena od počtu jednotek výkonu v jednotlivých věkových kategoriích a příslušných republikových normativů, jež stanoví MŠMT, a to bez ohledu na velikostní strukturu mateřských a základních škol, rozsah činnosti základních uměleckých škol, školních družin a středisek volného času a taktéž finanční náročnost jednotlivých oborů vzdělání ve středních školách v daném kraji. V celkovém objemu státních účelových dotací pro regionální školství poskytovaných našemu kraji tvoří rozhodující část prostředky na tzv. přímé neinvestiční výdaje na vzdělávání. Ty zahrnují především základní příděl mzdových prostředků a souvisejících odvodů a taktéž prostředky určené na nezbytné výdaje spojené s rozvojem škol a kvalitou vzdělávání a na učební pomůcky, školní potřeby a učebnice. Dále se z těchto prostředků realizují zvýšené výdaje související s výukou dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Principy a metody pro stanovení a rozpis rozpočtu neinvestičních výdajů jednotlivým krajům a následně právnickým osobám, který probíhá již v režimu krajských normativů, v konečném důsledku regulují rozsah činnosti regionálního školství Moravskoslezského kraje.

Ostatní státní účelové dotace, poskytované prostřednictvím vyhlášených rozvojových či dotačních programů MŠMT, mají formu doplňkovou a umožňují zajištění dalších specifických aktivit ve školství. Krajský úřad Moravskoslezského kraje taktéž přiděluje v přenesené působnosti dle zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů, finanční prostředky na činnost soukromých škol a školských zařízení, avšak dle normativů, které každoročně stanovuje MŠMT.

Tab. č. 12 Přehled účelových dotací poskytnutých kraji z MŠMT k 31. 12. 2019 v tis. Kč

Účel dotace	Částka
Dotace pro soukromé školy dle zákona č. 306/1999 Sb.	758 165
RP Podpora organizace a ukončování středního vzdělávání maturitní zkouškou na vybraných školách v podzimním zkušebním období	1 326
RP Excelence středních škol	2 172
RP Vybavení školských poradenských zařízení diagnostickými nástroji	855
RP Podpora odborného vzdělávání	11 320
Naplnění Koncepce podpory mládeže na krajské úrovni	2 794
RP Excelence základních škol	460
RP Financování asistentů pedagoga dle § 18 vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů	266
RP Navýšení kapacit ve školských poradenských zařízeních	18 631
RP Podpora výuky plavání v základních školách	7 729
Pokusné ověřování Vzdělávací programy paměťových institucí do škol	1 960
RP Finanční zajištění překrytí přímé pedagogické činnosti učitelů se zohledněním provozu mateřských škol	62 535
RP Podpora vzdělávání cizinců ve školách	768
RP Částečné vyrovnání mezikrajských rozdílů v odměňování pedagogických pracovníků mateřských, základních a středních škol, konzervatorií a školních družin v roce 2019	146 991
RP Podpora financování základních a středních škol při zavádění změny systému financování regionálního školství	73 297
Podpora soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání	3 553
Zajištění ubytování španělských lektorů, kteří působí na Gymnáziu Hladnov a Státní jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky, Ostrava, příspěvková organizace	176
Uhrazení nákladů spojených s konáním závěrečných zkoušek	106
RP Podpora přípravy sportovních talentů na školách s oborem vzdělání gymnázium se sportovní přípravou	18 955
DP Informační centra	0
DP Prevence rizikového chování - Program sociální prevence a prevence kriminality	658
Projekty romské komunity	220
DP Prevence rizikového chování - Program protidrogové politiky	0
DP Podpora vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy	384
Účelové dotace MŠMT celkem	1 113 321

Zdroj: OŠMS

Demografický vývoj v Moravskoslezském kraji a také migrace obyvatelstva byly hlavními příčinami přetrvávajícího poklesu výkonů, avšak ve srovnání s předcházejícími léty měly již stagnující tendenci. Od školního roku 2013/2014 až do školního roku 2016/2017 se snížil celkový počet dětí, žáků a studentů zahrnutých do financování prostřednictvím republikových normativů o 943, tj. o 0,5 %. V následujících letech došlo v regionálním školství Moravskoslezského kraje k velmi mírnému nárůstu výkonů v jednotlivých věkových skupinách, vyjma kategorie studentů VOŠ, což kopíruje vývoj v celé ČR. Zvýšené počty výkonů jsou však zcela zanedbatelné a ve srovnání s ostatními kraji ČR také nejnižší.

Celkový počet dětí, žáků a studentů krajského a obecního školství, zahrnutý do financování prostřednictvím republikových normativů 2019 (tj. včetně žáků denní formy nástavbového studia), se ve školním roce 2018/2019 oproti školnímu roku 2017/2018 zvýšil o 165. V oblasti základního vzdělávání došlo v hodnoceném období k nárůstu výkonů o pouhých 90 a ani v následujících letech nelze v tomto segmentu vzdělávání očekávat zlepšení situace s ohledem na prognózy ve vývoji počtu dětí v MŠ. U středního školství, kde výkony trvale klesaly po několik let, bylo zaznamenáno zvýšení počtu žáků o 37.

Tab. č. 13 Přehled vývoje výkonů krajského a obecního školství v letech 2013/2014 - 2018/2019

RgŠ MSK	Výkony 13/14	Výkony 14/15	Výkony 15/16	Výkony 16/17	Výkony 17/18	Výkony 18/19	Změna za rok (2018/2019 ku 2017/2018)	
							Abs.	%
3-5 let	39 639	39 470	38 817	38 146	38 226	38 308	82	100,21
6-14 let	100 700	102 415	103 869	105 543	106 161	106 251	90	100,08
15-18 let	38 868	37 044	35 654	34 711	34 324	34 361	37	100,11
19-21 let	868	892	826	760	618	574	-44	92,88
3-18 let v KZÚV	689	661	661	661	656	656	0	100,00
RgŠ MSK celkem	180 764	180 482	179 827	179 821	179 985	180 150	165	100,09

Poznámka: Výkony jsou uvedeny včetně žáků v nástavbovém studiu; odpovídají počtu dětí, žáků a studentů vzdělávajících se v příslušném stupni vzdělání.

Zdroj: MŠMT

MŠMT v Dlouhodobém záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR na období 2019-2023 predikuje u regionálního školství v souvislosti s demografickým vývojem nárůst počtu výkonů až do školního roku 2024/2025. S ohledem na aktuální situaci však nepředpokládáme, že by v Moravskoslezském kraji mělo v souhrnu dojít k výrazné změně výkonů oproti nynějšímu stavu. Případné změny výkonů by se tedy neměly zásadním způsobem projevit v celkovém objemu dotací, které kraj na vzdělávání obdrží.

Nicméně změna financování regionálního školství od ledna 2020 by mohla přispět ke zlepšení situace v odměňování pedagogických zaměstnanců škol a školských zařízení, které ve srovnání s ostatními kraji při současném financování na žáka značně zaostávalo.

Tab. č. 14 Odhad výše prostředků ze státního rozpočtu v letech 2020-2024

		2020	2021	2022	2023	2024
3-5 let	výkony	38 179	38 841	39 298	38 940	38 240
	finanční normativ	58 191	58 191	58 191	58 191	58 191
	NIV	2 221 674 189	2 260 196 631	2 286 789 918	2 265 957 540	2 225 223 840
6-14 let	výkony	106 760	106 563	105 831	104 374	102 911
	finanční normativ	74 069	74 069	74 069	74 069	74 069
	NIV	7 907 606 440	7 893 014 847	7 838 796 339	7 730 877 806	7 622 514 859
15-18 let	výkony	33 906	35 556	36 626	38 503	40 050
	finanční normativ	86 461	86 461	86 461	86 461	86 461
	NIV	2 931 546 666	3 074 207 316	3 166 720 586	3 329 007 883	3 462 763 050
19-21 let	výkony	502	576	570	575	584
	finanční normativ	73 986	73 986	73 986	73 986	73 986
	NIV	37 140 972	42 615 936	42 172 020	42 541 950	43 207 824
3-18 let v KZÚV	výkony	656	656	656	656	656
	finanční normativ	352 778	352 778	352 778	352 778	352 778
	NIV	231 422 368	231 422 368	231 422 368	231 422 368	231 422 368
Výkony celkem		180 003	182 192	182 981	183 048	182 441
NIV celkem		13 329 390 635	13 501 457 098	13 565 901 231	13 599 807 547	13 585 131 941

Zdroj: OŠMS

Změna financování regionálního školství

Školy a školská zařízení zřizovaná krajem, obcemi nebo svazkem obcí jsou od 1. 1. 2020 s ohledem na novelu školského zákona financovány dle nových pravidel, přičemž základní principy financování soukromých a církevních škol zůstanou beze změny. U normativů pro soukromé a církevní školy je však záměrem MŠMT provést strukturální změnu za účelem srovnatelnosti výše výdajů na děti, žáky a studenty z veřejných rozpočtů postupnými kroky od roku 2020. První etapa tohoto procesu již zahrnuje změny normativů pro mateřské a základní školy.

Rok 2019 je tak rokem přechodovým mezi dvěma odlišnými systémy financování a zároveň posledním rokem, kdy byly školy a školská zařízení financovány ryze normativním způsobem, tj. na žáka.

Změna financování regionálního školství od 1. 1. 2020 je založena na následujících principech a spočívá:

- v zavedení zcela odlišného způsobu financování pedagogické práce u vybraných druhů škol a typu školského zařízení, za které jsou v segmentu regionálního školství (dále jen RgŠ) pokládány mateřské školy, základní školy, střední školy vč. konzervatoře a školní družina. V tomto segmentu škol a školského zařízení dochází k náhradě a přechodu z ryze normativního způsobu financování „na žáka“ na financování nákladové. Pro obory vzdělání v základní škole, střední škole a konzervatoři stanovila vláda svým nařízením maximální rozsah počtu hodin výuky, který bude financován ze státního rozpočtu. Obdobně MŠMT prostřednictvím vyhlášek stanovilo v mateřských školách a školních družinách maximální rozsah přímé pedagogické činnosti hrazené ze státního rozpočtu, což zajistí ředitelům škol větší transparentnost a předvídatelnost;
- v odlišném způsobu stanovení rozpočtu v oblasti přímých výdajů na vzdělávání a školských služeb u výše uvedených škol a školského zařízení, které již nebude dominantně závislé na počtech jednotek výkonu, jako tomu bylo do roku 2019, nýbrž se bude v oblasti pedagogické práce odvíjet od skutečného rozsahu vzdělávání, jež bude realizováno v každé jednotlivé mateřské, základní, střední škole či konzervatoři a v každé školní družině. Kompetence ředitele školy v oblasti hospodaření s finančními prostředky nebudou nijak dotčeny;

- ve větší míře centralizace při financování regionálního školství územně samosprávných celků (dále jen RgŠ ÚSC). Stávající systém republikových a krajských normativů do roku 2019 bude částečně nahrazen, např. u základních uměleckých škol a vyšších odborných škol, systémem normativů stanovených centrálně z úrovně MŠMT. Tyto normativy odbourají nedůvodné rozdíly mezi kraji a zajistí rovnost ve financování. Díky tomu bude moci MŠMT ovlivňovat nejen kvalitu vzdělávání v příslušné oblasti, ale taktéž účinněji aplikovat strategii odměňování pedagogických pracovníků v oblasti RgŠ;
- v kladení silného důrazu na pravdivost, úplnost a správnost vykazovaných údajů, které budou základním pilířem pro stanovení části rozpočtu školy nebo školského zařízení.

V souvislosti se zavedením nového systému financování nedojde k žádným změnám v oblasti základního schématu finančních toků, neboť finanční prostředky vyčleněné v rozpočtu MŠMT ČR na financování RgŠ ÚSC budou i nadále poskytovány MŠMT ČR formou dotace na zvláštní účet kraje, a to ve struktuře závazných ukazatelů daných státním rozpočtem (neinvestiční výdaje celkem, z toho prostředky na platy, prostředky na ostatní osobní náklady, ostatní neinvestiční výdaje). Krajský úřad je pak bude následně formou dotace alokovat přímo do rozpočtů jednotlivých právnických osob vykonávajících činnost škol a školských zařízení zřizovaných krajem, obcí nebo svazkem obcí.

U ostatních typů školských zařízení se financování pedagogické práce nemění. I nadále je zde zachován systém financování na jednotku výkonu prostřednictvím krajských normativů.

3.2 Financování škol a školských zařízení z rozpočtu kraje

Provozní a investiční výdaje škol a školských zařízení, které zřizuje kraj a které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu, jsou financovány přímo z rozpočtu kraje. Jejich výši je tedy nutné stanovit nejen s přihlédnutím ke zdrojovým možnostem, ale i dalším povinnostem, které musí kraje naplnit. Do roku 2025 je tedy počítáno s 1% meziročním růstem v souladu se schváleným rozpočtovým výhledem u NIV. Kraj ve snaze snížit provozní výdaje pokračuje v realizaci opatření vedoucích ke snížení energetické náročnosti budov, ekologizaci vozového parku a dále rozšiřuje systém sdílených služeb včetně centralizovaného nakupování. Dále je počítáno s tím, že objem prostředků vyčleněných na provoz zrušených organizací bude ponechán pro potřeby školství. S ohledem na skutečnost, že Moravskoslezský kraj bude i v následujících letech zajišťovat spolufinancování investičních akcí realizovaných v rámci projektů spolufinancovaných z prostředků EU, nebyl uplatněn nárůst v oblasti výdajů na běžnou reprodukci majetku. S ohledem na stavebně technický stav budov svěřených jednotlivým školám, nutnost řešit jejich bezbariérovost a objektovou bezpečnost, realizovat další opatření z energetických auditů i zajistit nutnou obměnu zařízení a modernizaci strojů a dalších učebních pomůcek však považujeme uvedený objem za nedostačující.

Tab. č. 15 *Plán výdajů na provoz krajských škol a školských zařízení a reprodukci majetku bez akcí spolufinancovaných z prostředků EU v tis. Kč*

Kraj	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Příspěvek na provoz	743 652	751 361	758 875	766 464	774 128	781 869
Reprodukce majetku	325 450	325 450	325 450	325 450	325 450	325 450
z toho investice	315 660	315 660	315 660	315 660	315 660	315 660
Celkem	1 069 102	1 076 811	1 084 325	1 091 914	1 099 578	1 107 319

Zdroj: OŠMS

Kromě toho kraj vyhlásí pro rok 2020-2025 své rozvojové programy anebo se bude podílet formou spoluúčasti na jiných rozvojových programech v těchto předpokládaných ročních objemech.

Tab. č. 16 *Finanční spoluúčast MSK na realizaci aktivit směřujících k naplňování cílů DZ MSK 2020 v tis. Kč*

Akce	Částka
DP-Podpora významných sportovních akcí v Moravskoslezském kraji a sportovní reprezentace Moravskoslezského kraje na mezinárodní úrovni 4)	20 302
DP-Podpora vrcholového sportu v Moravskoslezském kraji 4)	36 000
DP-Podpora technických a přírodovědných aktivit v oblastech využití volného času dětí a mládeže, celoživotního vzdělávání osob se zdravotním postižením a podpora miniprojektů mládeže 4)	1 420
DP-Podpora volnočasových aktivit a informačních center pro mládež na krajské úrovni 6)	2 124
DP-Podpora aktivit v oblasti prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže 2)	2 000
Hry „Olympiády dětí a mládeže“	1 800
Kvalita vzdělávání na středních školách	267
Prevence rizikových projevů chování - krajská konference	200
Podpora soutěží a přehlídek 3)	1 560
Podpora sportu a pohybových aktivit občanů Moravskoslezského kraje 5)	46 660
Ocenění nejúspěšnějších žáků a školních týmů středních škol v Moravskoslezském kraji	220
Ocenění práce pedagogických pracovníků a ostatní	985
Podpora talentů 5)	2 662
Významné akce kraje - využití volného času dětí a mládeže 5)	2 105
Podpora aktivit k rozvoji vzdělanosti	4 540
Podpora sportu v MSK TJ/SK 7)	35 000
Řešení dopadů institucionální a oborové optimalizace sítě škol a školských zařízení včetně udržení dostupnosti vzdělávání a zajištění nových kapacit 1)	27 775
Program podpory využití školních psychologů, školních speciálních pedagogů 1)	11 000
Program podpory odborného vzdělávání v Moravskoslezském kraji 1)	32 100
Program modernizace ICT a metodické podpory v oblasti ICT 1)	3 500
Program podpory studia a vzdělávání v zahraničí 1)	2 800
Realizace aktivit na podporu EVVO 5)	4 500

Poznámka:

- 1) podpora je určena školám zřízeným krajem,
- 2) podpora je určena školám a školským zařízením všech zřizovatelů,
- 3) podpora je určena školám a školským zařízením zřízeným obcemi a krajem,
- 4) všem příjemcům s výjimkou škol a školských zařízení zřizovaných krajem a příspěvkových organizací zřízených státem, zřizovaných krajem,
- 5) všem příjemcům,
- 6) zapsaným spolkům v Moravskoslezském kraji,
- 7) sportovním klubům a tělovýchovným jednotám.

Zdroj: OŠMS

3.3 Financování škol a školských zařízení z rozpočtu obcí

~ ~ ~ ~ ~

Rozpočty obcí zajišťují výdaje těch škol a školských zařízení, které zřizují a které nehradí státní rozpočet (zejména mateřských a základních škol a školních jídelen). Jejich očekávaný objem byl odhadnut podle vývoje výdajů obcí na školství v období 2015-2018 s použitím 1% meziročního růstu v těchto proporcích:

Tab. č. 17 *Plán výdajů na provoz obecních škol a školských zařízení v tis. Kč*

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Príspevek na provoz	2 360 185	2 383 786	2 407 624	2 431 701	2 456 018	2 480 578
Investiční výdaje	1 240 909	1 253 318	1 265 851	1 278 510	1 291 295	1 304 208
Celkem	3 601 094	3 637 104	3 673 475	3 710 211	3 747 313	3 784 786

Zdroj: OŠMS

Příloha č. 1 Projekty MSK v oblasti školství

Název	Operační program/financování	Stručný popis
Budova dílen pro obor Opravář zemědělských strojů ve Střední odborné škole Bruntál	IROP Prioritní osa 2 Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů	vybudování dílen pro obor Opravář zemědělských strojů, včetně vybavení pro praktickou odbornou výuku oboru Opravář zemědělských strojů a dalších opravářských oborů 1 SŠ realizace: 2016–2019 náklady: 48.914.009,00 Kč
Podpora výuky CNC obrábění	IROP Prioritní osa 2 Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů	vybudování učebny CNC obrábění, pořízení dílenských cvičných CNC strojů, potřebné ICT techniky, specializovaný SW 4 SŠ realizace: 2017–2018 náklady: 23.487.205,82 Kč
Modernizace výuky svařování	IROP Prioritní osa 2 Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů	vybavení odborných učeben svařovacími trenažéry a modernizace vybavení svařečských dílen 5 SŠ realizace: 2017–2019 náklady: 15.820.902,13 Kč
Elektrolaboratoře	IROP Prioritní osa 2 Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů	vybudování a modernizace laboratoří pro výuku elektrotechnických oborů 7 SŠ realizace: 2017–2019 náklady: 20.042.371,20 Kč
Modernizace výuky přírodovědných předmětů I	IROP Prioritní osa 2 Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů	modernizace 2 laboratoří chemie a učebny biologie, včetně vybavení moderními didaktickými pomůckami, měřicími sadami pro počítačem podporované experimenty a ICT technikou 2 SŠ realizace: 2017–2020 náklady: 5.401.000,69 Kč
Modernizace výuky přírodovědných předmětů II (SVL)	IROP Prioritní osa 2 Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů	modernizace učeben a laboratoří včetně vybavení moderními didaktickými pomůckami, měřicími sadami i pro počítačem podporované experimenty a ICT technikou pro výuku přírodovědných předmětů 5 SŠ realizace: 2017–2019 náklady: 10.954.935,38 Kč
Laboratoře technických měření	IROP Prioritní osa 2 Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů	vybudování laboratoří technických měření a vybavení měřicími přístroji a technikou 4 SŠ realizace: 2017–2018 náklady: 7.796.959,36 Kč
Laboratoře virtuální reality	IROP Prioritní osa 2 Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů	vybudování laboratoří virtuální reality, včetně pořízení moderního HW a SW vybavení pro práci ve virtuální a rozšířené realitě 6 SŠ realizace: 2017–2019 náklady: 29.965.173,89 Kč
Podpora digitálního vzdělávání v SŠ MSK	IROP Prioritní osa 2 Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů	vybudování a vybavení 10 odborných IT učeben pro výuku nedělených tříd 9 SŠ realizace: 2017–2018 náklady: 13.258.300,01 Kč
Podpora jazykového vzdělávání v SŠ MSK	IROP Prioritní osa 2 Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů	vybudování či modernizace jazykových učeben 9 SŠ realizace: 2017–2018 náklady: 15.967.188,38 Kč
Výuka pro Průmysl 4.0	IROP Prioritní osa 2 Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů	vybudování a dovybavení odborných učeben mechatroniky a robotiky, pořízení kolaborativních robotů s příslušenstvím 6 SŠ realizace: 2017–2018 náklady: 24.941.458,39 Kč
Podpora technických a řemeslných oborů v MSK	IROP Prioritní osa 2 Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů	modernizace vybavení odborných učeben a dílen technických a řemeslných oborů 6 SŠ realizace: 2019–2021
Moderní metody pěstování rostlin	IROP Prioritní osa 2 Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů	vybudování meristematické a hydroponické laboratoře pro výuku moderních metod množení a pěstování rostlin 1 SŠ realizace: 2019–2021 předpokládané náklady: 7.995.150,55 Kč
Přírodní vědy v technických oborech	IROP Prioritní osa 2 Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů	vybudování či modernizace učeben a laboratoří pro výuku přírodovědných předmětů, především fyziky a chemie na odborných školách 4 SŠ realizace: 2019–2020 předpokládané náklady: 9.998.983,98 Kč

Název	Operační program/financování	Stručný popis
Specializované laboratoře na SPŠ chemické akademika Heyrovského v Ostravě	IROP Prioritní osa 2 Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů	modernizace specializovaných laboratoří chemické techniky a analytické chemie 1 SŠ realizace: 2019–2020 předpokládané náklady: 9.734.155,82 Kč
Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Moravskoslezského kraje	OP Výzkum, vývoj a vzdělávání	cílem projektu je plánovat společné nebo sdílené aktivity v území, které přispějí k naplnění DZ MSK a zlepši kvalitu vzdělávání ve školách 15 SŠ MSK realizace: 2015–2021 předpokládané náklady: 25.846.819,94 Kč
Podpora inkluze v Moravskoslezském kraji	OP Výzkum, vývoj a vzdělávání	podpora žáků ze socioekonomicky znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí v dosahování školního úspěchu s cílem zabránit předčasnému odchodu těchto žáků ze vzdělání vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřené především na problematiku inkluzivního vzdělávání 13 partnerů realizace: 2016–2019 náklady: 36.755.894,65 Kč
Odborné, kariérové a polytechnické vzdělávání v MSK	OP Výzkum, vývoj a vzdělávání	popularizace a zatraktivnění polytechnického a odborného vzdělávání na středních školách; podpora vzájemné spolupráce mezi základními a středními školami; podpora spolupráce škol a zaměstnavatelů; zvýšení kvality absolventů středních škol a usnadnění jejich přechodu na trh práce, případně na další stupeň vzdělávání; zvýšení kvality personálního zázemí škol; podpora kariérového poradenství ve školách 13 SŠ, 1 PO a 6 neškolských partnerů realizace: 2018–2021 předpokládané náklady: 196.340.524,43 Kč
Spolupráce v odborném vzdělávání pro Evropský trh práce (Cooperation in vocational training for European labour market)	Erasmus+	cílem projektu bylo vzájemné porozumění fungování rozdílných trhů práce v rámci EU, dále výměna zkušeností v oblasti středního odborného vzdělávání. Partnerskými regiony MSK byly regiony Grand Est z Francie a Lublinské vojvodství z Polska region Grand Est z Francie a Lublinské vojvodství z Polska (4 SOŠ ze 4 oblastí: zemědělství, doprava, chemický průmysl a gastronomie) realizace: 2017–2019 náklady: 367.910 Kč

Zdroj: OŠMS

Poznámka: tabulka nezahrnuje informace o projektech spolufinancovaných z OP ŽP

Příloha č. 2 Vyhodnocení prioritních oblastí a opatření DZ MSK 2016²⁶

Prioritní oblast 1: Rovné příležitosti ve vzdělávání 1.1 Podpora inkluzivního (společného) vzdělávání

Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace	Vyhodnocení plnění opatření
Podpora vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti inkluzivního vzdělávání	školy, KVVC	běžná a projektová činnost; rozpočty organizací, OP VVV	realizované vzdělávací akce, realizované projekty	Plněno; realizace vzdělávání k získání kvalifikace asistenta pedagoga - v důsledku legislativních změn od roku 2016 v oblasti vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami došlo k navýšení počtu asistentů pedagoga. Kvalifikační asistenta pedagoga lze získat v oboru vzdělání Pedagogika pro asistenty ve školství. Toto kvalifikační studium zajišťuje Střední škola prof. Zdeňka Matějčka, Ostrava-Poruba, příspěvková organizace. Další možnosti získání kvalifikace asistenta pedagoga je využití nabídky kurzů, které na základě popřátky účastníků či škol dlouhodobě zajišťuje KVVC. V období od října 2016 do v září 2019 byl v rámci MSK realizován projekt „Podpora inkluze v Moravskoslezském kraji“, jehož součástí byly aktivity na vzdělávání a metodickou podporu pedagogických pracovníků, v rámci tohoto projektu proběhlo 37 typů vzdělávacích akcí pro PP z 8 zapojených ZŠ a 1 SS (tj. cca 293 fyzických osob). Školy v MSK mohly realizovat část svých aktivit zaměřených na DVPP v oblasti inkluze prostřednictvím projektů zjednodušeného vykazování financovaných z evropských fondů (tzv. šablon). V rámci šablon I se do této oblasti zapojilo celkem 202 MS a ZŠ a 73 SS a VOS z MSK. KVIC ve sledovaném období realizoval v oblasti inkluze 605 aktivit pro 10 327 účastníků - pedagogických pracovníků (např. Plán pedagogické podpory a práce s žákem v rámci 1. stupně podpůrných opatření, Asistent pedagoga ve školní praxi apod.).
Zlepšování podmínek pro inkluzivní vzdělávání ve školách	školy	běžná a projektová činnost; rozpočty organizací, OP VVV	realizované projekty	Plněno; školy v Moravskoslezském kraji využívají při práci s dětmi, žáky a studenty mj. asistenty pedagoga, jejichž počet se na základě přiznaných podpůrných opatření jednotlivým žákům ve sledovaném období zvýšil. Materské i základní školy věnují zvýšenou pozornost dětem a žákům z odlišného sociálního prostředí, realizují aktivity ke zlepšení prospěchu žáků, jakými jsou např. doučování, různorodě zaměřené kroužky pro žáky na podporu jejich vzdělávací dráhy, exkurze do podniků či firem, poskytnutí individuální konzultace žákům i jejich rodičům; součástí aktivit v této oblasti je – v souladu s ustanovením § 47 školského zákona - rovněž zřizování přípravných tříd základní školy. Ve školách je kladen důraz na rozvoj a podporu spolupráce škol s rodinami žáků. MS a ZŠ mohly využít možnosti na získání podpory v oblasti zlepšování podmínek pro inkluzivní vzdělávání prostřednictvím šablon, v rámci šablon I tuto možnost využilo celkem 524 MS a ZŠ z MSK. Školy realizující inkluzivní vzdělávání s podporou asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním se také ve sledovaném období zapojily do rozvojového programu MŠMT na podporu financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním. Prostřednictvím šablon využily podporu pro vytvoření pozice asistenta pedagoga celkem 222 MS a ZŠ a 5 SS, pozice speciálního pedagoga využilo 80 MS a ZŠ a 5 SS, pozice školního pedagoga využilo 55 MS a ZŠ a 5 SS a sociálního pedagoga 8 MS a ZŠ a 2 SS. Střední školy se každoročně účastní vyhlášeného RP MŠMT na podporu sociálně znevýhodněných romských žáků středních škol a studentů VOS. Konkrétní údaje o počtech žáků zapojených v tomto RP evidují jednotlivé školy, kraj těmito informacemi nedispонуje.

²⁶ Vyhodnocení prioritních oblastí a opatření DZ MSK 2016 zahrnuje období školního roku 2016/2017–2018/2019 a období do prosince 2019 (jen dostupné údaje).

Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace	Vyhodnocení plnění opatření
Spolupráce škol a školských zařízení se sociálními partnery v oblasti inkluzivního vzdělávání	MSK, školy a školská zařízení, NNO	běžná a projektová činnost; rozpočty organizací, OP VVV	realizované akce, realizované projekty, počet zapojených organizací	Plněno: v období od října 2016 do září 2019 byl realizován krajský projekt „Podpora inkluze v Moravskoslezském kraji“, který byl zaměřen na podporu žáků ze sociokulturně odlišného prostředí ve vzdělávání a bylo do něj zapojeno 9 škol v kraji (8 ZŠ a 1 SS). K partnerům uvedeného projektu patří KVIC Nový Jičín; Společně-Jekhetane, o.p.s.; Pedagogicko-psychologická poradna, Opava, příspěvková organizace a Pedagogicko-psychologická poradna, Frydek-Místek, příspěvková organizace. Aktivity byly zaměřeny na vzdělávání a metodickou podporu pedagogických pracovníků, rozvoj školních poradenských pracovišť, přímou práci se žáky v rámci doučování či kroužků zaměřených na rozvoj gramotnosti a také na spolupráci s rodiči i dalšími aktéry ve vzdělávání. Současně ve sledovaném období probíhala rovněž spolupráce škol a školských zařízení s nestátními neziskovými organizacemi (NNO), které se věnují pomoci ohroženým rodinám. NNO pomáhaly dětem např. při přípravě na vstup do mateřské školy nebo při přípravě na zápis k povinné školní docházce a dále také s organizací volnočasových aktivit pro lepší začlenění dětí a žáků do školních kolektivů i celé společnosti (např. Eurotopia; Vzájemné soužití; Bily nosorožec; AwenAvenca aj.).

Prioritní oblast 1: Rovné příležitosti ve vzdělávání

1.2 Podpora vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů nadaných

Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace	Vyhodnocení plnění opatření
Podpora vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	školy	běžná činnost, projektová činnost; rozpočty organizací, OP VVV	realizované projekty, aktivity realizované v rámci běžné činnosti	Plněno: realizace projektu „Podpora inkluze v Moravskoslezském kraji“ (výdaje projektu cca 36,7 mil. Kč), do kterého bylo zapojeno 9 škol v kraji. V rámci projektu byly podpořeny mimo jiné aktivity zaměřené na usnadňování přechodu žáků mezi stupni vzdělání (doucevání v neformálních klubech, kroužky rozvoje klíčových kompetencí a gramotnosti). MŠMT každoročně vyhlásuje Rozvojový program na podporu žáků cizinců ve školách. V období let 2016-2018 bylo ve zmiňném rozvojovém programu vyčerpáno celkem 1.757.753 Kč, v roce 2016 se zapojilo 12 škol, v roce 2017 - 14 škol a v roce 2018 to bylo 12 škol zřizovaných obcí, krajem či soukromým subjektem se sídlem na území MSK. Zmíněná dotace byla určena na podporu 146 dětí/žáků cizinců. V roce 2019 se do tohoto RP zapojilo 22 škol, přičemž bylo podpořeno 57 dětí/žáků cizinců celkovou částkou 545 tis. Kč. Ve školách zajišťují pedagogicko-psychologickou poradenskou pomoc žákům, učitelům, rodičům a zákonným zástupcům školní poradenská pracoviště (dále SPP). Práce SPP je zaměřena především na zlepšování klimatu školy a třídy, prevenci školního neúspěchu žáků (v rámci aktivit na doučování žáků ohrožených školním neúspěchem získalo podporu ze šablony 245 ZS a 73 SS), metodickou podporu pedagogických pracovníků a spolupráci s rodiči. Zřizování a podpora SPP má v MSK již dlouhou tradici a MSK finančně a metodicky podporuje práci školních psychologů a školních speciálních pedagogů v základních a středních školách zřizovaných krajem. Ve sledovaném období byla podpořena činnost školních poradenských pracovníků ve 25 školách zřizovaných krajem.
Zlepšování podmínek pro vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných dětí a žáků v mateřských, základních a středních školách	školy	běžná, příp. projektová činnost; rozpočty organizací, OP VVV	realizované projekty, vystupy projektů, aktivity realizované v rámci běžné činnosti	Plněno: problematika dětí, žáků, studentů nadaných je mimo jiné řešena v projektu Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Moravskoslezského kraje. V rámci priority Podpora inkluzivního vzdělávání byly plněny dílčí cíle zaměřené právě na podporu nadaných dětí, žáků, studentů a dětí, žáků, studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, např. při tematickém setkání platformy Kariérové poradenství a inkluze. Součástí podpory bylo rovněž prohloubení spolupráce škol se školskými poradenskými zařízeními. Ve školách poskytují podporu nadaným žákům školní poradenská pracoviště. Aktivity škol spočívají nejčastěji v zapojování těchto žáků do soutěží a mimoškolních zájmových činností, příp. jsou pro ně zpracovávány individuální vzdělávací plány.
Podpora vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti práce s dětmi, žáky, studenty se speciálními vzdělávacími potřebami a dětmi, žáky, studenty nadanými a mimořádně nadanými	školy, KVIC, PPP	běžná, příp. projektová činnost; rozpočty organizací, OP VVV	realizované projekty, vystupy projektů, aktivity realizované v rámci běžné činnosti	Plněno: KVIC ve sledovaném období realizoval v oblasti rovnosti příležitosti ve vzdělávání 605 aktivit pro 10 327 účastníků. Konkrétně pro oblast rozvoje nadaných a mimořádně nadaných dětí a žáků KVIC uspořádal ve sledovaném období 35 vzdělávacích aktivit pro 572 účastníků (např. Nadaňy žák v ZŠ – identifikace a individualizace jeho vzdělávání; Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných; apod.). MS, ZŠ, SŠ a VOS si mohly podat projekt prostřednictvím šablony na podporu profesního rozvoje učitelů v oblasti inkluze. Na podnět OŠMSK KÚ MSK zařadil KVIC do své nabídky DVPP také téma vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem. Další organizaci, která nabízí tematické vzdělávací akce v oblasti podpory pedagogů při práci s žáky cizinci, je krajská pobočka NIDV v Ostravě. S postupným zaváděním institutu podpůrných opatření do školské praxe roste také role PPP v oblasti podpory pedagogických pracovníků v rámci vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem.

Prioritní oblast 1: Rovné příležitosti ve vzdělávání

Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace	Vyhodnocení plnění opatření
Podpora žáků základních a středních škol v celostátních a mezinárodních soutěžích	školy, MSK	běžná činnost; rozpočty organizací; rozpočet MSK - Podpora talentů, podpora soutěží a přehlídek	úspěchy žáků v soutěžích, objem poskytnutých finančních prostředků, počet podpořených žáků	Plněno; Moravskoslezský kraj dlouhodobě a systematicky podporuje nadané žáky. Tradiční aktivitou v této oblasti je slavnostní ocenění nejúspěšnějších žáků středních škol hejtmánem kraje. Tato aktivita probíhala po celou dobu platnosti DZ MSK 2016. MSK rovněž přispívá školám na náklady spojené s účastí žáků v mezinárodních soutěžích. Tato částka se každoročně liší s ohledem na počet vyslaných zástupců. v roce 2016 činila 336 tis. Kč, 30 tis. v roce 2017, 65 tis. Kč v roce 2018 a 88 tis. Kč v roce 2019. Soutěže a přehlídky (jejich přehled je každoročně zveřejněn ve Věstníku MŠMT) poskytly žákům a studentům možnost seberealizace v pestré škále sportovních disciplín, vědomostních a uměleckých oborů. Žákovské soutěže byly organizovány na bázi postupu nejúspěšnějších účastníků v linii školní, okresní, krajské a ústřední kolo v souladu s vyhláškou MŠMT č. 55/2005 Sb., o podmínkách organizace a financování soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání. Těchto soutěží (předmětových, uměleckých, sportovních, odborných a ostatních) se každoročně účastní kolem 70 tis. žáků.
Podpora organizátorů celostátních a mezinárodních soutěží základních a středních škol	školy, MSK	běžná činnost; rozpočty organizací; rozpočet MSK - Podpora soutěží a přehlídek	počet škol organizujících soutěže, objem poskytnutých finančních prostředků, počet zapojených škol	Plněno; MŠMT každoročně zveřejňuje ve Věstníku MŠMT soubor soutěží a přehlídek, za sledované období let 2016-2019 jich bylo průměrně 170 ročně, tj. cca 660 kol. Žáci a studenti se tak mohli realizovat v pestré škále sportovních disciplín, vědomostních a uměleckých oborů. Finanční prostředky ve výši 1,624 mil. Kč nezbytné pro realizaci vybraných okresních a krajských kol soutěží typu A a B v MSK každoročně poskytuje MŠMT, další prostředky na realizaci soutěží typu A, B a C poskytuje Moravskoslezský kraj ze svého rozpočtu – v roce 2016 poskytl 1,23 mil. Kč, 1,32 mil. Kč v roce 2017, 1,41 mil. Kč v roce 2018 a 1,52 mil. Kč v roce 2019. Finanční podpora z rozpočtu Moravskoslezského kraje rovněž směřovala na organizaci celostátních kol soutěží vyhlášených MŠMT - v roce 2016 ve výši 702 tis. Kč, 765 tis. Kč v roce 2017, 790 tis. Kč v roce 2018 a 1,845 mil. Kč v roce 2019. Částka v roce 2019 byla výrazně vyšší z důvodu konání celostátních kol SOČ a Biologické olympiády. V roce 2018 dále MSK podpořil krajské školy, které měly úspěchy v krajských kolech soutěží zařazených MŠMT do Programu Excellence, částkou ve výši 886,6 tis Kč. Tyto neinvestiční prostředky byly určeny na zlepšení podmínek práce s talenty. Podpora probíhala rovněž v roce 2019, kdy úspěšné školy byly podpořeny souhrnnou částkou 898 tis. Kč. Organizaci a financování okresních a krajských kol předmětových, uměleckých a ostatních soutěží a přehlídek typu A a B zabezpečila střediska volného času v Ostravě, Karvině, Novém Jičíně, Opavě, Frýdku-Místku a Krnově; ZUS J. R. Mlýnský, Orlová – Poruba, Slezská 1100, příspěvková organizace (soutěže ZUS) a sportovní soutěže Krajské středisko volného času JUVENTUS, Karvina, příspěvková organizace, ve spolupráci s krajskou radou Asociace školních sportovních klubů ČR. Na organizaci ústředních kol a republikových finále vybraných soutěží se každoročně podílí 8 pověřených škol a školských zařízení z MSK. Výsledky krajských a okresních kol soutěží a přehlídek byly průběžně zveřejňovány na internetových stránkách programu MŠMT „Excellence“, Střediska volného času, Ostrava-Moravská Ostrava, příspěvková organizace, Krajského střediska volného času JUVENTUS, Karvina, příspěvková organizace a Krajské rady Asociace školních sportovních klubů ČR Moravskoslezského kraje.

Prioritní oblast 1: Rovné příležitosti ve vzdělávání

1.3 Národnostní školství

Opatření	Geose	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace	Vyhodnocení plnění opatření
Zajištění informovanosti národnostního školství prostřednictvím webových stránek MSK	MSK	běžná činnost; rozpočet MSK	informační podpora na webových stránkách MSK	Plněno; - aktuální informace o školách, v nichž probíhá vzdělávání v polském vyučovacím jazyce, jsou k dispozici na webových stránkách kraje (https://www.msk.cz/skolstvi/polske_skolstvi.html)
Podpora vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy	MŠMT, školy, MSK	běžná činnost, dotační program MŠMT; rozpočty příspěvkových organizací, rozpočet MŠMT	počet škol zapojených do dotačního programu MŠMT	Plněno; - potřeby škol s polským jazykem vyučovacím jsou zajišťovány Pedagogickým centrem pro polské národnostní školství v Českém Těšíně (příspěvková organizace MŠMT) formou realizace vzdělávacích aktivit v rámci běžné činnosti nebo projektové činnosti (např. vlastní projekt organizace „Těšínské GO“ - Cieszyńskie GO“ - zaměřený na regionální vzdělávání v základních školách po obou stranách CZ/PL hranice, nebo jako partnerů v projektech „Zvyšování jazykové kompetence budoucích absolventů na přeshraničním trhu práce“ a „Akcent@net“. - vzdělávání v polském jazyce je finančně podporováno také formou dotačního programu MŠMT určeného na podporu vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy (Podpora vzdělávacích aktivit národnostních menšin). Ve sledovaném období se do tohoto dotačního programu průběžně zapojily celkem 4 ZŠ s polským vyučovacím jazykem, které působí na území MSK (v roce 2016 se zapojily 4 ZŠ, v roce 2017 jedna ZŠ, v roce 2018 tři ZŠ a v roce 2019 rovněž tři školy).

Prioritní oblast 1: Rovné příležitosti ve vzdělávání

1.4 Další rozvoj pedagogicko-psychologického poradenství

Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace	Vyhodnocení plnění opatření
Podpora zkvalitňování poradenských služeb	MSK, PPP, SPC	běžná činnost, projektová činnost; rozpočet MSK, OP VVV	realizované projekty, další realizované aktivity	Plněno; z důvodu zajištění lepší dostupnosti služeb pro klienty se ve sledovaném období zvýšil počet odložených pracovišť PPP a SPC. Poradny a centra navýšily počty pracovníků na základě RP MSMT na podporu navýšení kapacit ve školských poradenských zařízeních. V rámci RP MSMT „Rozvojový program na podporu navýšení kapacit ve školských poradenských zařízeních 2017“ byla školská poradenská zařízení v MSK podpořena částkou 14,7 mil. Kč určenou na financování 24 úvazků pracovníků těchto zařízení. V rámci tétož RP pro rok 2018 byla SPZ podpořena částkou 16,9 mil. Kč určenou na financování 26,1 úvazků pracovníků těchto zařízení a pro rok 2019 částkou 18,6 mil. Kč určenou na financování stejného počtu úvazků jako v předchozím roce. Pro zkvalitnění činnosti ŠPZ vyhlásilo MŠMT Rozvojový program Vybavení školských poradenských zařízení diagnostickými nástroji v roce 2018, do kterého se MSK také přihlásil. Výše podpory alokované pro kraj činila 715.600 Kč. Tento rozvojový program byl vyhlášen rovněž pro rok 2019 a výše finančních prostředků určená pro kraj činila 855.000 Kč. Podpora zkvalitňování poradenských služeb spočívající ve vzdělávání pedagogických pracovníků PPP je rovněž součástí aktivit projektu OKAP (vzdělávání bylo zaměřeno na koučink a modul manažerského vzdělávání pro vedoucí pracovníky).
Podpora činnosti školních poradenských pracovišť	školy, MSK, MSMT	běžná činnost, projektová činnost; rozpočet MSK - Školní psychologové, školní speciální pedagogové, OP VVV	počet školních poradenských pracovišť; počet klientů SPP, realizované projekty	Plněno; MSK finančně a metodicky podporuje práci školních psychologů a školních speciálních pedagogů v základních a středních školách zřizovaných krajem. V roce 2016 se MSK zapojil do vyhlášeného Rozvojového programu MŠMT na podporu školních psychologů a školních speciálních pedagogů ve školách“. Byly podpořeny 2 školy částkou 448 tis. Kč. V dalším období Program již nebyl vyhlášen. Od roku 2016 byla podporována školní poradenská pracoviště také z rozpočtu MSK. Za sledované období v letech 2016-2019 MSK poskytl částku cca 29,1 mil. Kč na rozvoj školních poradenských pracovišť, konkrétně na zřízení a navýšení pracovních úvazků pozic školních psychologů a speciálních pedagogů. Byla tak podpořena činnost školních poradenských pracovišť v roce 2017 ve 23 školách, v roce 2018 ve 22 školách a v roce 2019 ve 25 školách. SPP působí rovněž v mnoha školách zřizovaných obcemi, jejich činnost je hrazena např. z tzv. šablon v rámci OP VVV, konkrétně tuto možnost využilo 124 škol. Pro všechna SPP byla dvakrát ročně pořádána regionální setkání v rámci projektu „Podpora inkluze v Moravskoslezském kraji“, cílem je vzdělávání pracovníků SPP a jejich metodická podpora. Práce SPP je zaměřena především na zlepšování klimatu školy a tříd, prevenci školního neúspěchu žáků, metodickou podporu pedagogických pracovníků a spolupráci s rodiči.

Prioritní oblast 1: Rovné příležitosti ve vzdělávání

1.5 Prevence sociálně-patologických jevů dětí a mládeže

Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace	Vyhodnocení plnění opatření
Realizovat a využívat finanční podporu v oblasti prevence rizikových forem chování ve školách a školských zařízeních	školy a školská zařízení, MSK	běžná činnost; rozpočet MŠMT, rozpočet MSK	dotáční programy MŠMT a MSK, počet zapojených škol a školských zařízení	Plněno; v oblasti dotáčních programů byl MSK aktivní po celé sledované období, a to jak v roli příjemce, tak v roli vyhlášovatele. - V roce 2017 se otevřela dotáční podpora ústředního orgánu, kde mohli být příjemci poprvé i kraje. V tomto roce kraj získal 240 tis. Kč na podporu aktivit v oblasti prevence rizikového chování. Aktivity se orientovaly zejména na zvyšování kompetenci realizátorů preventivních aktivit (školy a školská zařízení). - Moravskoslezský kraj každoročně vyhláší dotáční program v oblasti prevence rizikového chování. Za sledované období (2016-2019) poskytl MSK ze svého rozpočtu 7.500 tis. Kč a podpořil celkem 106 projektů z 63 škol a školských zařízení. Dotáční program je určen školám, školským zařízením a neziskovým organizacím, jejichž hlavní činnost je poskytování preventivních aktivit.
Realizace krajské konference Prevence rizikových projevů chování	MSK	běžná činnost; rozpočet MSK	realizace konference, počet zúčastněných škol	Plněno; kraj každoročně pořádá krajskou konferenci Prevence rizikového chování s účastí 150 pedagogických pracovníků z cca 130 škol a školských zařízení Moravskoslezského kraje, každoroční finanční podpora z rozpočtu MSK činila 120.000 Kč. V letech 2016-2019 se tedy konferencí zúčastnilo celkem 600 osob.
Metodická podpora Preventivních programů škol	Preventivní tým MSK, školy	běžná činnost; rozpočet MSK	aktivity preventivního týmu	Plněno; - realizace pravidelných pracovních schůzek s metodiky prevence v PPP, 3-4 každý rok, - realizace schůzek metodiků prevence se školními metodiky prevence; 3-4 každý rok, - průběžné osobní a telefonické konzultace preventivního týmu se školami.
Zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků v problematice prevence a řešení rizikových forem chování	školy a školská zařízení, MSK, KVIC	běžná činnost, projektová činnost; rozpočty organizací, rozpočet MSK, OP VVV	vzdělávání pedagogických pracovníků, počet účastníků, realizované projekty	Plněno; na realizaci vzdělávání PP v této oblasti se významně podílí KVIC, který ve sledovaném období uskutečnil 83 vzdělávacích akcí pro celkem 1 456 účastníků. Mimo uvedené počet vzdělávacích akcí, které byly přímo zaměřeny na prevenci a řešení rizikových forem chování, se tato problematika prolínala i do dalších KVICem nabízených a realizovaných kurzů. V roce 2017 byl realizován projekt MSK Bezpečnější klima ve školách Moravskoslezského kraje podpořený dotací MŠMT ve výši 240.000 Kč, ve kterém bylo podpořeno 300 osob (některé opakovaně). V roce 2018 bylo plánováno pokračování navazujícího projektu - Bezpečnější klima ve školách Moravskoslezského kraje II., který však nebyl ministerstvem podpořen a projekt nebyl realizován. V roce 2019 byl dotací MŠMT ve výši 300.000 Kč podpořen projekt Bezpečnější klima ve školách Moravskoslezského kraje 2019 s účastí 430 osob. Z rozpočtu MSK bylo v rámci dotáčního programu MSK s názvem „Podpora aktivit v oblasti prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže“ ve sledovaném období podpořeno celkem 13 projektů škol zaměřených na zvýšení kompetencí PP v této oblasti v celkové výši 607.300 Kč (tzn. v roce 2016 byl podpořen 1 projekt částkou 53.500 Kč, 2 projekty v roce 2017 částkou 104.900 Kč, 5 projektů v roce 2018 částkou 191.800 Kč a v roce 2019 bylo podpořeno 5 projektů částkou 257.100 Kč).

Prioritní oblast 1: Rovné příležitosti ve vzdělávání

Prioritní oblast 2: Zvyšování kvality vzdělávání s akcentem na připravenost absolventů pro trh práce a život v moderní společnosti

Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace	Vyhodnocení plnění opatření
Zvyšování kvality vzdělávání	školy, MSK,	běžná, příp. projektová činnost; rozpočet organizací, rozpočet MSK, OP VVV	realizované projekty v této oblasti, dosažené měřitelné výsledky vzdělávání (MZ, PISA, RP Kvalita); další realizované aktivity	Plněno: - ve sledovaném období byly realizovány další dílčí části dvou souběžných cyklů (2014-2018; 2016-2020) testování žáků 1. a 3. ročníků oborů vzdělání poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou ve školách zřizovaných MSK v rámci RP KVALITA. Konkrétně šlo o testování 1. ročníků na podzim 2016 a 2017, a také 3. ročníků na jaře 2017, 2018 a 2019 realizovaného Společnosti pro kvalitu školy, z. s. Žáci byli testováni v předmětech ČJ, M a Cizí jazyk (AJ). Z testování vyplynulo, že nejstabilnější výsledky ve sledovaném období dosahovali žáci v testech z ČJ a nejslabších v testech z M. V tomto období se rovněž výsledky chlapců 3. ročníků, jenž v 1. ročnících dosáhli (oproti dívkám) lepších výsledků pouze v matematice, přiblížily či předčily výsledky dívek i v ostatních předmětech. Také se opět potvrdil trend dominance výsledků žáků gymnázií nad ostatními obory. Zajímavostí pak jsou zlepšující se výsledky žáků 3. ročníků skupiny technických oborů, které se v posledních dvou letech (2018 a 2019) dostaly na druhé místo, před lycea. Konkrétní výsledky testování školy zveřejňují ve svých výročních zprávách. - ve sledovaném období byly pravidelně podrobně vyhodnocovány výsledky maturitních zkoušek za jarní zkušební období a dále výsledky po jarním i podzimním zkušebním období za jednotlivé školy ve skupinách školoborů. Výsledky byly porovnávány meziročně a jsou využívány při strategickém plánování a přípravě projektů. V MSK v roce 2017 a 2018 po dlouhodobějším poklesu vzrostla hrubá i čistá úspěšnost maturantů ve všech částech maturitní zkoušky (profilové i společné). Hodnoty těchto úspěšností jsou mírně nad republikovým průměrem. Rovněž výsledky přijímacích zkoušek pro střední odborné učiliště (SOŠ/MS) ve školách zřizovaných krajem ke zjištění výsledků přijatých uchazečů, zároveň každoročně probíhalo vlastní šetření OSŤMS ve školách zřizovaných krajem ke zjištění výsledků přijatých uchazečů, kteří odevzdali zápisový lístek. Výsledky jsou monitorovány a je sledována kvalita přijímaných uchazečů. - ke zvyšování kvality vzdělávání přispívají také projekty z OP VVV, konkrétně projekty KAP a OKAP zaměřené zejména na podporu odborného a polytechnického vzdělávání a gramotnosti a investiční projekty v rámci IROP.
Modernizace infrastruktury pro vzdělávání	školy, MSK,	projektová činnost, běžná činnost; rozpočet MSK, IROP	realizované projekty v této oblasti, realizované investiční akce	Plněno: od roku 2016 Moravskoslezský kraj realizoval nebo aktuálně realizuje celkem 11 investičních projektů, v celkové hodnotě 217 mil. tis. Kč spolufinancovaných z EU. Do těchto projektů bylo zapojeno 39 středních škol zřizovaných Moravskoslezským krajem. Dále z vlastního rozpočtu vložil IMSK přímou investici do modernizace Školního statku v Opavě ve výši 35,3 mil. Kč a zahájil přípravu výstavby dvou areálů školních dílen ve Střední odborné škole ve Frydku-Místku v odhadované hodnotě 237 mil. Kč. Také jednotlivé školy z MSK v hodnoceném období realizovaly investiční projekty spolufinancované z EU. Jednalo se o 34 projektů 27 škol s celkovou schválenou výší finanční podpory více než 187 mil. Kč. V roce 2019 byly schváleny k financování a realizaci další 4 krajské projekty v celkové hodnotě více než 61 mil. Kč (IROP ITI).

Prioritní oblast 2: Zvyšování kvality vzdělávání s akcentem na připravenost absolventů pro trh práce a život v moderní společnosti

Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace	Vyhodnocení plnění opatření
Rozvoj spolupráce škol se sociálními partnery	školy, MSK, zaměstnavatelé	běžná, příp. projektová činnost; rozpočet organizací, rozpočet MSK, OP VVV, Erasmus+	zapojení škol do projektů, spolupráce škol se sociálními partnery	Plněno; spolupráce středních škol se zaměstnavateli při zajišťování odborného výcviku na pracovištích zaměstnavatelů je dnes již standardem a neexistuje střední odborná škola, která by těsně nespolupracovala s obvykle dvěma až třemi desítkami zaměstnavatelů. Spolupráce se rozvíjela např. podporou pilotního ověřování některých prvků duálního vzdělávání formalizovanou prostřednictvím „Memoranda o spolupráci v oblasti duálního vzdělávání“, uzavřeného mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, Moravskoslezským krajem a Svazem průmyslu a dopravy České republiky; pilotní ověřování probíhá od října 2018. Dále byla uzavřena Regionální sektorová dohoda pro Moravskoslezský kraj v oblasti zpracovatelského průmyslu. MSK se zavázal svou autoritou a svým jednáním působit na vytváření aktivního prostředí při zajišťování dostatečného počtu kvalifikovaných techniků a řemeslníků pro současné a zejména budoucí trh práce, zejména pro podniky zpracovatelského průmyslu. V této dohodě jsou rovněž zakotveny cíle na podporu spolupráce sociálních partnerů a škol. Rozvoj spolupráce škol se sociálními partnery je rovněž součástí aktivit projektů MAP, KAP a OKAP.
Propagace oborů vzdělání a středních škol ve spolupráci se sociálními partnery	školy, MSK, zaměstnavatelé	běžná, příp. projektová činnost; rozpočet organizací, rozpočet MSK, OP VVV	propagační akce škol za účasti zaměstnavatelů, informační kampaně k prohlubování zájmu o jednotlivé obory a profese	Plněno; - školy aktivně propagovaly obory vzdělání a svou činnost v rámci dnů otevřených dveří na školách, na burzách škol, některé z nich také ve spolupráci se sociálními partnery, - v letech 2018 a 2019 proběhla propagační kampaň na podporu řemesel a technických oborů vzdělání s názvem „Řemeslo má respekt“ www.remeslomarespekt.cz , podpořená částkou 4 mil. Kč, - v lednu, listopadu 2018 a listopadu 2019 proběhla za podpory MSK Burza středních škol v AVION shopping parku Ostrava, kde se střední školy mohou prezentovat veřejnosti, - proběhla jednání s ÚP na sjednocení jednotlivých propagačních akcí (burz škol) v MSK, dílčím cílem je mj. pravidelná účast zaměstnavatelů na prezentačních stáncích středních škol.
Zvýšení uplatitelnosti absolventů ve vysluďovaném oboru vzdělání	školy, MSK, zaměstnavatelé	běžná činnost (např. činnost kariérových poradců při volbě střední školy, poskytování firemních stipendií žákům na základě smlouvy mezi žákem a zaměstnavatelem), příp. projektová činnost; rozpočet organizací, OP VVV	uplatitelnost absolventů ve vysluďovaném oboru vzdělání	Plněno; např. aktivnější spolupráci středních škol a zaměstnavatelů, pilotním ověřováním zavádění prvků duálního vzdělávání, rozvíjením kariérového poradenství, poskytováním firemních stipendií žákům ve vybraných oborech vzdělání. Na zvýšení uplatitelnosti absolventů ve vysluďovaném oboru vzdělání byly realizovány rovněž některé aktivity v rámci projektu OKAP. Ve srovnání s výchozím rokem po celou dobu platnosti DZ MSK 2016 klesala míra nezaměstnanosti absolventů středních škol - v dubnu 2019 v MSK činila míra nezaměstnanosti absolventů oborů středního vzdělání s vyučným listem (obory E a H) 5 %, oborů středního vzdělání s maturitní zkouškou a odborným výcvikem 6,8 % (obory L) (v dubnu 2018 činila pouze 4,9 %) a oborů středního odborného vzdělání s MZ 5 % (M) (v dubnu 2018 činila 4,7 %).
Nezvyšování předčasného odchodu ze vzdělávání	školy, MSK,	běžná, příp. projektová činnost; rozpočet MSK, OP VVV	monitorování počtu žáků odcházejících ze středních škol s neukončeným vzděláním	Plněno částečně; cílený plošný monitoring počtu žáků odcházejících ze středních škol s neukončeným vzděláním neprobíhá. Z informací od ředitelů středních škol, kteří mají o předčasné odcházejících žácích ze vzdělávání přehled, je zřejmé, že k nezvyšování počtu těchto žáků v některých oborech přispěla krajská stipendia zavedená od 1. září 2017, která motivují žáky k lepší docházce do školy a také k dosahování lepší studijních výsledků.

Prioritní oblast 2: Zvyšování kvality vzdělávání s akcentem na připravenost absolventů pro trh práce a život v moderní společnosti

2.1 Podpora technického a přírodovědného vzdělávání

Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace	Vyhodnocení plnění opatření
Modernizovat infrastrukturu a vybavení škol pro vzdělávání v technických a přírodovědných oborech	zřizovatelé, školy, MSK	běžná činnost, projektová činnost; rozpočty zřizovatelů škol, IROP	počet projektů realizovaných krajem nebo školami v této oblasti; počet podporených škol	Plněno; - od roku 2016 Moravskoslezský kraj realizoval nebo aktuálně realizuje celkem 9 investičních projektů spolufinancovaných z EU se zaměřením na modernizaci technického a přírodovědného vzdělávání. Do těchto projektů bylo zapojeno 27 středních škol zřizovaných Moravskoslezským krajem, celkové náklady těchto projektů činí cca 188 mil. Kč, z toho podíl MSK činí cca 19 mil. Kč. - 16 středním školám bylo schváleno 22 vlastních investičních projektů spolufinancovaných z EU, zaměřených na podporu technického a přírodovědného vzdělávání, v celkové předpokládané hodnotě cca 124 mil. Kč. - Kraj dále z vlastního rozpočtu vložil přímou investici do modernizace Školního startu v Opavě ve výši 35,3 mil. Kč a zahájil přípravu výstavby dvou areálů školních dílen ve Střední odborné škole ve Frydku-Místku v odhadované hodnotě 237 mil. Kč. - V roce 2019 byly schváleny k financování a realizaci další 4 krajské projekty v celkové hodnotě více než 61 mil. Kč (IROP ITI).
Zlepšit materiální i personální základnu pro polytechnické vzdělávání a výuku dílen	mateřské školy, zřizovatelé škol	běžná činnost, projektová činnost; rozpočty zřizovatelů škol, OP VVV, IROP	počet MŠ a ZŠ se zavedenou polytechnickou výukou a výukou dílen	Plněno; stále více základních škol a jejich zřizovatelů si uvědomuje význam polytechnického vzdělávání pro harmonický rozvoj osobnosti žáků a v různé míře obnovuje nebo připravuje obnovu svých školních dílen. Výjimkou není ani sdílení školních dílen a laboratoří ve středních odborných školách a středních odborných učilištích, ke kterému dochází také v průběhu realizace projektu „Odborné, kariérové a polytechnické vzdělávání v MSK“. Sdílení školních dílen a laboratoří realizuje všech 13 zapojených partnerských středních škol v projektu OKAP a ke konci 2. monitorovacího období (tj. k 31. 8. 2019) se jich zúčastnilo celkem 63 MŠ a ZŠ z MSK. Další aktivity – workshopy, na podporu polytechnického vzdělávání, které jsou realizovány v rámci téhož projektu, se ke stejnému datu zúčastnilo celkem 110 MŠ a ZŠ z MSK.
Zvýšit podíl praktické výuky a stáží ve firmách, propojit výuku s podnikovou praxí	zaměstnavatelé, HK, MSK, Svaz průmyslu a dopravy ČR, školy	běžná činnost, projektová činnost; rozpočty organizací; rozpočet MSK, OP VVV	realizované aktivity, počet škol, ve kterých došlo ke zvýšení podílu praktického vyučování ve firmách	Plněno; spolupráce středních škol s průmyslovými podniky při zajišťování odborného výcviku na pracovištích zaměstnavatelů je dnes již standardem a mezi min. 37 středními školami zřizovanými MSK, které vyučují obory středního vzdělání s vyučným listem a maturitní zkouškou, zahrnující odborný výcvik, neexistuje žádná, která by těsně nespolupracovala s obvykle dvěma až třemi desítkami průmyslových podniků. Z dotazníkového šetření II ve školách (na SŠ a VOŠ), které realizoval Národní ústav pro vzdělávání (NUV) v období 2018-2019, 34 škol uvedlo, že ve školních akčních plánech a plánech aktivit mají zahrnuté aktivity na prohloubení spolupráce se zaměstnavateli. K výraznému zvyšování podílu praktického vyučování ve firmách navíc přispívá realizace projektu Odborné, kariérové a polytechnické vzdělávání v MSK (OKAP). V rámci aktivit tohoto projektu, realizovaného v období od července 2018 do června 2021, do něhož je mj. zapojeno 13 středních odborných škol, jsou vytvářena regionální oborová centra (školy), ve kterých odborníci ze škol a spolupracujících firem vyhodnocují používané postupy výuky ve školách a stanovují priority pro provedení změn ve vybavení odborných učeben a dílen, v používaných metodách a postupech. Sdílením zkušeností na pracovištích zaměstnavatelů a krátkodobými pobytovými pedagogy v reálném prostředí firem se prohlubují odborné kompetence pedagogických pracovníků a jsou průběžně inovovány školní vzdělávací programy. Dále je realizováno praktické vyučování žáků na pracovištích firem se současným ověřováním možností některých prvků duálního vzdělávání, probíhají odborné exkurze žáků středních škol do výrobních podniků, obvykle také zahrnující přednášky ve školících centrech přímo ve firmách. Přednášky odborníků z praxe jsou prováděny také v samotných školách, kde mohou mít dopad na vyšší počet žáků než v případě odborných exkurzí.

Prioritní oblast 2: Zvyšování kvality vzdělávání s akcentem na připravenost absolventů pro trh práce a život v moderní společnosti

Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace	Vyhodnocení plnění opatření
Zajistit dostatečnou nabídku vzdělávacích akcí DVPP pro učitele přírodovědných a technických předmětů a učitele odborného výcviku technických oborů	KVIC, NIDV, NUV	běžná činnost, projektová činnost; OP VVV, rozpočty organizací	počet realizovaných vzdělávacích aktivit, počet proškolených učitelů	Plněno; KVIC ve sledovaném období zrealizoval 230 vzdělávacích akcí pro 3 331 PP se zaměřením na přírodovědné a technické předměty základních a středních škol a učitele odborného výcviku. Vzdělávací akce pro učitele přírodovědných a technických předmětů jsou rovněž nabízeny a realizovány v rámci projektu OKAP. Další organizace jako NIDV a NUV se na vzdělávací akce určené výhradně učitelům přírodovědných a technických předmětů a učitelům odborného výcviku technických oborů ve sledovaném období takřka nezaměřovaly.
Rozvíjet kariérové poradenství prostřednictvím spolupráce se zaměstnavateli a UP a v návaznosti na požadavky trhu práce	školy, zřizovatelé škol, KVIC, VS, UP	běžná, příp. projektová činnost; rozpočty zřizovatelů škol, rozpočty organizací, OP VVV	aktivity realizované ke zkvalitnění kariérového poradenství	Plněno; - realizováno v rámci běžné činnosti středních odborných škol – pořádání dnů otevřených dveří, prezentace škol na burzách škol a další aktivity se zaměstnavateli, - realizováno v rámci projektu OKAP MSK prostřednictvím aktivit partnerských škol (workshopy se zaměstnavateli pro žáky ZŠ, exkurze žáků SŠ do podniků a firem atd.) a aktivit dalších partnerů projektu, především aktivit Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje, z. s. v oblasti propojování kariérového poradenství ve školách s trhem práce a partnera projektu Dolní oblast Vítkovice, který pro žáky ZŠ pořádá ve spolupráci se středními školami a zaměstnavateli tzv. Živou knihovnu studijních možností. - V rámci projektu zjednodušeného vykazování, tzv. „šablony“, 82 SŠ a VOŠ využilo možnosti realizovat aktivity na podporu kariérového poradenství ve středních školách. V tom např. 56 SŠ a VOŠ využilo možnost stáží pedagogů u zaměstnavatelů; 61 SŠ a VOŠ zřídilo ve škole novou pozici „koordinátora spolupráce školy a zaměstnavatele“ či 33 SŠ a VOŠ pozici „kariérového poradce“.
Zlepšit kvalitu a odbornou způsobilost pedagogických pracovníků k vyuce přírodovědných předmětů (zejména fyziky a chemie) v základních školách	školy, zřizovatelé ZŠ, ČŠI, KVIC, VŠ	běžná činnost škol a KVIC, projektová činnost; OP VVV, rozpočty škol a zřizovatelů škol	počet realizovaných vzdělávacích akcí, počet účastníků, realizované projekty	Plněno; KVIC ve sledovaném období realizoval 37 vzdělávacích akcí pro 490 PP základních škol se zaměřením na přírodovědné předměty. Vzdělávací akce pro učitele přírodovědných předmětů na základních školách byly od 9/2018 rovněž nabízeny a realizovány v rámci projektu OKAP, např. kurzy nových trendů v chemickém vzdělávání, které zajišťuje partner projektu – Ostravská univerzita. Celkem bude v projektu proškolen 36 učitelů chemie ze ZŠ a SŠ v MSK.

Prioritní oblast 2: Zvyšování kvality vzdělávání s akcentem na připravenost absolventů pro trh práce a život v moderní společnosti

Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace	Vyhodnocení plnění opatření
Popularizovat a zvýšit přitažlivost technického vzdělávání a přírodovědného vzdělávání a technických oborů (ve spolupráci se zaměstnavateli)	zaměstnavatelé, zřizovatelé škol, školy	běžná, příp. projektová činnost; rozpočet MSK, rozpočty organizací, OP VV, IROP	projekty realizované krajem nebo školami; aktivity k popularizaci technického a přírodovědného vzdělávání, aktivity k popularizaci řemesel, spolupráce se zaměstnavateli	Plněno průběžně; úsilí kraje popularizovat a zvýšit přitažlivost technického a přírodovědného vzdělávání a technických oborů je realizováno zejména: - finanční a marketingovou podporou investičních i neinvestičních projektů spolufinancovaných z EU, - přímou finanční podporou studia řemesel z krajského rozpočtu, aktuálně realizovanou například v kampani „Řemeslo má respekt“, podpořeno v letech 2018 a 2019 částkou 4 mil. Kč, - přímou finanční podporou studia řemesel z krajského rozpočtu, realizovanou formou krajských stipendií od 1. 9. 2017 u 13 učebních a 4 maturitních oborů, - podporou pilotního ověřování některých prvků duálního vzdělávání formalizovanou prostřednictvím Memoranda o spolupráci v oblasti duálního vzdělávání“, uzavřeného mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, Moravskoslezským krajem a Svazem průmyslu a dopravy České republiky; pilotní ověřování probíhá od října 2018, - uzavřením Regionální sektorové dohody pro Moravskoslezský kraj v oblasti zpracovatelského průmyslu dne 26. 6. 2015 se kraj zavázal svou autoritou a svým jednáním působit na vytváření aktivního prostředí při zajišťování dostatečného počtu kvalifikovaných techniků a řemeslníků pro současné a zejména budoucí trh práce, zejména pro podniky zpracovatelského průmyslu, - uzavřením sektorové dohody Moravskoslezského kraje pro energetiku dne 16. 9. 2016 mezi Moravskoslezským krajem, Asociací energetických manažerů, z. s., a organizací Střední škola elektrotechnická, Ostrava, Na Jizbárně 30, příspěvková organizace jejímž cílem je mj. zajistit koordinaci aktivit zúčastněných subjektů na trhu práce směřujících k rozvoji lidských zdrojů v oblasti energetiky a nastavit formy vzájemné spolupráce při podpoře a rozvoji středního technického vzdělávání a jeho sladění s požadavky trhu práce, - kraj dlouhodobě propaguje školství v pořadu „Studuj u nás“ https://polar.cz/porady/studuj-u-nas, - školy aktivně propagovaly technické a přírodovědné obory na burzách škol, některé z nich také ve spolupráci se zaměstnavateli, - v rámci projektu OKAP probíhá popularizace mj. technických a přírodovědných oborů pro žáky ZŠ prostřednictvím akce Živá knihovna studijních možností, pořádaná Dolní oblastí Vltkovic ve spolupráci se ŠŠ a zaměstnavateli.
Nezvyšovat podíl otevřených tříd gymnázií a oborů vzdělání středních škol humanitního a společenského zaměření z celkového počtu otevřených tříd ve středních školách	zřizovatelé, školy	běžná činnost	počet otevřených tříd gymnázií a dalších středních škol podle zaměření	Plněno; Každoročně byly vyhodnocovány parametry průchodu vzdělávací soustavou nastavené v DZ MSK 2016. Nedochází ke zvyšování počtu otevřených tříd gymnázií ani tříd oborů vzdělání středních škol humanitního a společenského zaměření z celkového počtu otevřených tříd ve středních školách v MSK. Poměr mezi počty nově přijatých žáků do oborů vzdělání s MZ všeobecného vzdělávání a oborů vzdělání s MZ odborného vzdělávání byl po celou dobu platnosti DZ MSK 2016 v souladu s nastavenými parametry (24-27 % : 40,5-43,5 %), např. ve školním roce 2019/2020 činil tento poměr 25,4 % : 42,3 %. Podíl počtu nově přijatých žáků do 1. ročníku 4letého gymnaziálního vzdělávání v denní formě vzdelávání z celkového počtu nově přijatých do oborů středního vzdělávání (bez nástavbového studia a bez příslušných ročníků víceletých gymnázií) ve školním roce 2019/2020 činil 13,1 % (v roce 2015/2016 činil 13,8). Podíl počtu žáků odcházejících ze základních škol do víceletých gymnázií se ve školním roce 2019/2020 dokonce snížil na 6,7 % do 8letých gymnázií (7,3 % ve šk. roce 2015/2016) a 2,4 % do 6letých (2,9 % ve šk. roce 2015/2016).

Prioritní oblast 2: Zvyšování kvality vzdělávání s akcentem na připravenost absolventů pro trh práce a život v moderní společnosti

2.2 Rozvoj kariérového poradenství

Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace	Vyhodnocení plnění opatření
Podpora kvalifitřování kariérového poradenství ve školách (ve spolupráci se sociálními partnery)	školy, PPP, MSK, sociální partneři	běžná činnost, projektová činnost; rozpočty organizací, rozpočet MSK, OP VVV	počet vzdělávacích aktivit, realizované projekty, aktivity v oblasti kariérového poradenství	Plněno: podpora kariérového poradenství probíhá především v rámci aktivit projektu Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Moravskoslezského kraje (KAP). V rámci tohoto projektu byl vytvořen dokument Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Moravskoslezského kraje a probíhala tematická setkání pro feditele a zástupce středních a vyšších odborných škol, na kterých docházelo k vzájemné výměně zkušeností v dané oblasti, byly prezentovány náměty a příklady aktivit směřujících ke zlepšení kariérového poradenství. Téma bylo řešeno rovněž v rámci pravidelné spolupráce s realizátory Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání a s realizátory projektu Strategické plánování a řízení ve školách a v území, jehož nositelem je Národní institut dalšího vzdělávání. Docházelo tak k pravidelnému přenosu informací o plánovaných a realizovaných aktivitách napříč jednotlivými úrovněmi vzdělávání. V návaznosti na priority stanovené v KAP MSK byla v červenci 2018 zahájena realizace projektu Odborné, kariérové a polytechnické vzdělávání v MSK (OKAP), který mimo jiné zahrnuje oblast rozvoje kariérového poradenství. Celá řada aktivit pro PP ze škol, PPP a žáky SS a ZS je realizována na 13 partnerských SS, které využívají obory vzdělání 23 Strojrenství a strojírenská výroba a 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika a na ně navazujících 60 ZS a MS z celého MSK. Realizátory aktivit pro oblast kariérového poradenství jsou zapojené SS a rovněž další partneři projektu – Centrum kompetencí, z.s., KVIC a Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje. Celkem 44 SS a VOŠ z MSK využilo možnost zřídit ve škole pozici Koordinátora spolupráce školy a zaměstnavatele v rámci projektů zjednodušeného vykazování, tzv. „šablon I“.
Propagace středních a vyšších odborných škol (např. tzv. burza škol, dny otevřených dveří), informační kampaně prohlubování zájmu o jednotlivé obory a profese	školy, MSK	běžná činnost, projektová činnost; rozpočty organizací, rozpočet MSK, OP VVV	propagační a informační akce škol, příp. kraje; realizace projektů - výstupy	Plněno: - v letech 2018 a 2019 proběhla propagační kampaň na podporu řemesel a technických oborů vzdělání s názvem „Řemeslo má respekt“ www.remeslomarespekt.cz, podpořená finanční částkou 4 mil. Kč z rozpočtu MSK, - v lednu a listopadu 2018 a 2019 proběhla za podpory MSK Burza středních škol v AVION shopping parku Ostrava, kde se střední školy mohly prezentovat veřejnosti, - proběhla jednání s ÚP s cílem zkvalitnění jednotlivých propagačních akcí (burz škol) v MSK, - ve všech okresech MSK probíhaly burzy škol (např. GEMMA – přehlídka SS v Novém Jičíně, kterou každoročně organizuje KVIC ve spolupráci s ÚP, v Ostravě veletř „Středoškolák, vysokoškolák“, aj.), - v návaznosti na burzy škol probíhala v některých okresech metodická setkání k přijímacímu řízení ke vzdělávání za účasti zástupců KÚ MSK, ÚP, případně PPP, - na všech středních školách v MSK probíhají Dny otevřených dveří, které seznamují zájemce o studium s možnostmi studia na dané škole, - propagace SS rovněž každoročně probíhá v rámci Dne otevřených dveří Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, - kraj dlouhodobě propaguje školství v pořadu „Studuj u nás“ https://polar.cz/porady/studuj-u-nas, - MSK v roce 2018 vydal novou propagační brožuru Nabídka oborů vzdělání na středních školách zřizovaných Moravskoslezským krajem https://www.msk.cz/assets/verejnost/nabidka-oboru-vzdelani-na-strednich-skolach-zrizovanych-moravskoslezskym-krajem.pdf.

Prioritní oblast 2: Zvyšování kvality vzdělávání s akcentem na připravenost absolventů pro trh práce a život v moderní společnosti

Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace	Vyhodnocení plnění opatření
Vzdělávání výchovných poradců ZŠ a SŠ a dalších pedagogických pracovníků v oblasti kariérového poradenství	KVIC, školy, příp. ostatní poskytovatelé DVPPP	běžná činnost, popř. projektová činnost; rozpočty organizací, OP VVV	realizované vzdělávací aktivity	Plněno; opatření realizováno projektem Odborné, kariérové a polytechnické vzdělávání v MSK (OKAP) - cílem aktivit projektu je zajištění kvalitního odborného vzdělávání v oblasti kariérového poradenství, které zajistí výrazné zkvalitnění práce výchovných/kariérových poradců, proškolení pedagogičtí pracovníci získají další vědomosti v oblasti KP a osvojí si zcela konkrétní dovednosti pro práci se žáky. Také KVIC se aktivně podílel na realizaci vzdělávání PP v oblasti kariérového poradenství, jednak v rámci již zmíněného projektu OKAP (ve sledovaném období proběhlo vzdělávání pro 56 účastníků) a rovněž v rámci projektové činnosti proběhlo 10 vzdělávacích kurzů pro 229 účastníků. V MSK působí rovněž další instituce, které nabízí akreditované programy DVPPP v této oblasti (např. Ostravská univerzita, AGAMOS s. r. o., WESTech Solutions s.r.o. apod.) Celkem 25 SŠ a VOŠ z MSK využilo možnost realizovat aktivity na DVPPP v oblasti kariérového vzdělávání v rozsahu 8-80 hodin prostřednictvím projektů zjednodušeného vykazování, tzv. „šablon I“.
Aktualizace webových stránek s informacemi o středních a vyšších odborných školách a oborech	školy, MSK	běžná činnost; rozpočty organizací, rozpočet MSK	aktuální webové stránky škol, webové stránky kraje	Plněno; - školy zřizované krajem na svých webových stránkách uvádějí aktuální informace o oborové nabídce, - aktuální nabídka oborů vzdělání je zveřejněna na webových stránkách kraje https://www.msk.cz/skolstvi/seznam_oboru.html , - MSK pravidelně spolupracuje s Úřadem práce ČR na aktualizaci informací v Atlase školství www.atlaskolstvi.cz , - MSK v r. 2018 vydal publikaci Nabídka oborů vzdělání na středních školách zřizovaných Moravskoslezským krajem https://www.msk.cz/assets/verejnost/nabidka-oboru-vzdelani-na-strednich-skolach-zrizovanych-moravskoslezskym-krajem.pdf , která by měla zajemcům o vzdělávání na střední škole ulehčit výběr jejich dalšího studijního či profesního zaměření.

Prioritní oblast 2: Zvyšování kvality vzdělávání s akcentem na připravenost absolventů pro trh práce a život v moderní společnosti

2.3 Podpora rozvoje klíčových gramotností – zejména matematické, jazykové, digitální a čtenářské gramotnosti

2.3.1 Matematická gramotnost

Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace	Vyhodnocení plnění opatření
Realizace projektů rozvoje klíčových gramotností a kompetencí, s důrazem na matematickou gramotnost; vzdělávání pedagogů v oblasti rozvoje matematické gramotnosti dětí a žáků	školy, MSK, KVIC	běžná, příp. projektová činnost; rozpočty organizací, rozpočet MSK, OP VVV, IROP	realizované projekty, realizované vzdělávání pedagogů	Plněno: opatření je naplňováno především v rámci projektové činnosti. Školy toto opatření realizují prostřednictvím projektů zjednodušeného vykazování, podle svých potřeb. Podpora matematické gramotnosti je jedním z témat KAP. Ve sledovaném období proběhla tři tematická setkání k problematice čtenářské a matematické gramotnosti pro zástupce a ředitele škol. Dále je opatření systematicky realizováno v rámci projektu z výzvy PO3 Implementace KAP I, ve které je povinné volitelnou aktivitou podpora čtenářské a matematické gramotnosti žáků 2. stupně základních škol se slabšími výsledky, kteří se nepřipravují k přijímacímu řízení na střední školy a žáků středních škol v oborech středního vzdělání a středního vzdělání s vyučným listem. Aktivita je v projektu s názvem Odborné, kariérové a polytechnické vzdělávání v MSK realizována partnerem KVIC a také aktivitami ve 13 zapojených středních školách. Cílem aktivity je zvýšení kvality všeobecné složky vzdělání (čtenářské a matematické gramotnosti) prostřednictvím podpory pedagogických pracovníků, síťování škol a vytvoření zázemí pro výměnu zkušeností ve výuce, spolupráci učitelů napříč předměty a promyšlenými formami profesního rozvoje pedagogů (mentoring, lesson study, orientace na hloubkové učení). KVIC rovněž v rámci běžné činnosti ve sledovaném období v této oblasti realizoval přes 479 aktivit pro 6 654 účastníků.

Prioritní oblast 2: Zvyšování kvality vzdělávání s akcentem na připravenost absolventů pro trh práce a život v moderní společnosti

2.3.2 Jazyková gramotnost

Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace	Vyhodnocení plnění opatření
Realizace projektů ke zkvalitnění jazykového vzdělávání	školy, KVIC, MSK	běžná, příp. projektová činnost; rozpočty organizací, rozpočet MSK, OP VVV	realizované projekty	Plněno: - programová nabídka KVIC v rámci DVPP představovala jednu z hlavních platform pro plnění tohoto opatření. KVIC dlouhodobě nabízí širokou škálu vzdělávacích aktivit zaměřených na zvyšování jazykové gramotnosti ped. pracovníků, jazyková komunikace je jedním z prioritních okruhů DVPP v rámci činnosti KVIC, - externí subjekty (jako např. veřejné i soukromé jazykové školy, British Council, vzdělávací agentury působící v krajích) poskytovaly nabídku velkého množství vzdělávacích akcí zaměřených na posilování gramotnosti ped. pracovníků v cizích jazycích, - projekty zjednodušeného vykazování v rámci OP VVV, tzv. šablony, byly další příležitostí k plnění opatření, a to mimo jiné i v oblasti zvyšování jazykové gramotnosti ped. pracovníků i žáků – bylo podpořeno 132 šablon ze 73 škol, - v rámci udržitelnosti projektu Dialog bez bariér (realizován KVIC) byly ve sledovaném období organizací KVIC nabízeny akreditované kurzy DVPP ke zvýšení jazykových kompetencí učitelů. Udržitelnost projektu končila v říjnu 2016. - ve školním roce 2017/2018 byla zahájena pilotáž projektu zaměřeného na podporu výuky cizích jazyků na středních zdravotnických školách zřizovaných Moravskoslezským krajem, která následně pokračovala také ve školním roce 2018/2019 a 2019/2020. Hlavní aktivity projektu jsou zaměřeny na posilování hodin výuky anglického jazyka. Pro žáky prvních ročníků jsou zavedeny vyrovnávací hodiny, které jim usnadní přechod ze základní na střední školu, pro žáky třetích a čtvrtých ročníků se jedná o hodiny odborného cízho jazyka vedené lektory jazykových škol a rodilými mluvčími. Cílem projektu je především zvyšování znalosti anglického jazyka u absolventů s cílem lepšího uplatnění na trhu práce. Do tohoto projektu dosud bylo zapojeno celkem 1 677 žáků ze středních zdravotnických škol. - pro pedagogy vzdělávající žáky v anglickém jazyce (tj. pro aktivně vyučující učitele angličtiny, příp. učitele neязыkových předmětů, kteří ve své výuce angličtinu aktivně využívají) zajistil Moravskoslezský kraj finanční podporu účasti na dvouletém jazykovém kurzu v zahraničí. Aktivita je realizována prostřednictvím KVIC. Kurzy probíhají v období letních prázdnin, v roce 2018 se jich zúčastnilo 31 pedagogů ze středních škol zřizovaných krajem, v roce 2019 to bylo 43 pedagogických pracovníků. - ve školním roce 2018/2019 byla zahájena pilotáž jazykového programu YES, I DO!, do které je zapojeno pět středních škol zřizovaných MSK, které vyučují obory vzdělání skupiny 23 Strojrenství a strojírenská výroba. Program je rozdělen do pěti modulů a cílovou skupinou jsou jak učitelé anglického jazyka, tak učitelé odborných předmětů. Důraz je kladen především na rozšíření všeobecné i odborné slovní zásoby a také na vzájemnou provázanost a spolupráci jednotlivých PP. Ve školním roce 2019/2020 se program rozšířil. Nově se zapojily další 4 střední školy. Celkem se programu účastní 6 středních škol vyučujících obory vzdělání skupiny 23 a 2 střední školy s obory vzdělání skupiny 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus. - MSK se ve školním roce 2018/2019 zaměřil také na podporu aktivní znalosti a využití anglického jazyka. Díky této podpoře 48 středních a vyšších odborných škol mohlo posílit výuku anglického jazyka zajištěním rodilých mluvčích, kteří na školách působil v rozsahu od 2 do 10 hodin týdně. Pilotáž probíhala ve 2. pololetí uvedeného školního roku a je realizována rovněž ve školním roce 2019/2020, rodilí mluvčí působí ve 49 školách.
Modernizace infrastruktury a vybavení škol pro jazykové vzdělávání	školy, MSK	běžná, příp. projektová činnost; rozpočty organizací, rozpočet MSK, IROP	projekty realizované v této oblasti krajem nebo školami	Plněno: - realizace projektu Podpora jazykového vzdělávání v SŠ MSK - cílem projektu byla modernizace a rozšíření možnosti výuky cizích jazyků na 9 středních školách Moravskoslezského kraje za účelem zvýšení kvality vzdělávání ve vazbě na budoucí uplatnění absolventů škol, a to jak v rámci dalšího studia na vysokých školách, tak i na regionálním trhu práce. Projekt řeší zastaralé nebo nedostatečně vybavení pro výuku cizích jazyků daných středních škol. Vedle pořízeného vybavení projekt rovněž řeší i nutné stavební úpravy pro zajištění bezbariérovosti. U zapojených středních škol došlo v průběhu realizace (rok 2018) k vybudování zcela nových učeben, ale zároveň i k modernizaci stávajících, v dnešní době již nevyhovujících, jazykových učeben, do nichž bylo pořízeno modernější vybavení včetně nabytí a ICT techniky, což přispěje k efektivnější a kvalitnější výuce cizích jazyků a ke zvýšení úrovně vzdělávacích kapacit daných středních škol. Projekt byl ukončen v prosinci 2018. Celkové náklady na projekt činily cca 19 mil. Kč. - v rámci IROP realizovaly ve sledovaném období 4 SŠ zřizované krajem projekty cílené na modernizaci infrastruktury a vybavení škol pro jazykové vzdělávání. Projekty v této oblasti byly realizovány také ve školách ostatních zřizovatelů, informace o těchto projektech však nemá KU MSK k dispozici.

Prioritní oblast 2: Zvyšování kvality vzdělávání s akcentem na připravenost absolventů pro trh práce a život v moderní společnosti

Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace	Vyhodnocení plnění opatření
Podpora využívání metody CLIL ve školách	školy, KVIC	běžná, příp. projektová činnost; rozpočty organizací, OP VVV	projekty orientované na rozvoj metody CLIL ve školách, nabídka vzdělávání pedagogických pracovníků	Plněno; - prostřednictvím projektů v jednotlivých školách, a to zejména prostřednictvím projektů zjednodušeného vykazování, tzv. šablon I. Na základě příslušných výzev realizovalo projekty cílené na využití metody CLIL ve výuce celkem 43 MŠ a ZŠ a 35 SŠ a VOŠ v MSK. - Téma CLIL je taktéž součástí programové nabídky KVIC v rámci DVPP (např. CLIL v praxi na 2. st. ZŠ; SOFT CLIL na 1. st. ZŠ - přirozená cesta), vzdělávání v uplynulém období nabízela i řada dalších subjektů jako např. Hello language centre s.r.o - Další formou rozšiřování metody CLIL byly i dotační tituly obcí zaměřené mimo jiné i na zavádění metody CLIL (např. statutární město Ostrava). - Ve sledovaném období bylo také možno používat výstupy projektu Progress, realizovaného KVIC (ukončení realizace v prosinci 2014) – „Angličtina napříč předměty“ (materiály k podpoře výuky metodou CLIL) - Zařazení výukové metody CLIL je rovněž součástí jazykového programu YES, I DOI Zapojené školy jsou podporovány nejen v DVPP a vzájemné výměně zkušeností, ale také v zavádění CLIL do běžné výuky a plánování dalšího rozvoje jazykové výuky na škole.
Realizace jazykových a výměnných pobytů žáků a pedagogických pracovníků v zahraničí	školy, MSK	běžná, příp. projektová činnost; rozpočty organizací, Erasmus+, OP VVV	realizované jazykové a výměnné pobyty žáků a pedagogických pracovníků v zahraničí	Plněno; - ve sledovaném období byl realizován mezinárodní projekt „Spolupráce v odborném vzdělávání pro Evropský trh práce“ (Cooperation in vocational training for European labour market) v rámci programu ERASMUS+, jehož cílem bylo vzájemné porozumění fungování rozdílných trhů práce v rámci EU, ale také výměna zkušeností v oblasti středního odborného vzdělávání. Partnerskými regiony MSK byly regiony Grand Est z Francie a Lublinské vojvodství z Polska. Z každého regionu byly vybrány 4 SOS ze 4 oblastí: zemědělství, doprava, chemický průmysl a gastronomie. Realizace projektu začala ve školním roce 2017/2018, ve kterém proběhly výměny pedagogů. V dalším roce poté proběhly sdělní výměny žáků těchto škol. Souběžně probíhaly i virtuální výměny oborových znalostí a zkušeností mezi jednotlivými školami, a to pomocí moderních komunikačních technologií. Projekt byl ukončen v srpnu 2019. - ve 3 výzvěch vyhlášených v předchozích letech v rámci vzdělávacího programu Evropské unie na období 2014–2020 Erasmus+ realizovalo 54 organizací zřizovaných Moravskoslezským krajem celkem 95 projektů zaměřených na podporu spolupráce a mobility osob. Školy realizovaly projekty zaměřené jak na mobilitu žáků, studentů nebo pedagogických pracovníků, tak projekty v rámci strategického partnerství v oblasti školního i odborného vzdělávání. - díky finanční podpoře MSK byly v červenci 2018 realizovány zahraniční výjezdy pro 31 pedagogických pracovníků (angličtinářů). Jednalo se o dvouleté kurzy anglického jazyka, které probíhaly ve Velké Británii. O letních prázdninách v roce 2019 proběhly další kurzy, tentokrát v Irsku a Maltské republice pro 43 pedagogů. Nové byly finančně podpořeny také kurzy pro 11 pedagogů vyučujících ruštinu. Ty proběhly v červenci 2019 ve spolupráci s Vologdou, partnerským městem Moravskoslezského kraje.

Prioritní oblast 2: Zvyšování kvality vzdělávání s akcentem na připravenost absolventů pro trh práce a život v moderní společnosti

2.3.3 Digitální gramotnost

Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace	Vyhodnocení plnění opatření
Modernizace infrastruktury a vybavení škol informačními a komunikačními technologiemi	školy, MSK	běžná, příp. projektová činnost; rozpočty organizací, rozpočet MSK, IROP	realizované projekty, počet PC a dotykových zařízení ve školách	Plněno; v období 2016–2019 podpořil MSK rozvoj oblasti ICT ve školách zřizovaných krajem finančními prostředky v objemu cca 36 mil. Kč. Z této částky celkem cca 21 mil. Kč, a to cca 7 mil. Kč ročně, kraj od r. 2017 vynakládal na pronájem licencí Microsoft pro ZŠ, SŠ a VOS, které zřizuje. Další část prostředků byla určena na modernizaci a obnovu výpočetní a prezentační techniky ve školách, příp. modernizaci ICT infrastruktury. Od roku 2016 MSK realizoval nebo aktuálně realizuje 11 investičních projektů v celkové hodnotě více než 217 mil. Kč spolufinancovaných z EU. Jeden z uvedených projektů se zaměřil zcela na oblast podpory rozvoje oblasti ICT, a to projekt „Podpora digitálního vzdělávání v SŠ MSK“ (IROP) – zapojeno 9 SŠ zřizovaných MSK, celkové náklady projektu přes 13 mil. Kč. Také jednotlivé školy MSK ve sledovaném období realizovaly investiční projekty spolufinancované z EU. Z toho 6 projektů zaměřených na rozvoj infrastruktury v oblasti ICT realizovaly školy zřizované MSK, dalších 16 investičních projektů realizovaly školy soukromých zřizovatelů. Tyto projekty mohly řešit nejen rozvoj oblasti ICT, ale mohly se soustředit také na další podporované oblasti (přírodovědné vzdělávání, odborné vzdělávání, jazyky, řešení bezbariérovosti a konektivity). Vybavenost škol PC ve školách poskytujících stupeň vzdělání v celém MSK se ve sledovaném období kvantitativně zvýšila z 36,5 tis. kusů na 38,4 tis. kusů (nárůst o necelých 8 %). Počet PC vzrostl ve školách všech zřizovatelů. Počet přenosných zařízení (notebooků, tabletů apod.) se zvýšil podstatně výrazněji, a to z 21,4 tis. kusů na 26,4 tis. kusů těchto zařízení (tj. o 23 %). K nárůstu počtu přenosných zařízení došlo ve školách všech zřizovatelů.
Zvyšování digitální gramotnosti žáků a učitelů	školy, KVIC, MSK	běžná, příp. projektová činnost; rozpočty organizací, rozpočet MSK, OP VVV	realizované projekty; vzdělávací akce, soutěže	Plněno; školy, mohly využít možnosti realizovat projekt v rámci projektů zjednodušeného vykazování z OP VVV, tzv. „šablon“, a to šablon I pro SŠ a VOS a dále také šablon II pro MS, ZŠ, ZUS a zájmové vzdělávání a šablon II pro SŠ, VOS a výchovná a ubytovací zařízení /domovy mládeže a internáty/. Mezi podporovanými aktivitami byly také aktivity rozvíjející ICT v organizacích – vzdělávání v oblasti ICT, příp. zapojení ICT technika do výuky. V rámci šablon I pro SŠ a VOS realizuje v MSK projekty zaměřené na aktivity z oblasti ICT 90 SŠ a VOS všech zřizovatelů. Výzvy pro předkládání projektů v rámci šablon II byly ukončeny v červnu a září 2019. Další možností bylo předložení projektů do výzvy, která byla zaměřena na zkvalitnění školní výuky v oblasti digitální gramotnosti a informatického myšlení, zajištění metodické i technické podpory pro využití digitálních technologií ve výuce prostřednictvím vzdělávání pedagogických pracovníků; propagaci inovativní metody výuky za pomoci digitálních technologií a šíření příkladů dobré praxe ve školách. Výzva byla určena pro děti MS, žáky ZŠ a SŠ a pedagogické pracovníky škol. Celkový objem podpory ze zdrojů EU činil 464 mil. Kč za celou ČR, z toho objem prostředků pro organizace se sídlem na území MSK 47 mil. Kč. Byly realizovány také tyto vzdělávací akce, soutěže a další aktivity na podporu zvyšování digitální gramotnosti: Organizací KVIC a školami byly realizovány soutěže zaměřené na oblast ICT určených pro žáky i pedagogy (např. TOPik, ORIGIN, Office). Pokračovala metodická a poradenská podpora v oblasti ICT (ICT konference a workshopy - 2x ročně) - koordinace a realizace KVIC. Probíhaly aktivity sítě Informačních center MSK (ICeMSK) - aktivity zaměřené na posílení ICT kompetencí pracovníků ve školství na území kraje, vzdělávání pedagogických pracovníků škol, sdílení příkladů dobré praxe, předávání zkušeností práce s novými technologiemi a jejich využití pro výuku atp. - koordinace KVIC. Podpora zapojení deseti prstovými hmatové metody do výuky (pilotní program v r. 2017/2018, určeno pro gymnázia zřizovaná MSK, finanční prostředky MSK). Projekt byl realizován rovněž ve školním roce 2018/2019. Do pilotního programu se zapojilo 14 organizací, do realizace projektu v r. 2018/2019 bylo zapojeno 15 organizací. Výuka v pilotním i navazujícím programu probíhala v rámci povinného předmětu Informatika a výpočetní technika nebo zájmového kroužku, docházka žáků do kroužků se v průběhu roku změnila. Do pilotního programu bylo zapojeno průměrně 290 žáků, v r. 2018/2019 průměrný počet zapojených žáků vzrostl na cca 330.

Prioritní oblast 2: Zvyšování kvality vzdělávání s akcentem na připravenost absolventů pro trh práce a život v moderní společnosti

2.3.4 Čtenářská gramotnost

Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace	Vyhodnocení plnění opatření
Realizace projektů rozvoje čtenářské gramotnosti a vzdělávání pedagogů v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti dětí a žáků	školy, KVIC	běžná, příp. projektová činnost; rozpočty organizací, OP VVV	realizované projekty, nabídka vzdělávání pedagogů	Plněno; opatření je naplňováno především v rámci projektové činnosti, ale také v rámci běžné činnosti KVIC. Školy toto opatření realizují prostřednictvím projektů zjednodušeného vykazování, podle svých potřeb. Podpora čtenářské gramotnosti je jedním z témat KAP. Ve sledovaném období proběhla dvě tematická setkání k problematice čtenářské gramotnosti pro zástupce a ředitele škol. Dále je opatření systematicky realizováno v rámci projektu z výzvy PO3 Implementace KAP I, ve kterém je povinné volitelnou aktivitou podpora čtenářské a matematické gramotnosti žáků 2. stupně základních škol se slabšími výsledky, kteří se nepřipravují k přijímacím řízením na střední školy a žáků středních škol v oborech středního vzdělání a středního vzdělání s vyučným listem. Aktivita je v projektu s názvem Odborné, kariérové a polytechnické vzdělávání v MSK realizována partnerem KVIC a také aktivitami ve 13 zapojených středních školách. Cílem aktivity je zvýšení kvality všeobecné složky vzdělání (čtenářské a matematické gramotnosti) prostřednictvím podpory pedagogických pracovníků, síťování škol a vytvoření zájemů pro výměnu zkušeností ve výuce, spolupráci učitelů napříč předměty a promyšlenými formami profesního rozvoje pedagogů (mentoring, lesson study, orientace na hloubkové učení). Nabídku vzdělávání v oblasti čtenářské gramotnosti zajišťoval KVIC také v rámci své běžné činnosti.

2.4 Podpora kvality vzdělávání prostřednictvím monitorování výsledků vzdělávání

Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace	Vyhodnocení plnění opatření
Realizace rozvojového programu MSK KVALITA (za předpokladu, že nebude realizováno testování obdobného charakteru v rámci ČR); zapojení škol a využívání získaných výsledků ke zvyšování kvality vzdělávání ve školách, při sebehodnocení škol	MSK, školy	běžná činnost; rozpočty příspěvkových organizací	rozvojový program MSK KVALITA; analýza výstupů RP KVALITA; výstupy z VZ škol	Plněno; v rámci RP KVALITA jsou testování žáci 1. a 3. ročníků oborů vzdělání poskytujících střední vzdělání s maturitní zkouškou ve školách zřizovaných v rámci Moravskoslezským krajem. Výsledky testování jsou pravidelně prezentovány na semináři realizovaném po ukončení testování. Realizace testování je průběžně monitorována. Souhrnné výsledky jsou pravidelně vyhodnocovány a prezentovány ředitelům škol na každoročních poradách. Do testování se zapojují téměř všechny střední školy zřizované krajem, kterých se testování týká (přibližně 80 škol). Školy pak své výsledky každoročně prezentují ve svých výročních zprávách.
Využívání výsledků z mezinárodních i národních šetření ke zvyšování kvality vzdělávání ve školách, k přípravě opatření v rámci krajských strategií ve vzdělávání; zapojení škol do významných národních i regionálních šetření	MSK, školy	běžná činnost; rozpočty příspěvkových organizací	aplikace výstupů výsledků šetření; zapojení škol do významných mezinárodních, národních i regionálních šetření	Plněno; školy se zapojují do mezinárodních i národních šetření týkajících se měření kvality vzdělávání ve školách, ve sledovaném období proběhla mezinárodní šetření např. TIMSS 2019, PISA 2018, PIRLS 2016, zjišťování ČSÍ. Výstupy z těchto šetření jsou využívány při strategickém plánování a přípravě projektů. Např. výsledky šetření PIRLS 2016 ukázaly, že žáci 4. tříd ZS v MSK dosáhli spolu se žáky Karlovarského a Ústeckého kraje nejnižšího průměrného skóre v čtenářské gramotnosti. Dále pak např. z tematické zprávy ČSÍ 2018/2019 k rozvoji jazykové gramotnosti na ZS a SS ve školním roce 2018/2019 vyplynulo, že žáci 4. ročníků ZŠ dosáhli v testu jazykové gramotnosti vysoké průměrné úspěšnosti (92 %). Výsledky žáků na 2. stupni ZS a SS jsou pak obvykle nižší a jsou ovlivněny celou řadou faktorů (nižší využívání didaktické techniky, organizací hodiny, atmosférou vyučovací hodiny apod.).

Prioritní oblast 2: Zvyšování kvality vzdělávání s akcentem na připravenost absolventů pro trh práce a život v moderní společnosti

Prioritní oblast 3: Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace	Vyhodnocení plnění opatření
Formování nabídky vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení v závislosti na struktuře poptávky a zajištění dostupnosti DVPP profesí učitele (včetně jazykového vzdělávání, ICT, moderních vzdělávacích metod, klíčových kompetencí, podpory začínajících učitelů apod.)	KVIC, školy, MSK	běžná činnost, projektová činnost; rozpočty organizací, OP VVV	akreditované vzdělávací programy pro pedagogické pracovníky, počet vzdělávacích akcí, počet účastníků	Plněno; Hlavním poskytovatelem DVPP v MSK je KVIC, který v rámci běžné a projektové činnosti ve sledovaném období (2016-2019) zrealizoval 2 546 aktivit pro 36 539 účastníků. Aktivity byly zaměřeny na Rovnost příležitostí ve vzdělávání (zahrnuje oblasti vzdělávání žáků se SVP, nadaných, prevence rizikových jevů) – bylo zrealizováno 605 vzdělávacích akcí pro 10 327 účastníků; Klíčové kompetence učitele (zahrnuje oblasti - klíčové dovednosti učitele a jejich aplikace ve výuce, výchova k občanství a demokracii, výchova k profesní orientaci, osobnosti a sociální výchova apod.) – bylo realizováno 479 vzdělávacích akcí pro 6 654 účastníků; Efektivní řízení škol (zahrnuje oblasti evaluace školy, nová legislativa, management školy, strategie řízení) – bylo realizováno 350 vzdělávacích akcí pro 5 500 účastníků; Jazykovou komunikaci (zahrnuje metodické semináře k výuce jazyků, jazykové vzdělávání PP) – bylo realizováno 19 vzdělávacích akcí pro 1 326 účastníků; Udržitelný rozvoj (zahrnuje oblasti výchova ke zdravému životnímu stylu a k udržitelnému rozvoji, environmentální výchova) – bylo realizováno 95 vzdělávacích akcí pro 1 255 účastníků; Technickou komunikaci (zahrnuje oblasti digitální gramotnosti učitelů a zvyšování kvality výuky využíváním ICT) – bylo realizováno 320 vzdělávacích akcí pro 3 469 účastníků; Zkvalitňování a modernizaci výuky (zahrnuje oblasti rozvoj čtenářské, informační, přírodovědné, matematické, finanční gramotnosti, moderní vyučovací metody, reflexe výuky, sdílení zkušeností apod.) – bylo realizováno 452 vzdělávacích akcí pro 6 219 účastníků a Oborové činnosti (zahrnuje oblasti aplikace nových poznatků jednotlivých předmětů, praktické činnosti a metodické semináře) – bylo realizováno 126 vzdělávacích akcí pro 1 789 účastníků. Kromě KVICu působilo v MSK ve sledovaném období kolem 150 poskytovatelů DVPP se sídlem v MSK, kteří nabídli přes 4 000 vzdělávacích akcí DVPP s platnou akreditací. Školy využívaly aktivity DVPP v rámci vlastní projektové činnosti, zejména prostřednictvím projektů zjednodušeného vykazování – tzv. šablon, o které si zažádala většina základních a středních škol zřizovaných krajem. MS a ZŠ si mohly v rámci výzvy Šablony pro MS a ZŠ podat žádost zejména v oblasti podpory osobnostně sociálního a profesního rozvoje pedagogů, vzájemného setkávání a sdílení zkušeností pedagogů. Témata profesního rozvoje pedagogů byla zaměřena na oblasti čtenářské a matematické pregramotnosti a gramotnosti, inkluze, na cizí jazyky a mentoring. Tuto možnost využilo celkem 434 MS a ZŠ z MSK, SS a VOS si mohly v rámci výzvy Šablony pro SS a VOS i podat žádost zejména v oblasti osobnostně sociálního a profesního rozvoje pedagogů, vzájemného setkávání a sdílení zkušeností pedagogů, staží, nových metod výuky apod. Témata profesního rozvoje pedagogů SS a VOS byla zaměřena na oblasti čtenářské a matematické gramotnosti, inkluze, na cizí jazyky, mentoring, výchovu k podnikavosti, kariérové poradenství, projektovou výuku, polytechnické vzdělávání a ICT. Tuto možnost využilo celkem 106 SS a VOS z MSK. Na základě vzniklé potřeby byly pro PP zařazeny také další vzdělávací aktivity, na kterých se podílel MSK. Ve školním roce 2017/2018 Moravskoslezský kraj finančně podpořil realizaci projektu „Etická výchova zlepšuje sociální klima škol v MSK“, jehož realizátorem byla společnost Etická výchova, o.p.s. V celkem 15 kurzech a seminářích v rozsahu 4-40 výukových hodin, které byly určeny pedagogickým pracovníkům z MS, ZŠ a SŠ, bylo ve sledovaném období proškolen 379 osob z 28 škol z MSK. Projekt pokračoval také ve školním roce 2018/2019 - bylo realizováno celkem 34 kurzů v rozsahu 4 až 40 výukových hodin pro 759 osob z 52 škol z MSK. Pro pedagogy vzdělávající žáky v anglickém jazyce zajistil Moravskoslezský kraj finanční podporu na dvouletý jazykový kurz v zahraničí. Aktivita je zajišťována prostřednictvím KVIC. Kurzy probíhaly v období letních prázdnin a v roce 2018 se jich zúčastnilo 31 pedagogů ze středních škol zřizovaných krajem, v roce 2019 to bylo 43 pedagogických pracovníků. Ve školním roce 2018/2019 byla zahájena pilotáž jazykového programu YES, I DO!, do které bylo zapojeno 5 středních škol zřizovaných MSK, které vyučují obory vzdělání skupiny 23 Strojírenství a strojírenská výroba. Cílovou skupinou jsou jak učitelé anglického jazyka, tak učitelé odborných předmětů. Ve školním roce 2019/2020 se tento program rozšířil. Nově se zapojily další 4 střední školy. Celkem se program účastní 8 středních škol vyučujících obory vzdělání skupiny 23 a 66.

Prioritní oblast 3: Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace	Vyhodnocení plnění opatření
Podpora efektivních forem vzájemné spolupráce a sdílení zkušeností mezi školami, pedagogy a zaměstnavateli v oblasti odborného vzdělávání (včetně ROC apod.)	KVIC, školy, MSK	běžná činnost, projektová činnost; rozpočty organizací, OP VVV	realizované projekty; vzdělávací akce; realizované stáže a exkurze; regionální oborová centra dalšího vzdělávání PP – jejich počet, činnosti	Plněno; - v rámci udržitelnosti krajského projektu TIME (Tréninkové, inovační, metodické a edukační týmy škol poskytujících střední odborné vzdělání), jehož cílem bylo zlepšit odborné a profesní kompetence PP středních odborných škol MSK v oblasti elektrotechniky, strojírenství, gastronomie a automobilního zaměření. Zapojené partnerské školy aktivně nabývaly vzdělávací programy vytvořené během realizace projektu. Opakovaně se dále realizovat vzdělávací aktivity pro pedagogy v oblasti gastronomie. - v rámci projektu OKAP (zahájení realizace 7/2018) byla zahájena realizace aktivity Metodická podpora pedagogů v oblasti odborného a dalšího vzdělávání – byla vytvořena platforma pro sdílení zkušeností PP škol zaměřených na elektrotechniku a strojírenství. Dále byly v rámci projektu uspořádány aktivity na podporu kolegiální podpory PP. - v rámci běžné činnosti byla zahájena jednání k vytvoření regionálních oborových center a rovněž byla stanovena kritéria pro školy, které by se mohly stát ROC.
Nabídka vzdělávání v oblasti zvyšování odborných, metodických a poradenských dovedností mentorů, lektorů a metodiků v rámci DVPP	KVIC, školy	běžná činnost, projektová činnost; rozpočty organizací, OP VVV	realizované projekty, vzdělávací akce, počet účastníků	Plněno; v rámci běžné a projektové činnosti KVICu – projekt CESTA - realizován od 1/2017, který je zaměřen na pedagogy MŠ a ZŠ, kteří by se měli naučit přijímat a poskytovat efektivní kolegiální podporu svým kolegům ve škole formou interního mentoringu a stát se lektorem DVPP pro sdílení svých dovedností a zkušeností. Ve sledovaném období bylo uskutečněno 51 typů vzdělávacích aktivit pro 2 713 účastníků z mateřských a základních škol v MSK. Pro učitele a vedoucí pracovníky SS jsou realizovány aktivity v rámci krajského projektu OKAP – realizován od 7/2018, např. vzdělávací akce Mentorem ve škole; Vedoucí pracovník mentorem. Ve sledovaném období bylo prozatím proškoleno 37 PP středních škol.
Nabídka vzdělávání v oblasti systematické podpory managementu škol a školských zařízení jako klíčových osob pro rozvoj školy	KVIC, školy, MSK	běžná činnost, projektová činnost; rozpočty organizací, OP VVV	realizované projekty, realizované vzdělávací akce pro management škol, počet účastníků	Plněno; v rámci běžné a projektové činnosti KVIC bylo zrealizováno ve sledovaném období 350 vzdělávacích aktivit v oblasti efektivního řízení škol pro 5 500 účastníků. V rámci udržitelnosti projektu KVICu – Efektivní management škol (EMA) probíhaly kurzy DVPP k podpoře rozvoje manažerských kompetencí a školského managementu a také metodická podpora. Metodická podpora managementu škol byla realizována prostřednictvím tematických setkání a vzdělávacích akcí, které byly součástí aktivit projektu KAP. Dále byla zahájena realizace krajského projektu OKAP, ve kterém jsou realizovány aktivity na podporu pedagogického vedení středních odborných škol v oblastech profesního a osobnostního rozvoje, efektivní komunikace, facilitace a manažerského řízení. KVIC rovněž poskytoval metodickou podporu vedoucím zaměstnancům škol a školských zařízení, ve sledovaném období (2016-2018) realizoval celkem 119 metodických poraden pro 2 382 účastníků z MS, ZS a SS. Podpora spočívala především v organizování metodických poraden pro stávající ředitele škol a ostatní vedoucí zaměstnance a také pro začínající ředitele, v individuálních osobních konzultacích, v metodické pomoci písemnou či telefonickou formou, zveřejňováním a průběžnou aktualizací právních norem na webu www.kvic.cz a příspěvky v Informátorech KVIC z oblasti řízení.
Zajištění nabídky vzdělávání pro nepedagogické pracovníky škol a školských zařízení	KVIC, školy, ostatní poskytovatelé	běžná činnost, projektová činnost; rozpočty organizací	realizované projekty, realizované vzdělávací akce	Plněno; od školního roku 2016/2017 kraj inicioval a KVIC zrealizoval vzdělávání pracovníků školních jídelen/výdejek. Celkem ve sledovaném období (2016-2019) proběhlo 33 kurzů pro 403 účastníků, zpravdila pro vedoucí jídelen/výdejek nebo hlavní kuchařky.

Prioritní oblast 3: Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Prioritní oblast 4: Další vzdělávání v rámci celoživotního učení

Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace	Vyhodnocení plnění opatření
Využívání kapacit škol k dalšímu vzdělávání (centra celoživotního učení a dalšího profesního vzdělávání); zajištění dostupnosti dalšího vzdělávání	školy	běžná, příp. projektová činnost; rozpočty organizací, OP VVV, OP Zaměstnanost	školy realizující další vzdělávání	Plněno; v MSK nabízí další vzdělávání především odborné školy, které v rámci své doplňkové činnosti realizují rekvalifikační, odborné a vzdělávací kurzy, svářecské kurzy včetně přezkoušení. Nabídka dalšího vzdělávání 40 odborných škol je zveřejněna na webových stránkách kraje: https://www.msk.cz/cz/skolstvi/dalsi-vzdelavani-a-profesni-kvalifikace-v-moravskoslezskem-kraji-40536/ . Plněno částečně rovněž všeobecně zaměřenými školami, které poskytují vesměs vzdělávání občanské a zájmové; v nabídce mají např. kurzy z oblasti měkkých kompetencí, jazykové vzdělávání či ICT. Nabídka dalšího vzdělávání ve středních školách v MSK je dostupná na webových stránkách Moravskoslezského kraje: https://www.msk.cz/cz/skolstvi/dalsi-vzdelavani-a-profesni-kvalifikace-v-moravskoslezskem-kraji-40536/ . Kromě středních škol se do oblasti dalšího vzdělávání také zapojuje organizace KVIC Nový Jičín, jejíž kurzy např. jazykové, kurzy keramiky, ICT dovedností jsou primárně určeny pedagogickým pracovníkům, ale účastní se jich v menší míře také veřejnost.
Využívání systému uznávání výsledků dalšího vzdělávání (implementace systému uznávání do praxe)	školy	běžná, příp. projektová činnost; rozpočty organizací, OP VVV, OP Zaměstnanost	školy poskytující ověrování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání (autorizované osoby)	Plněno; systém uznávání výsledků dalšího vzdělávání, jehož implementaci do praxe upravuje zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, mohou využívat pouze školy, které jsou autorizovanými osobami. Tento systém umožňuje zájemcům absolvovat kurz ve škole, podstoupit zkoušku a získat tak ověření o získání příslušné profesní kvalifikace, kterým se mohou prokázat na trhu práce. Systém také umožňuje uchazeči, který již ovládá všechny odborné způsobilosti popsané v kvalifikačním a hodnotícím standardu, absolvovat ověřovací zkoušku. Systém uznávání předchozího učení je založený na Národní soustavě kvalifikací, kterou spravuje NÚV. Na internetových stránkách NSK: http://www.narodnikvalifikace.cz/ jsou průběžně aktualizovány údaje o schválených standardech profesních kvalifikací v CR včetně přehledu autorizovaných osob a zaměstnavatelů. V MSK je celkem 30 škol, které jsou autorizovanými osobami a jsou zahrnuty v seznamu uvedeném na webové stránce kraje: https://www.msk.cz/cz/skolstvi/dalsi-vzdelavani-a-profesni-kvalifikace-v-moravskoslezskem-kraji-40536/ . Mezi autorizované osoby z tohoto seznamu patří například v oboru Zemědělství a lesnictví - SŠ zemědělství a služeb, Město Albrechtice, příspěvková organizace, která nabízí profesní kvalifikace např. Ovočář, Florista, Zelinář aj. Tato škola je také autorizovanou osobou v oboru Strojrenství a strojírenská výroba a zájemcům je k dispozici např. profesní kvalifikace Montér ocelových konstrukcí. V rámci oboru nabízí profesní kvalifikace SŠ technických oborů, Havířov-Sumbark, Lidická 1a/600, příspěvková organizace. Profesní kvalifikace z oborů Potravinářství a potravinářská chemie, Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů a Gastronomiie, hotelnictví a turismus nabízí SŠ techniky a služeb, Karviná-Nové Město, příspěvková organizace.
Propagace a informační podpora dalšího vzdělávání a systému uznávání založeného na Národní soustavě kvalifikací (o možnostech občanů získat osvědčení o uznání profesní kvalifikace)	školy, MSK	běžná, příp. projektová činnost; rozpočty organizací, OP VVV, OP Zaměstnanost	informace o možnostech vzdělávání a získání osvědčení o uznání profesní kvalifikace (např. webové stránky škol a MSK); marketingové aktivity k podpoře dalšího vzdělávání	Plněno částečně; nadále přetrvává nedostatečná informovanost široké veřejnosti o dalších vzdělávání ve školách, o možnostech a výhodách dalšího profesního vzdělávání a možnosti občanů získat osvědčení o uznání profesní kvalifikace. Současné marketingové aktivity škol, které realizují DV nebo profesní kvalifikace, jsou více orientovány na počáteční vzdělávání, nicméně informace o možnostech dalšího vzdělávání prezentují organizace individuálně na svých webových stránkách a také v rámci dnů otevřených dveří, které pořádají. Výčet škol poskytující další vzdělávání v MSK, který je systematicky aktualizován, je souhrnně uveden na webové stránce kraje: https://www.msk.cz/cz/skolstvi/dalsi-vzdelavani-a-profesni-kvalifikace-v-moravskoslezskem-kraji-40536/ . Na této stránce je pro veřejnost rovněž uvedena vybraná legislativa týkající se dalšího vzdělávání a další potřebné odkazy. Informace o dalších vzdělávání na národní a regionální úrovni také poskytuje webová stránka: http://www.dvmonitor.cz/ .

Prioritní oblast 4: Další vzdělávání v rámci celoživotního učení

Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace	Vyhodnocení plnění opatření
Rozvoj a posílení spolupráce mezi školami a sociálními partnery v oblasti dalšího vzdělávání a implementace zákona o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, např. se zaměstnavateli, úřady práce, FDV, AIVD	školy	běžná, příp. projektová činnost; rozpočty organizací, OP VVV, OP Zaměstnanost	školy spolupracující se sociálními partnery	Plněno; v rámci činnosti škol. Spolupráce mezi školami a sociálními partnery je velmi důležitá pro rozvoj dalšího vzdělávání a implementaci zákona o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání. Mezi sociální partnery škol řadíme zřizovatele škol, místní samosprávy, UP, zaměstnavatele a komerční vzdělávací instituce. Profesionální asociace je v MSK zastupována Asociací institucí vzdělávacích dospělých (AIVD), která sdružuje instituce zabývající se vzděláváním dospělých a která také poskytuje platformu pro rozvoj vzdělávání dospělých a jeho popularizaci. Členem této asociace v MSK je např. SOS Frydek-Místek, příspěvková organizace. V souvislosti se současnou nízkou nezaměstnaností a nedostatkem mnoha profesí na trhu vzniká potřeba rekvalifikace a vzdělávání. Dochází k participaci významnějších zaměstnavatelů na dalším vzdělávání, např. vznik sektorových dohod, podpora škol v oblasti jejich vybavení či spolupráce na lektorském zajištění kurzů. V oblasti zpracovatelské- ho průmyslu je příkladem spolupráce v této oblasti Regionální sektorová dohoda. Významným představitелеm spolupráce je UP, který se podílí na realizaci rekvalifikačních kurzů ve školách. Kurzy jsou zpravidla zaměřeny na obor vzdělání, který mají školy zapsané v rejstříku škol a školských zařízení – kvalifikace pro novou profesi (např. tesař, zámečnick, zedník, ošetřovatelka apod.), nebo se může jednat o rekvalifikace zaměřené na část oboru (např. svářecký průkaz pro uchazeče kvalifikované v kovoprofesích, odborná způsobilost podle vyhlášky č. 50/1978 Sb. pro uchazeče kvalifikované v elektroprofesích apod.). V jednotlivých okresech nabízí UP ročně v průměru 800 rekvalifikačních kurzů.
Zajištění propojenosti dalšího vzdělávání a počátečního profesního a úplných kvalifikací	školy	běžná, příp. projektová činnost; rozpočty organizací, OP VVV, OP Zaměstnanost	školy nabízející další vzdělávání a získání profesních a úplných kvalifikací	Plněno; v rámci činnosti škol. Školy mají důležitou roli při zajišťování vazby mezi počátečním a dalším vzděláváním. Školy poskytující počáteční vzdělávání mají jako jediné kompetenci uznávat úplné profesní kvalifikace spojené se získáním stupně vzdělání. Školy také umožňují formalizovat znalosti a dovednosti jedince, které získal formou neformálního nebo informálního učení. Tyto školy, autorizované osoby, nabízejí zájemcům příslušné kurzy a umožňují jim tak získat profesní nebo úplnou profesní kvalifikaci bez nezbytného absolvování celého vzdělávacího programu školy. Nabídka profesních kvalifikací ve 24 organizacích v MSK je veřejnosti k dispozici na webové stránce kraje: https://www.msk.cz/cz/skolstvi/dalsi-vzdelavani-a-profesni-kvalifikace-v-moravskoslezskem-kraji-40536/. Přehled kvalifikací celostátně uznávaných v České republice uvádí webová stránka: http://www.narodnikvalifikace.cz/. I přes dostupné informace na webových stránkách přetrvává na straně veřejnosti nevědomost o možnostech a výhodách dalšího profesního vzdělávání.
Zajištění vzdělávání pedagogických pracovníků v kompetenčních lektorskou činností v dalším vzdělávání (např. profesní kvalifikace lektor dalšího vzdělávání)	MSK, KVIC, školy	běžná, příp. projektová činnost; rozpočet MSK, rozpočty organizací, OP VVV, OP Zaměstnanost	počet pedagogických pracovníků absolvujících vzdělávání	Plněno; kompetence potřebné pro lektorskou činnost v dalším vzdělávání zahrnuje vedle odborných kompetencí pedagogických pracovníků také dovednosti a znalosti z oblasti andragogiky, metody vzdělávání a didaktických pomůcek vzdělávání dospělých. Lektorská činnost je zajišťována v rámci běžné činnosti škol. Soukromé vzdělávací instituce, které jsou autorizovány osobami, nabízejí zájemcům vzdělávací program, po jehož absolvování mají možnost složit zkoušku z profesní kvalifikace dle zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, a tak se podle Národní soustavy kvalifikací mohou stát držiteli certifikace Lektor dalšího vzdělávání. V rámci projektu OKAP za účelem zvýšení kompetencí pedagogických pracovníků pro vzdělávání dospělých osob připravila organizace KVIC Nový Jičín pro skupinu 20 pedagogických pracovníků ze 13 zapojených středních škol, ale i pro pedagogické pracovníky z jiných škol v MSK vzdělávací program Lektorské dovednosti pro učitele, který povede k vykonání zkoušky profesní kvalifikace lektorů.
Finanční motivace ředitelů příspěvkových organizací v případě zajišťování dalšího vzdělávání	MSK	běžná činnost; rozpočet MSK	školy realizující další vzdělávání	Plněno; ředitelé krajských příspěvkových organizací jsou motivováni k zajišťování dalšího vzdělávání v rámci celoživotního učení poskytováním osobního příplatku na základě dlouhodobého dosahování velmi dobrých pracovních výsledků v této oblasti. Mezi doplňkové činnosti školy patří pořádání odborných kurzů, školení a jiných vzdělávacích akcí včetně zprostředkování; provádění rekvalifikačních kurzů, vzdělávacích kurzů a odborného školení včetně zprostředkování či svářečských kurzů včetně přezkoušení.

Prioritní oblast 4: Další vzdělávání v rámci celoživotního učení

Prioritní oblast 5: Vzdelávání pro udržitelný rozvoj

Opatření	Gesce	Způsob realizace a finanční zabezpečení	Kritérium realizace	Vyhodnocení plnění opatření
Podpora školních projektů zaměřených na EWO a VUR, podpora rozvoje dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti EWO a VUR	MSK, školy	běžná činnost, projektová činnost; rozpočty organizací, OP VVV	realizace žákovských konferencí, žákovských konferencí, „Setkání koordinátorů ekologické výchovy“, „Letní škola koordinátorů ekologické výchovy“, speciální studium pro koordinátory ekologické výchovy, realizace seminářů, školení a workshopů, počty proškolených pedagogů	Plněno; každoročně jsou realizovány žákovské badatelské konference pro žáky základních škol (pořádá Střední průmyslová škola chemická akademika Heyrovského, Ostrava, p. o., účast cca 40 osob) a žáky středních škol (pořádá Gymnázium, Karviná, p. o., účast cca 50 osob) – u obou proběhly v r. 2019 již 11. ročníky a dále seminář „Badatelská činnost žáků mateřských, základních, středních a vysokých škol“ (pořádá Albrechtova střední škola, Český Tešín, p. o., účast cca 50 osob). Akce jsou finančně podporovány z rozpočtu MSK. V roce 2019 proběhl jubilejní 10. ročník setkání koordinátorů environmentální výchovy Moravskoslezského kraje (pořádá Klub ekologické výchovy, z. s. ve spolupráci s MSK a Albrechtovou střední školou, Český Tešín, p. o., účast cca 80 osob). Klub ekologické výchovy rovněž zajišťuje systematické vzdělávání školních koordinátorů EWO v našem kraji; od roku 2017 přibyla v MSK další cca 50 školních koordinátorů EWO, kteří absolvovali specializačním studium (viz dále Centrum managementu pro UR). Specializační studium koordinátorů EWO je spolufinancováno z rozpočtu MSK. Dále v MSK probíhají tyto akce: celokrajská konference EWO (putovní akce – střední školy zřizované MSK), Dny mládeže a Dny Země (pořádá Masarykova střední škola zemědělská a Vyšší odborná škola, Opava, p. o.), Eko Energie – Chytrý region (soutěž pro školy pořádaná Střední školou teleinformatiky, Ostrava, p. o.), projekt EMISE (Slezské gymnázium, Opava, p. o.), MESS a ENVOFILM (Mezinárodní ekologické studentské sympóziium a soutěžní přehlídka žákovských filmů pořádané Albrechtovou střední školou, Český Tešín, p. o.). Projekty škol a školských zařízení, které nejsou zřizovány krajem, v oblasti EWO jsou podporovány v dotačním programu Podpora vzdělávání a poradenství v oblasti životního prostředí, v dotačním titulu č. 2: Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve školách, který je realizován od r. 2017 a navazuje na zaniklý dotační program: Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. V roce 2018 byly podpořeny projekty v celkové výši 749 200 Kč, v r. 2019 ve výši 1 336 400 Kč. KV/C ve sledovaném období realizoval v této oblasti 95 aktivit pro 1 255 účastníků – pedagogů a pedagogických pracovníků.
Rozvoj sítě škol – center EWO a VUR	školy	rozpočty organizací, OP VVV	počet center EWO a VUR, síť spolupráce škol s partnery	Plněno; v MSK aktivně působí jedno centrum EWO A VUR, které vzniklo v roce 2018, s názvem „Centrum managementu pro udržitelný rozvoj“ při Obchodní akademii a Vyšší odborné škole sociální, Ostrava-Mariánské Hory, p. o., které si klade za cíl vytvoření funkční sítě středního managementu ekologické a environmentální výchovy a vzdělávání pro udržitelný rozvoj v našem kraji. Činnost centra je zaměřena na speciální studium koordinátorů EWO, jejich další vzdělávání, vzdělávání managementu škol a zvyšování informovanosti ředitelů škol v oblasti EWO. Centrum bylo v letech 2018 a 2019 finančně podpořeno z prostředků MSK.
Podpora EWO a VUR; implementace VUR v aktivitách a programech MSK; propojování školního a mimoškolního vzdělávání	MSK	běžná činnost, projektová činnost; rozpočet MSK, OP VVV, Erasmus+	dotační program, realizace celokrajské konference, soutěž „Ekologická škola v MSK“, projekt mezinárodní spolupráce	Plněno částečně; od r. 2017 realizace dotačního programu Podpora vzdělávání a poradenství v oblasti životního prostředí. Celokrajská konference EWO je realizována každoročně. Soutěž Ekologická škola v Moravskoslezském kraji je také realizována každoročně, přičemž jsou vyhodnocovány aktivity škol v oblasti EWO a VUR v uplynulém školním roce. Ve sledovaném období se v této oblasti nepodařilo realizovat žádný projekt mezinárodní spolupráce.

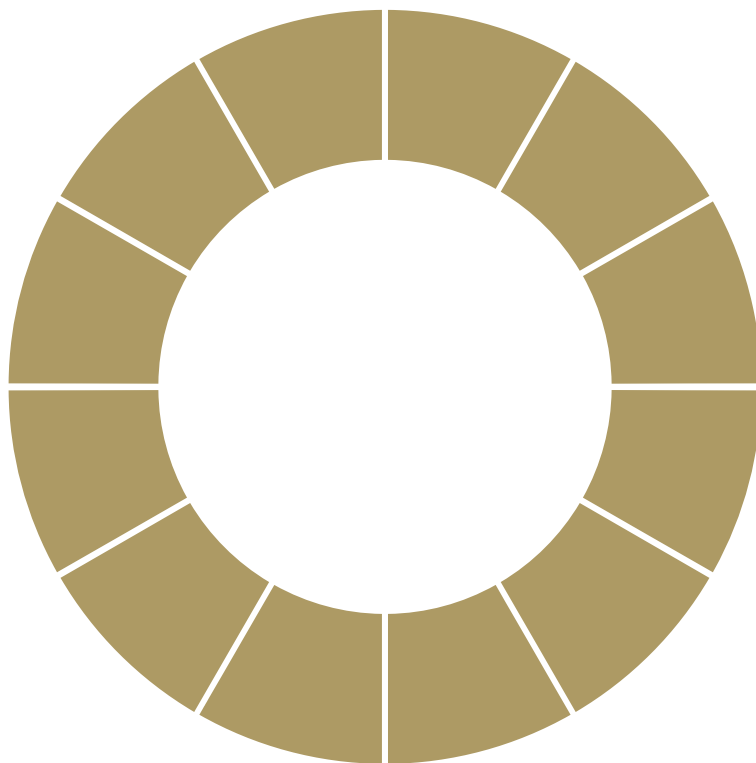
Prioritní oblast 5: Vzdělávání pro udržitelný rozvoj

Seznam zkratek

Abs	absolventi
AIVD	Asociace institucí vzdělávání dospělých ČR, o. s.
AJ	anglický jazyk
a.s.	akciová společnost
C	obory Praktická škola jednoletá, Praktická škola dvouletá
CERMAT	Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání
CLIL	Content and language integrated learning – integrovaná výuka předmětu a cizího jazyka
CNC	Computer Numeric Control – číslicové řízení počítačem
CVVPT	Centrum pro výzkum vzdělávání v přírodovědných oborech a talentmanagement
ČJ	český jazyk
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ČŠI	Česká školní inspekce
ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální
DFV	denní forma vzdělávání
DP	dotační program
DOV	Dolní oblast Vítkovic
DV	další vzdělávání
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
DZ ČR	dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR
DZ MSK	dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy MSK
ET 2020	Education and training 2020
EVVO	environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
EU	Evropská unie
FDV	Fond dalšího vzdělávání
HW	Hardware
ICT	informační a komunikační technologie
IPS při ÚP ČR	Informační a poradenské středisko pro volbu a změnu povolání při Úřadu práce České republiky
IROP	Integrovaný regionální operační program
ITI	Integrovaná teritoriální investice ostravské aglomerace
JZZ	jednotná závěrečná zkouška
K	obor Gymnázium
KAP	Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Moravskoslezského kraje
KÚ MSK	Krajský úřad Moravskoslezského kraje
KVIC	Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum, Nový Jičín, příspěvková organizace
KZÚV	krajské zařízení ústavní výchovy
M	matematika
MAP	místní akční plány rozvoje vzdělávání
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSIC	Moravskoslezské inovační centrum Ostrava, a.s.
MSK	Moravskoslezský kraj

MS Pakt	Moravskoslezský pakt zaměstnanosti, z.s.
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MÚZA	Sdružení základních uměleckých škol Moravskoslezského kraje
MV ČR	Ministerstvo vnitra České republiky
MZ	maturitní zkouška
NIDV	Národní institut dalšího vzdělávání
NIV	neinvestiční výdaje
NNO	nestátní nezisková organizace
NPI ČR	Národní pedagogický institut České republiky (zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, ostatní příspěvková organizace přímo řízená MŠMT) vznikl k 1. 1. 2020 sloučením Národního ústavu pro vzdělávání a Národního institutu pro další vzdělávání
NS	nástavbové studium
NSK	Národní soustava kvalifikací
NÚV	Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků
OKAP	projekt Odborné, kariérové a polytechnické vzdělávání v Moravskoslezském kraji
OŠMS	Odbor školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Moravskoslezského kraje
OP	operační program
OP JAK	Operační program Jan Amos Komenský
o.p.s.	obecně prospěšná společnost
OP VVV	Operační program výzkum, vývoj a vzdělávání
OP ŽP	Operační program životní prostředí
ORP/MAS	obce s rozšířenou působností/ místní akční skupiny
OSPOD	Orgán sociálně-právní ochrany dětí
OU	Ostravská univerzita
PIRLS	The Progress in International Reading Literacy Study - Mezinárodní šetření zaměřené na testování čtenářské gramotnosti žáků 4. ročníku základních škol
PISA	The Program for International Student Assessment – Program pro mezinárodní hodnocení žáků
PP	pedagogický pracovník
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
p. o.	příspěvková organizace
RgŠ	regionální školství
RP	rozvojový program
RVP	rámcový vzdělávací program
SPC	speciálně pedagogické centrum
SŠ	střední škola
Strategie 2020	Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020
SVP	speciální vzdělávací potřeby
SW	Software
SWOT analýza	S = Strengths (Silné stránky), W = Weaknesses (Slabé stránky), O = Opportunities (Příležitosti), T = Threats (Hrozby) - zkratka pro vnitřní silné a slabé stránky a příležitosti a hrozby z vnějšího prostředí
ŠPP	školní poradenské pracoviště
ŠPZ	školské poradenské zařízení

ŠVP	školní vzdělávací program
TIMSS	The Trends in International Mathematics and Science Study - Mezinárodní šetření zjišťující úroveň znalostí a dovedností žáků základních škol v matematice a v přírodovědných předmětech
TJ/SK	tělovýchovná jednota/sportovní klub
ÚSC	územně samosprávný celek
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
VOŠ	vyšší odborná škola
VŠ	vysoká škola
VUR	vzdělávání pro udržitelný rozvoj
ZkS	zkrácené studium
z. s.	zapsaný spolek
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola

DLOUHODOBÝ ZÁMĚR VZDĚLÁVÁNÍ

A ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY
MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE 2020

Moravskoslezský
kraj

Vydavatel: Moravskoslezský kraj
Redakční zpracování: odbor školství, mládeže a sportu
Foto: Archiv MSK
Realizace a design: Agentura Orange s.r.o.
© 2020 Ostrava

Krajský úřad - Moravskoslezský kraj
28. října 117, 702 18 Ostrava
Tel.: 595 622 222 | Fax: 595 622 126
posta@msk.cz | www.msk.cz

ISBN 978-80-7576-054-8